

Regeringskansliet

Artikel från Näringsdepartementet, Socialdepartementet,
Utbildningsdepartementet

Nationell samverkan för en ledande life science-nation

Publicerad 17 november 2021

Den 10 november var det åter dags för samverkansgruppen för Hälsa och Life Science att samlas. Genom att koppla samman offentlig sektor, näringsliv och akademi skapas bättre förutsättningar för att möta de samhällsutmaningar Sverige står inför och uppfylla målsättningarna i life science-strategin.

Det är snart två år sedan life science-strategin lanserades och ett flertal insatser har gjorts inom de åtta prioriterade områden som ska leda fram till målet om att Sverige ska vara en ledande life science-nation. En viktig del av det arbetet är samverkansgruppen för Hälsa och Life Science som leds av Jenni Nordborg, nationell life science-samordnare:

– Arbetet i samverkansgruppen är viktigt för life science-branschen i stort och gruppen bidrar till att sätta frågorna högt på agendan. Genom att offentlig sektor, näringsliv och akademi samverkar skapas goda förutsättningar att uppfylla målsättningarna i life science-strategin. En av regeringens insatser som verkligen har tyngd för området är forsknings- och innovationspropositionen, där en halv miljard skjuts till årligen för hälsa, välfärd och life science.

Samverkansgruppen gav värdefulla inspel både till life science-strategin och propositionen. Konkreta exempel lyftes upp både på pågående och avslutade insatser. Till exempel gav regeringen Vinnova i oktober uppdraget att etablera en innovationshubb för avancerade läkemedel och vacciner i samverkan med företaget NorthXBiologics i Matfors. Frågan om kompetensförsörjning till life science-sektorn lyftes även från flera håll. Från

akademin presenterades till exempel initiativet Ledarskap för framtiden i hälso- och sjukvården och life science-sektorn, där möjligheten att skapa en ledarskapsutbildning under grundutbildning i vårddyrken undersöks. Även kompetens att arbeta med välfärdsteknik inom omsorgen, att omsätta innovationer till nytta för breda grupper, lyftes som ett viktigt område för Sverige framöver. En av de inbjudna gästerna till samverkansgruppens möte var Business Sweden som presenterade en internationell utblick där Sveriges konkurrenskraft diskuterades.

Life science-konferens

Samverkansgruppen för Hälsa och Life Science träffas regelbundet och kommande möte sker den 4 februari 2022. Den 17 januari 2022 bjuder Regeringskansliet tillsammans med Västra Götalandsregionen och Health Innovation West in till en digital nationell konferens. Boka in datumet redan nu!

Artikel från Utbildningsdepartementet

Beslut om EU:s globala strategi för forskning

Publicerad 29 september 2021 Uppdaterad 29 september 2021

EU-ländernas forskningsministrar möttes i Bryssel den 28 september för att fatta beslut om EU:s globala strategi för forskning och innovation. På dagordningen fanns också en diskussion om det så kallade Europeiska forskningsområdet, ERA. Matilda Ernkrans, minister för högre utbildning och forskning, företrädde Sverige.

Global strategi för forskning och innovation

På mötet antog ministrarna rådslutsatser om EU:s globala strategi för forskning och innovation. Strategin hör samman med genomförandet av EU:s ramprogram för forskning, Horisont Europa.

- Det här är en bra och viktig strategi. Den fokuserar på det vi tryckt på från svensk sida, som jämställdhet, öppenhet, akademisk frihet och excellens. Strategin bidrar till forskning och innovation när vi behöver söka lösningar på gemensamma samhällsutmaningar. Det visar inte minst utmaningarna inom klimat och pandemin, sa Matilda Ernkrans i samband med mötet.

Rådsslutsatserna uppmärksammar bland annat vikten av öppenhet i samarbeten inom forskning och innovation enligt principen ”så öppen som möjligt, så stängt som nödvändigt”.

Slutsatserna betonar akademisk frihet, vetenskaplig excellens, tillgång till öppna data, jämställdhet och etik.

Styrning av Europeiska forskningsområdet, ERA

ERA handlar om att medlemsländerna tillsammans med EU-kommissionen ska utforma och genomföra initiativ och anpassa nationella åtgärder, investeringar och reformer i strävan efter gemensamma mål.

Ministrarna diskuterade ERA:s styrning och genomförande. Diskussionerna utgick från ett underlag som det slovenska ordförandeskapet tagit fram. Det fokuserade på medlemsländernas inflytande och åtaganden, deltagande på nationell och europeisk nivå samt deltagande från länder utanför EU.

Ministrarna fick också en lägesuppdatering om pågående förhandlingar inom Horisont Europa som handlar om dels gemensamma företag, dels associering av länder som står utanför EU.

Artikel från Utbildningsdepartementet

Beslut om EU:s globala strategi för forskning

Publicerad 27 september 2021

EU-ländernas forskningsministrar träffas den 28 september för att fatta beslut om EU:s globala strategi för forskning och innovation. De ska också diskutera det så kallade Europeiska forskningsområdet, ERA. Mötet äger rum i Bryssel och Matilda Ernkrans, minister för högre utbildning och forskning, företräder Sverige.

Global strategi för forskning och innovation

På mötet förväntas ministrarna anta rådslutsatser om EU:s globala strategi för forskning och innovation som hör samman med genomförandet av EU:s ramprogram för forskning, Horisont Europa.

Förslaget till slutsatser uppmärksammar bland annat vikten av öppenhet i samarbeten inom forskning och innovation enligt principen ”så öppen som möjligt, så stängt som nödvändigt”.

Förslaget till slutsatser trycker också på akademisk frihet, vetenskaplig excellens, tillgång till öppna data, jämställdhet och etik.

Regeringen ser positivt på strategin. Regeringen anser att fortsatt utveckling av det globala samarbetet är viktigt och att det finns behov av att etablera multilaterala forsknings- och innovationssamarbeten med fokus på globala utmaningar. Det har inte minst Covid-19-pandemin och klimatkrisen visat.

Regeringen anser att öppenheten inom forskningssamarbete inte får begränsas i onödan eftersom det kan vara negativt för EU:s konkurrenskraft och vetenskapliga utveckling. Regeringen stödjer EU-kommissionens initiativ om att utveckla frivilliga riktlinjer för att hantera otillåten påverkan från

främmande makt och att detta ska ske i nära samarbete med EU:s medlemsländer och andra intressenter. Regeringen anser att begränsningar av deltagande i Horisont Europa för europeiska företag med ägarbild utanför EU endast får ske i yttersta undantagsfall och inom synnerligen säkerhetskänsliga områden.

Styrning av Europeiska forskningsområdet, ERA

ERA handlar om att medlemsländerna tillsammans med EU-kommissionen ska utforma och genomföra initiativ och anpassa nationella åtgärder, investeringar och reformer i strävan efter gemensamma mål.

Ministrarna kommer att diskutera ERA:s styrning och implementering. Inför diskussionen har det slovenska ordförandeskapet tagit fram ett underlag med fokus på medlemsländernas inflytande och åtaganden, deltagande på nationell och europeisk nivå samt tredje länders deltagande.

Regeringen anser att ERA är av stor betydelse för att ny kunskap ska komma samhället och invånare till nytta. Regeringen anser också att ERA ska stärka EU:s konkurrenskraft och näringslivets förmåga att möta olika samhällsutmaningar. Regeringen konstaterar att en stor del av utvecklingen av ERA är ett nationellt ansvar.

Ministrarna kommer också att få en uppdatering av pågående förhandlingar inom Horisont Europa som handlar om dels gemensamma företag och dels associering av länder som står utanför EU.

Regeringskansliet

Artikel från Utbildningsdepartementet

Utbildningsdepartementets samlade budgetsatsningar 2022

Publicerad 20 september 2021

Regeringens utbildningspolitik ska befästa Sveriges position som ledande kunskaps- och forskningsnation. I budgetpropositionen för 2022 föreslås en rad satsningar för höjda kunskapsresultat och stärkt jämlikhet, utbildning som rustar för framtidens arbetsmarknad, bättre möjligheter till utbildning i hela landet, ett nytt omställningsstudiestöd och ökat anslag till rymd- och klimatforskning.

Här presenteras regeringens satsningar på utbildningsområdet i budgetpropositionen för 2022.

Mer kunskap och ökad jämlikhet i förskolan och skolan

Stärkt kompetensförsörjning och utbildning som leder till jobb

En tillgänglig högskola, livslångt lärande och ett nytt omställningsstudiestöd

Höjda anslag till forskning vid universitet och högskolor samt till rymdforskning

Artikel från Utbildningsdepartementet

Höjda anslag till forskning vid universitet och högskolor samt till rymd- och klimatforskning

Publicerad 20 september 2021

Forskning och innovation behövs för att långsiktigt bygga kompetens, konkurrenskraft och välfärd. Bland de nya satsningarna finns fördelning av forskningsanslag till universitet och högskolor, höjning av anslaget till rymd- och klimatforskning och satsningar på forskning om Förintelsen och antisemitism.

Höjda direkta forskningsanslag till universitet och högskolor

I budgetpropositionen för 2021 föreslogs en permanent ökning av universitets och högskolors anslag till forskning och utbildning på forskarnivå med 720 miljoner kronor från 2021. Dessa medel fördelades i vårändringsbudgeten för 2021. Nu föreslås fortsatt samma fördelning av anslaget för forskning och utbildning på forskarnivå. Fördelningen görs enligt det som beskrivs i propositionen *Forskning, frihet, framtid – kunskap och innovation för Sverige* som presenterades hösten 2020.

Ytterligare en permanent ökning föreslås av universitet och högskolors anslag till forskning och utbildning på forskarnivå med 150 miljoner kronor från 2022. 130 miljoner kronor av denna ökning föreslås fördelas till Mälardalens universitet för att ge lärosätet förutsättningar att utvecklas som universitet. Resterande 20 miljoner kronor föreslås fördelas till Malmö universitet för att stärka angelägen forskning och utbildning på forskarnivå.

100 miljoner kronor i nivåhöjning av anslaget till rymd- och klimatforskning

Svensk rymdforskning bidrar med ovärderlig kunskap inom ett flertal samhälls- och forskningsområden, som exempelvis klimat- och miljöforskning och digitalisering. Rymdverksamheten är en snabbt växande sektor som påverkar stora delar av samhället och som leder till nya innovationer, tjänster och arbetstillfällen. Det är med hjälp av satelliter som vi kan se ansamling av koldioxid i atmosfären, mäta ishavstäckets och glaciärer som smälter.

Regeringen föreslår en nivåhöjning av Rymdstyrelsens forskningsanslag med 100 miljoner kronor per år från och med 2022 för att genomföra den svenska rymdstrategin och för att Sverige ska behålla sin framskjutna position inom rymdforskningsområdet. Satsningen ska ske med beaktande av Sveriges utrikes, säkerhets- och försvarspolitiska intressen. Även förvaltningsanslagen för Rymdstyrelsen och Institutet för rymdfysik ökas med 5 miljoner kronor vardera per år från och med 2022.

Vetenskapsrådet ska kartlägga svensk forskning om Förintelsen och antisemitism

Vetenskapsrådet har tidigare fått i uppdrag att göra en kartläggning av svensk forskning om Förintelsen och antisemitism, som också innefattar forskning om folkmord, förföljelse, fängslande och dödande av andra utsatta grupper i samband med Förintelsen, inklusive romers utsatthet och antiziganism. I uppdraget ingår att lämna rekommendationer till regeringen om fortsatta insatser för att stärka forskningsfältet i Sverige. Regeringen satsar 12 miljoner kronor per år till och med 2026 i forskningsmedel som Vetenskapsrådet ska fördela.

Artikel från Utbildningsdepartementet

En tillgänglig högskola, livslångt lärande och ett nytt omställningsstudiestöd

Publicerad 20 september 2021

Den högre utbildningen ska vara tillgänglig i hela landet och för personer i olika livsfaser och med olika behov. Dessutom har studiemedlet anpassats för att fler ska ha möjlighet att studera mitt i livet.

Ett nytt offentligt omställningsstudiestöd

Det svenska studiestödet är ett av världens mest omfattande studiestödssystem. För att öka möjligheten för vuxna mitt i arbetslivet att utbilda sig planerar regeringen för ett nytt offentligt omställningsstudiestöd som ska införas 2023. Omställningsstudiestödet förbättrar de ekonomiska förutsättningarna för att utbilda sig för personer som har arbetslivserfarenhet. Det förbättrar flexibiliteten, ökar omställningsförmågan för företag och anställda, och ökar tryggheten på en arbetsmarknad i snabb förändring.

Stödet kommer framför allt rikta sig till personer som är eller i närtid har varit etablerade på arbetsmarknaden. Det handlar om att den sökande ska ha arbetat under en viss tid, vilket kommer fastställas genom dels ett etableringsvillkor, dels ett aktualitetsvillkor. Förenklat kan man säga att det innebär att man måste ha jobbat minst halvtid i åtta av de senaste fjorton åren, och av dessa måste minst 12 månader vara under de senaste två åren. Alla som möter kvalificeringsvillkoren för stödet kan få ta del av det.

Med både bidrag och lån kommer det nya omställningsstudiestödet för de allra flesta att motsvara cirka 80 procent av den befintliga lönen. I budgetpropositionen beräknas 1,36 miljarder kronor för stödet 2023 och 2,84

miljarder kronor för 2024. Fullt utbyggt beräknas stödet kosta 6–9 miljarder kronor per år.

Regeringen bedömer att den subvention i studiestödssystemet som innebär att staten står för kostnader för lån som inte återbetalas bör justeras. Låntagarna får istället en ökad ränta medan räntesubventionen, det vill säga den nedsättning med 30 procent av räntan som kompensation för att lånen inte är avdragsgilla, finns kvar. Alla låntagare kommer att omfattas av förändringen genom ett påslag på räntan på cirka 0,5–0,6 procentenheter.

Centrala studiestödsnämnden (CSN), Försäkringskassan och Överklagandenämnden för studiestöd beräknas få ökade kostnader av att hantera reformen. Medel för administration och systemutveckling föreslås och beräknas i budgetpropositionen. Bland annat tillförs CSN 128 miljoner kronor för 2022 och Försäkringskassan 7 miljoner kronor för samma år.

Tabellen nedan sammanfattar de preliminära konsekvenserna av en ökad räntekostnad för den enskilde låntagaren. Regeringens ambition är att för majoriteten av låntagarna ska förändringen visas genom en något längre återbetalningstid i stället för ett högre årsbelopp.

Skuldens storlek	Årlig ökad räntekostnad	Förändring återbetalningstid	Ökning årsbelopp	Ökad månadsavgift
150 000	825	1 år, från 18 till 19 år	0	0
180 000	990	1 år, från 21 till 22 år	0	0
200 000	1 100	1 år, från 23 till 24 år	0	0
230 000	1 265	Ingen	500-700	40-60
250 000	1 375	Ingen	600-800	50-70
300 000	1 650	Ingen	700-900	60-80

Kolumnen ”Årlig ökad räntekostnad” visar den kostnad som lånet årligen ökar med. Den ökade kostnaden påverkar, beroende på skuldens storlek, antingen årsbeloppet eller den tid som lånet betalas tillbaka.

Kolumnen ”Förändring återbetalningstid” visar det antal år som återbetalningen förändras. Är ökningen ”ingen” är det maximala återbetalningsår redan uppnådd, det vill säga 25 år, och då påverkas istället årsbeloppets storlek.

Kolumnen ”Ökning årsbelopp” visar hur årsbeloppet förändras med anledning av den ökade räntekostnaden. Är ökningen ”0” påverkas istället återbetalningstiden upp till ett år.

Studiemedel som en konsekvens av ett ökat utbud

av utbildningsplatser

Studiestödssystemet stödjer de ökade utbildningsbehoven och ger ekonomiska förutsättningar för människor att ta steget vidare till studier och arbete. Regeringen föreslår att medel avsätts för fler utbildningsplatser inom yrkeshögskolan, regionalt yrkesvux och folkhögskolan. Som en konsekvens av det kommer behovet av studiemedel att öka. Under 2022 satsas 439 miljoner kronor på studiemedel och 436 miljoner kronor 2023.

Fortsatt satsning på livslångt lärande

Framtidens arbetsliv, med ökad digitalisering och människor som arbetar högre upp i åldrarna, kommer ställa högre krav på att universitet och högskolor tar ett större ansvar för yrkesverksammas kompetensutveckling och omställning. Regeringen föreslår att 260 miljoner kronor tillförs lärosätena under 2022–2024 för att fortsätta den särskilda satsningen på livslångt lärande som inleddes 2020. Satsningen ger även förutsättningarna för att bidra till näringslivets behov av kompetensutveckling till följd av klimatomställning. Satsningen beräknas motsvara cirka 3 000 helårsstudenter under 2022.

Fler utbildade lärare med KPU

För att motverka den allvarliga lärarbristen behöver det blir enklare för personer med tidigare akademisk examen att ställa om till läraryrket. Nu satsar regeringen på en försöksverksamhet med en ny kortare kompletterande pedagogisk utbildning (KPU) för blivande grundlärare och ämneslärare. Inklusive studiemedel uppgår satsningen till 42 miljoner kronor 2022, 89 miljoner kronor 2023 och 106 miljoner kronor 2024–2027.

Regeringen fortsätter också satsningen för att lärosätena i högre grad ska kunna validera tidigare utbildnings- och yrkeserfarenheter för att på så sätt göra det möjligt för fler att bli behöriga att läsa en KPU. Regeringen föreslår att 13,5 miljoner kronor avsätts årligen 2022–2025 för en förlängning av satsningen på validering inom KPU.

Fler ska kunna studera till vårddyrken

Sverige har ett stort behov av fler personer som vill arbeta inom vården och nu vill fler utbilda sig till olika vårddyrken. För att universitet och högskolor ska kunna ta emot fler studenter krävs att det finns tillgång till

verksamhetsförlagd utbildning, så kallade VFU-platser. Bristen på sådana platser är i nuläget en av de största flaskhalsarna för att lärosätena ska kunna utbilda fler sjuksköterskor. Regeringen föreslår därför att 25 miljoner kronor satsas 2022 och 50 miljoner kronor årligen från och med 2023 för att möjliggöra en ökning av lärosätenas ersättning till kommuner och regioner för VFU-platser. Den ökade ersättningen förutsätter att huvudmännen gör ett tydligt åtagande för sin medverkan i sjuksköterskeutbildningarna med fokus på att ta fram fler VFU-platser. Detta kommer att följas upp under kommande år.

Decentraliserade vårdutbildningar på distans

Decentraliserade vårdutbildningar och vårdutbildningar på distans är en viktig del av arbetet för att möta behovet av utbildad personal i hela landet. Inom många av dessa utbildningar finns delar som behöver bedrivas på plats, till exempel praktiska moment som verksamhetsförlagd utbildning, VFU. För att utbildningen ska vara tillgänglig för studenter i hela landet kan utbildningen eller delar av den behöva bedrivas på flera orter vilket kan innebära stora kostnader, särskilt om avstånden är stora. Regeringen satsar därför 20 miljoner kronor 2022–2030 på decentraliserad vårdutbildning vid ett antal lärosäten i landet. Satsningen ökar förutsättningarna för att fler ska utbilda sig till exempelvis sjuksköterska eller specialistsjuksköterska.

Stärkt studenthälsa för bättre villkor i högskolan

Universitet och högskolor ansvarar för att studenterna har tillgång till studenthälsovård, särskilt för att förebygga ohälsa och att preventivt främja studenternas fysiska och psykiska hälsa. Den ökade undervisningen på distans i kombination med en framtida arbetsmarknad i förändring kan bidra till ytterligare oro hos studenterna. Det behövs insatser för att förebygga psykisk ohälsa och för att ge goda förutsättningar för studenterna att klara sina studier. Regeringen inledde en satsning på studenthälsan i budgetpropositionen 2021 på 25 miljoner kronor årligen som fördelas till universitet och högskolor och för att ytterligare stärka studenthälsovården föreslås att 5 miljoner kronor tillförs årligen för en gemensam plattform för studenthälsan.

Ett högskolepedagogiskt lyft

Fler behöver utbilda sig när arbetsmarknaden förändras. Då krävs det goda möjligheter till utbildning i hela landet där distansutbildning ger möjlighet för

personer att studera oavsett var de bor. Regeringen föreslår att 10 miljoner kronor satsas 2022 och 20 miljoner kronor 2023 för att höja kvaliteten i distansutbildning genom ett digitalt högskolepedagogiskt lyft. Med ett utvecklat pedagogiskt innehåll får även studieovana personer som studerar på distans bättre förutsättningar att lyckas med sina studier. Universitets och högskolerådet har sedan 2021 i uppdrag att ansvara för en satsning på distansutbildning som därmed utvidgas och förstärks.

Stärkt stöd för studenter med funktionshinder

Det är viktigt att studenter som upplever funktionshinder i studiesituationen får det stöd de behöver. Stockholms universitet har de senaste åren fått runt 35 miljoner kronor per år för fördelning till olika lärosäten för pedagogiskt stöd till de personer som upplever detta. Det kan exempelvis vara teckenspråkstolkning, anteckningsstöd eller extra lärarstöd. Antalet studenter som sökt och beviljats stöd har ökat de senaste åren så därför föreslår regeringen en förstärkning på ytterligare 7 miljoner kronor för 2022. För 2023 beräknas 7 miljoner kronor tillföras och från 2024 10 miljoner kronor årligen.

Regeringen föreslår även en förstärkning på 9 miljoner kronor av det särskilda utbildningsstödet med anledning av ökat antal utbildningsplatser inom folkhögskolan och högskolan. Av dessa medel tillförs högskolan 3 miljoner kronor. Det särskilda utbildningsstödet fördelas av Specialpedagogiska skolmyndigheten och används till insatser för att underlätta studier för personer med funktionsnedsättning.

Mer medel till inläst studielitteratur

Efterfrågan på inläst studielitteratur för studerande på universitet och högskola har under 2021 varit större än vad som tidigare beräknats. Den ökade efterfrågan beror i huvudsak på den stora beräknade ökningen av studerande till följd av covid-19-pandemin. Regeringen föreslår därför att Myndigheten för tillgängliga medel tilldelas 2 miljoner kronor för 2022 för produktion och distribution av sådan litteratur.

Förbättrade möjligheter för personer med synskada att skriva högskoleprovet

I dag finns möjlighet för personer med synskada att skriva ett särskilt anpassat högskoleprov en gång per år. Det är angeläget att det finns

möjlighet för en andra chans att antas till en önskad utbildning genom högskoleprovet. Därför föreslår regeringen att Universitets- och högskolerådet tillförs 1 miljon kronor årligen från och med 2022 för att möjliggöra två provtillfällen för personer med synskada per år.

Medel till Nationellt centrum för kvinnofrid och den nationella stödtelefonen Preventell

Det är viktigt att våldsutsatta har någonstans att vända sig för att få hjälp och vidare vägledning om hur de kan ta sig ur sin situation. En sådan möjlighet finns genom den nationella stödtelefonen för våldsutsatta, den så kallade Kvinnofridslinjen. Den drivs av Nationellt centrum för kvinnofrid (NCK) vid Uppsala universitet. Regeringen föreslår att 8 miljoner kronor årligen tillförs Uppsala universitet för att ge långsiktiga och goda förutsättningar för verksamheten med Kvinnofridslinjen.

Med stöd av regeringen startades 2012 den nationella stödtelefonen Preventell för att förebygga sexuellt våld. Stöd till behandling mot sexuellt våld är en del i regeringens brottsförebyggande arbete för att förhindra allvarliga brott riktade mot framför allt kvinnor och barn. Preventell riktar sig både till förövare som erbjuds adekvata behandlingsinsatser och närstående och vårdgivare som behöver råd och hjälp att hantera frågor kring sexuellt våld och oro för sexuella övergrepp. Regeringen vill ge långsiktiga förutsättningar för att verksamheten med Preventell ska kunna fortsätta och föreslår att 5 miljoner kronor avsätts årligen från 2022.

Brunnsviks folkhögskola får utfärda examen

Den nya enskilda utbildningsanordnaren Brunnsvik folkhögskola fick den 5 mars 2020 sitt examenstillstånd för konstnärlig utbildning i musik, med inriktning mot musikskapande, som omfattar 120 högskolepoäng. Utbildningen bedöms kunna leda till breddad rekrytering till konstnärliga utbildningar. Regeringen föreslår att 3,5 miljoner kronor tillförs 2022 och beräknar att totalt 7,3 miljoner kronor tillförs årligen från 2023 vilket beräknas motsvara cirka 15 utbildningsplatser 2022 och 30 utbildningsplatser från 2023.

Artikel från Utbildningsdepartementet

Stärkt kompetensförsörjning och utbildning som leder till jobb

Publicerad 20 september 2021

För att möta Sveriges behov av välutbildad arbetskraft på kort och lång sikt behövs god tillgång till utbildning. Regeringen har sedan 2014 gjort stora satsningar på utbildningsplatser, inom ramen för kunskapslyftet, i hela landet och ytterligare ökat takten för att möta de behov pandemin har skapat.

Kunskapslyftet byggs ut

Stor satsning på kombinationsutbildningar för snabbare väg till jobb

Yrkeskunskaper och goda kunskaper i svenska öppnar vägen till många jobb. Regeringen föreslår därför att 1 560 miljoner kronor avsätts 2022 till 14 000 platser på kombinationsutbildningar, där yrkesutbildning kombineras med kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare (sfi) eller svenska som andraspråk. Kombinationsutbildningarna kommer under 2022 att vara undantagna från kravet att kommunerna ska finansiera ett antal utbildningsplatser för att få del av statsbidraget.

Fler utbildningsplatser på folkhögskolan

Efterfrågan på utbildningsplatser på folkhögskolan har ökat på grund av det rådande arbetsmarknadsläget. Regeringen föreslår därför en fortsatt utbyggnad av antalet utbildningsplatser på folkhögskolan. Satsningen uppgår till 300 miljoner kronor 2022 och beräknas motsvara medel för cirka 3 000 årsplatser på folkhögskolans allmänna och särskilda kurs. För denna

tillfälliga utbyggnad kommer ingen regional medfinansiering att krävas.

Ökat anslag till Myndigheten för yrkeshögskolan och kompensation för utbildningsanordnare

För att privata utbildningsanordnare ska kunna få en högre ersättning per utbildningsplats som kompensation för deras skyldighet att betala mervärdesskatt (moms) föreslår regeringen att 100 miljoner kronor tillförs till Myndigheten för yrkeshögskolan (MYH) för 2022. Regeringen föreslår också en förstärkning av MYH:s förvaltningsanslag med 9 miljoner kronor för 2022.

Mer resurser för yrkeshögskoleutbildningarna till specialistundersköterska

Riksdagen initierade under 2021 en satsning på fler platser på specialistundersköterskeutbildning inom yrkeshögskolan. Regeringen föreslår att medel tillförs även för 2022, så att utbildningen på de nya platserna ska kunna slutföras. Medel bör även tillföras för 2023 för detta ändamål.

Grundläggande behörighet på yrkesprogram

Många arbetsgivare har svårt att hitta gymnasialt yrkesutbildad arbetskraft. Samtidigt har antalet elever på yrkesprogrammen sjunkit drastiskt, i synnerhet sedan yrkesprogrammen inte längre automatiskt innehåller de kurser som ger grundläggande behörighet till högre utbildning. För att öka intresset för yrkesprogrammen vill regeringen att alla elever som väljer ett yrkesprogram ska vara garanterade att kunna läsa de kurser som krävs för grundläggande behörighet om de vill. Som en följd av att yrkesprogrammets omfattning föreslås öka avsätter regeringen 59 miljoner kronor med början 2024 för att därefter stegvis öka kompensationen till kommunerna. Därtill förstärks Skolverkets förvaltningsanslag med 2 miljoner kronor 2022 och 5 miljoner kronor 2023.

Planering och dimensionering av gymnasiala utbildningar

Sverige kommer att behöva betydligt fler personer med en gymnasial yrkesutbildning de kommande åren. Utbildningen inom gymnasieskolan och komvux behöver därför anpassas för att svara mot

kompetensförsörjningsbehoven inom välfärden, näringslivet och för att möta klimatomställningen. Regeringen avser att återkomma till riksdagen under mandatperioden med förslag som syftar till en bättre planering och dimensionering av den gymnasiala utbildningen.

För implementering av reformen föreslår regeringen en förstärkning till kommunerna med 170 miljoner kronor årligen under perioden 2023–2026. Regeringen föreslår även en förstärkning med 12 miljoner kronor 2022 och med 14 miljoner från 2023 till Skolverkets arbete med regionala planeringsunderlag. Vidare föreslås en permanent förstärkning till regionerna och Gotlands kommun med 21 miljoner kronor för att finansiera samverkan kring gymnasial utbildning inom ramen för regionalt kompetensförsörjningsarbete.

Mer pengar till Skolinspektionen för tillsyn av sfi

Skolinspektionens granskning av vuxenutbildningen utövas i dag på huvudmannanivå. För att förbättra kvaliteten i sfi föreslår regeringen att Skolinspektionens anslag för tillsyn ökas med 9,2 miljoner kronor 2022, så att tillsyn nu ska kunna ske även på verksamhetsnivå.

Fortsatt satsning på komvux flex

Regeringen föreslår att komvux flex, en försöksverksamhet med kartläggning och validering inom kommunal vuxenutbildning, ska fortsätta till 1 juli 2023. Satsningen ger kommunerna bättre förutsättningar att bygga upp en väl fungerande infrastruktur för inledande kartläggning och validering inom komvux, inför att den planerade skyldigheten att erbjuda inledande kartläggning och validering blir verklighet. För 2022 föreslås att 70 miljoner kronor tillförs för ändamålet.

Kartläggning och validering inom komvux

Validering kan avsevärt korta tiden i utbildning och vägen till jobb för en person som exempelvis skolar om sig mitt i livet. Regeringen föreslår att 30 miljoner kronor avsätts för 2022 för att kommunerna ska erbjuda inledande kartläggning och validering inom kommunal vuxenutbildning (komvux). För 2023 och 2024 beräknar regeringen att 60 miljoner kronor avsätts för satsningen, som därefter bör permanentas på den nivån.

Yrkessvenska för anställda i välfärden

Regeringen föreslår att den pågående satsningen på språkträning för anställda inom äldreomsorgen vidgas till fler yrkesgrupper inom välfärden, till exempel vård, skola och annan omsorg. För detta ändamål föreslår regeringen att 30 miljoner kronor tillförs satsningen för 2022.

Andra viktiga utbildningssatsningar

Utbildningsplaner kopplat till utbildningsplikten

I en lagrådsremiss föreslår regeringen att det ska införas en skyldighet för kommunerna att tillhandahålla en sammanhållen utbildning inom komvux för nyanlända som har utbildningsplikt. Skyldigheten ska gälla från den 1 juli 2022. Kommunerna ska ta fram en utbildningsplan för den sammanhållna utbildningen där utbildningens syfte, innehåll och organisation ska beskrivas. Regeringen föreslår att kommunerna ska tillföras medel genom ett engångsbelopp som kompensation för den kostnad de kommer att ha för att ta fram utbildningsplanen.

SCB ska genomföra undersökningarna AES och CVTS

Regeringen föreslår medel till Statistiska centralbyrån (SCB) för att genomföra undersökningarna Vuxnas deltagande i utbildning (AES) och Personalutbildning i företagen (CVTS). AES beräknas kosta 9,1 miljoner kronor 2022 och 1,6 miljoner kronor 2023 medan CVTS beräknas kosta 0,9 miljoner kronor 2022.

Undersökningen PIAAC genomförs senare (rub 3)

På grund av pandemin har OECD:s internationella undersökning av vuxnas färdigheter, Programme for the International Assessment of Adult Competencies (PIAAC), inte kunnat genomföras enligt tidsplan. Förskjutningen i tid innebär även en förskjutning av den nationella finansieringen och en viss kostnadsökning.

Artikel från Utbildningsdepartementet

Mer kunskap och ökad jämlikhet i förskolan och skolan

Publicerad 20 september 2021

Fokus i alla skolor ska vara på kunskap och bildning. Fler elever ska lära sig mer och skolan ska ge alla möjlighet att nå kunskapsmålen oavsett bakgrund och behov. Men ska kunskapsresultaten fortsätt uppåt behöver jämlikheten öka och alla skolor vara bra skolor.

Ny skolmiljard och förstärkt likvärdighetsbidrag

Regeringen föreslår att det statliga stödet till skolväsendet ska förstärkas med 1 miljard kronor för 2022. Syftet är att bidra till goda förutsättningar för kommunerna att säkerställa att alla barn och elever, trots pandemin, får den utbildning de har rätt till. Medlen kan bland annat användas till ökad undervisningstid och mer stöd för de elever som behöver det.

Regeringen föreslår dessutom en förstärkning av likvärdighetsbidraget med 323,5 miljoner kronor 2022, och beräknar en successiv upptrappning av bidraget till drygt 8,7 miljarder kronor 2024. Ökningen kan bland annat användas för att höja kvaliteten och stärka likvärdigheten i fritidshemmet. Med mer personal och mindre elevgrupper kan undervisningen i fritidshemmet förbättras, fler elever kan få stöd och bättre förutsättningar ges för lärandet under hela skoldagen.

Medel till läxhjälp och lovskola

Alla elever har inte samma möjlighet att få hjälp med skolarbete hemma. Regeringen avser därför föreslå att elever i grundskolan ska erbjudas minst 2 timmar extra studietid per vecka utanför ordinarie undervisningstid, då de kan få hjälp med läxor eller annat skolarbete. Dessutom bör den

obligatoriska lovskolan utvidgas så att elever erbjuds lovskola under läsåret, exempelvis på läslovet eller påsklovet. För dessa ändamål föreslår regeringen att det tillförs 121 miljoner kronor 2022 och beräknar 246 miljoner kronor 2023 och 242 miljoner kronor årligen från 2024.

Socioekonomiskt viktat statsbidrag till förskolan

Förskolan är starten i det livslånga lärandet och forskning visar att förskolan kan bidra till att utjämna skillnader i barns uppväxtvillkor. 2022 införs ett nytt samlat bidrag för förskolan som innebär att två befintliga statsbidrag slås samman. Det nya bidraget kommer som likvärdighetsbidraget att ha en socioekonomisk viktning, och kan bland annat användas för att stärka det kvalitetshöjande arbetet i förskolan och minska barngruppernas storlek. Från 2022 uppgår det nya samlade bidraget till cirka 1,7 miljarder kronor. Regeringen aviserar nu en förstärkning med 296 miljoner kronor 2023 och med 257 miljoner kronor från och med 2024.

Uppsökande verksamhet för fler barn i förskolan och förlängt Läslyft

För att ge barn mer jämlika förutsättningar inför skolstarten avser regeringen att föreslå reformer för att öka deltagandet i förskolan för barn mellan 3 och 5 år. För att fler barn ska stimuleras i sin språkutveckling i svenska språket vill regeringen även förlänga Läslyftet i förskolan. Regeringen beräknar att det behöver avsättas 54 miljoner kronor för 2023 och 93 miljoner kronor årligen från och med 2024.

Stärkt kvalitet och likvärdighet i pedagogisk omsorg

I Sverige ska alla barn få en bra start i livet. Granskningar visar att barn i pedagogisk omsorg inte alltid ges nödvändiga förutsättningar för utveckling och lärande och att det behövs insatser för att förhindra att oseriösa och olämpliga aktörer bedriver sådan verksamhet. Regeringen beräknar därför att det behöver tillföras 2 miljoner kronor årligen från och med 2023 för att införa åtgärder för stärkt kvalitet och likvärdighet i pedagogisk omsorg.

Satsning på stärkt elevhälsa

För att ge alla elever tillräcklig tillgång till elevhälsans kompetenser och ge bättre förutsättningar för elevhälsan att bedriva sitt förebyggande och

hälsofrämjande arbete anser regeringen att det behövs insatser för att stärka elevhälsan. För detta föreslår regeringen 8 miljoner kronor 2022, och beräknar 5 miljoner kronor 2023 och 3 miljoner kronor 2024.

Skolan ska vara en mötesplats och ett gemensamt skolval ska införas

Ska fler elever lära sig mer och kunskapsresultaten fortsätta uppåt behöver skolan bli mer jämlik. För att öka jämlikheten i skolan avser regeringen att lämna förslag som syftar till att åstadkomma en mer allsidig social sammansättning av elever på skolor och i undervisningsgrupper.

Skolvalet ska utvecklas och bli mer rättvist för alla elever genom att ett gemensamt skolvalssystem med förändrade urvalsgrunder ska införas. Urvalssystemet ska omfatta både kommunala och fristående skolor. För reformen föreslår regeringen 70 miljoner kronor för 2022, och beräknar 128,5 miljoner kronor för 2023 och 42,5 miljoner kronor för 2024.

Förbättrad kontroll av konfessionella inslag i skolan

Den svenska skolan ska präglas av grundläggande demokratiska värderingar och respekt för mänskliga rättigheter, och undervisningen ska vara fri från konfessionella inslag. Könsupplad undervisning, obligatoriska konfessionella inslag och barn som utsätts för radikaliserings- och rekryteringsinsatser till våldsbejakande miljöer hör inte hemma i det svenska skolväsendet. För att skärpa kontrollen av konfessionella inslag i skolväsendet beräknar regeringen att det behöver avsättas 7 miljoner kronor 2024 och därefter 14 miljoner kronor årligen.

Förbättrad undervisning i grund- och gymnasieskolan

Kvaliteten i grundsärskolan och gymnasiesärskolan behöver förbättras så att eleverna lär sig ännu mer. Det bör därför tas fram kompetensutvecklingsinsatser för personalen samt verktyg för att bedöma och följa upp elevernas kunskaper. Alla elever med en intellektuell funktionsnedsättning som har förutsättningar att utveckla färdigheter i att läsa, skriva och räkna måste få möjlighet att göra detta. Regeringen vill därför införa en garanti för tidiga stödinsatser i grundsärskolan. För dessa ändamål föreslår regeringen 85 miljoner kronor 2022, och beräknar 163

miljoner kronor 2023 och 159,5 miljoner kronor 2024.

Bättre möjligheter till stöd och undervisning i mindre grupp

De elever som behöver undervisning i en mindre grupp för att utvecklas, vara trygga och känna sig delaktiga ska kunna få det. Regeringen anser att det behövs insatser som riktar sig till huvudmän och som gör det lättare för dem att tillgodose dessa elevers behov av särskilt stöd. För detta ändamål föreslår regeringen att det tillförs 40 miljoner kronor 2022 och beräknar 40 miljoner kronor årligen 2023–2024.

Stärkt tillgång till skolbibliotek

Skolbibliotek har stor betydelse för elevernas utbildning och enligt skollagen ska alla elever i de obligatoriska skolformerna samt gymnasie- och gymnasiesärskolan ha tillgång till skolbibliotek. Enligt utredningen om stärkta skolbibliotek och läromedel som lämnade delbetänkandet Skolbibliotek för bildning och utbildning (SOU 2021:3) den 19 januari i år är dock tillgången till skolbibliotek långt ifrån likvärdig runtom i landet. Regeringen avser därför föreslå insatser i syfte att stärka skolbiblioteken. Regeringen bereder därutöver utredningens förslag till bemannade skolbibliotek vidare. För detta ändamål föreslår regeringen 26,2 miljoner kronor 2022, och beräknar 27,1 miljoner kronor 2023 och 1,8 miljoner kronor per år från och med 2024.

Ämnesbetyg ska ersätta kursbetyg i gymnasieskolan

Ämnesbetyg kan ge bättre förutsättningar för ett fördjupat lärande och lärande över tid innan avgörande betyg sätts. Regeringen har därför föreslagit att ämnesbetyg ska ersätta kursbetyg i gymnasieskolan. För att förbereda för övergången till en ämnesutformad gymnasieskola och gymnasiesärskola tillförs under 2022 ytterligare 14,6 miljoner kronor. Under 2023–2026 tillförs totalt 240 miljoner kronor för arbetet med implementering hos skolor och huvudmän.

Förlängd möjlighet att göra prövning mot en lägre avgift

Pandemin har fått negativa konsekvenser för gymnasieelever. För att öka

möjligheten för elever som slutfört sin gymnasieutbildning under pandemin att genomgå prövning för högre betyg har regeringen tillfälligt sänkt avgiften. Under 2021 tillfördes 15 miljoner kronor för ändamålet och regeringen föreslår att lika mycket tillförs för att sänkningen ska gälla även under 2022.

Fortsatta satsningar på Teknicsprånget och World Skills Sweden

Regeringen föreslår en treårig förlängning av Teknicsprånget, för att främja intresset för ingenjörutbildningar genom att unga erbjuds praktik inom teknikföretag, och föreslår att 15 miljoner kronor per år avsätts fram till 2024. Regeringen fortsätter att stödja World Skills Sweden för att tillsammans med arbetsmarknadens parter öka yrkesprogrammets kvalitet och attraktionskraft och föreslår 10 miljoner kronor för detta ändamål 2023.

Höjd kvalitet med regionala kvalitetsdialoger

Staten behöver ta ett större ansvar för skolans utveckling och finnas närmare huvudmännen för att kunna möta deras behov, bidra till skolutveckling och motverka regionala skillnader mellan förskolor och mellan skolor. Staten ska bidra till att höja kvaliteten i utbildningen och stärka undervisningen genom bland annat återkommande kvalitetsdialoger med huvudmännen. För detta föreslår regeringen 31 miljoner kronor 2022, och beräknar 61 miljoner kronor 2023 och 85 miljoner kronor årligen från 2024.

Professionsprogrammets meriteringsprocess och professionsråd

Kunniga och kompetenta förskollärare, lärare och rektorer med höga förväntningar på alla barn och elever är den enskilt viktigaste faktorn för att alla ska lära sig mycket. Regeringen inför steg för steg ett nationellt professionsprogram för rektorer, lärare och förskollärare för att förbättra kompetensutvecklingen. Från 2021 har medel avsatts för ett första steg i införandet. Regeringen aviserar nu att ytterligare 23,5 miljoner kronor årligen avsätts från 2023 för att slutföra implementeringen av det nationella professionsprogrammet.

Demokratistärkande insatser i skolan och utbildning för vuxna

Som en del av Sveriges åtaganden som ska presenteras på Malmö internationella forum för hågkomst av Förintelsen och bekämpande av antisemitism i oktober 2021, kommer Skolverket att få i uppdrag att tillsammans med Forum för levande historia arbeta med demokratistärkande insatser i skolan och inom utbildning för vuxna. Syftet är att motverka antisemitism och andra former av rasism. För detta ändamål föreslår regeringen att det tillförs 10 miljoner kronor 2022 och beräknar 10 miljoner kronor årligen från och med 2023.

Läroarutbildningen i jiddisch ska utvecklas

Sedan 2021 har Lunds universitet i uppdrag att arbeta med utveckling av läroarutbildning i jiddisch. I svensk skola har elever rätt till undervisning i sitt nationella minoritetsspråk. Läroarutbildning i jiddisch är en viktig åtgärd för tillgången till lärare i språket, och också ett viktigt steg i att uppfylla Sveriges internationella åtaganden inom området. Under 2021 har regeringen tillfört cirka 1 miljon kronor till Lunds universitet för uppdraget. Regeringen föreslår nu att 1,3 miljoner kronor ytterligare tillförs Lunds universitet årligen från 2022 för att ge goda förutsättningar för uppdraget.

Digitala nationella prov senareläggs

Att de nationella proven ska digitaliseras medför på sikt bland annat lägre kostnader för provsystemet och en minskad arbetsbörda för lärare. Eftersom Skolverkets utvecklingsarbete med att digitalisera de nationella proven har försenats med anledning av en dom i EU-domstolen om hantering av personuppgifter enligt EU:s dataskyddsförordning (GDPR) måste försöksverksamheten med datorbaserade nationella prov, extern bedömning och medbedömning förlängas. För det fortsatta arbetet att digitalisera de nationella proven beräknas Skolverket sammantaget tillföras 48 miljoner kronor 2022–2024. Vidare föreslås att statsbidraget som är kopplat till försöksverksamheten utökas med 14 miljoner kronor för 2022.

Artikel från Utbildningsdepartementet

Utbildning som leder till jobb och studiestöd som möjliggör omställning

Publicerad 07 september 2021

För att möta Sveriges behov av välutbildad arbetskraft på kort och lång sikt behövs god tillgång till utbildning. Regeringen har sedan 2014 gjort stora satsningar på utbildningsplatser i hela landet och ytterligare ökat takten för att möta de behov pandemin har skapat. Dessutom har studiemedlet anpassats för att göra det möjligt för fler att studera mitt i livet.

[Gymnasiala utbildningar som leder till jobb](#)

[Ett nytt offentligt omställningsstudiestöd](#)

[Kunskapslyftet byggs ut](#)

[Svenskt deltagande i undersökningar](#)

Gymnasiala utbildningar som leder till jobb

Sverige kommer behöva betydligt fler med en gymnasial yrkesutbildning på svensk arbetsmarknad de kommande åren. Utbildning inom gymnasieskola och komvux behöver därför anpassas för att möta kompetensförsörjningsbehoven inom välfärden, näringslivet och för att möta klimatomställningen. Regeringen avser att återkomma till riksdagen under mandatperioden med förslag som syftar till en bättre planering och dimensionering av den gymnasiala utbildningen. För implementering av reformen föreslår regeringen en förstärkning till kommunerna med 170

miljoner kronor årligen under perioden 2023–2026. Regeringen föreslår även en förstärkning med 12 miljoner kronor 2022 och med 14 miljoner från 2023 till Skolverkets arbete med regionala planeringsunderlag. Vidare föreslås en permanent förstärkning till regionerna och Gotlands kommun med 21 miljoner kronor för att finansiera samverkan kring gymnasial utbildning inom ramen för regionalt kompetensförsörjningsarbete.

Regeringen föreslår en treårig förlängning av Tekniksprånget, för att främja intresset för ingenjörsutbildningar genom att unga erbjuds praktik inom teknikföretag, och föreslår att 15 miljoner kronor per år avsätts fram till 2024. Regeringen fortsätter att stödja World Skills Sweden för att tillsammans med arbetsmarknadens parter öka yrkesprogrammets kvalitet och attraktionskraft och föreslår 10 miljoner kronor för detta ändamål 2023.

Förlängd möjlighet att göra prövning mot en lägre avgift

Pandemin har fått negativa konsekvenser för gymnasieelever. För att öka möjligheten för elever som slutfört sin gymnasieutbildning under pandemin att genomgå prövning för högre betyg har regeringen tillfälligt sänkt avgiften. Under 2021 tillfördes 15 miljoner kronor för ändamålet och regeringen föreslår att lika mycket tillförs för att sänkningen ska gälla även under 2022.

Ett nytt offentligt omställningsstudiestöd

Det svenska studiestödet är ett av världens mest omfattande studiestödssystem. För att öka möjligheten för vuxna mitt i arbetslivet att utbilda sig planerar regeringen för ett nytt offentligt omställningsstudiestöd som ska införas 2023. Omställningsstudiestödet förbättrar de ekonomiska förutsättningarna för att utbilda sig för personer som har arbetslivserfarenhet. Det förbättrar flexibiliteten, ökar omställningsförmågan för företag och anställda, och ökar tryggheten på en arbetsmarknad i snabb förändring.

Stödet kommer framför allt rikta sig till personer som är eller i närtid har varit etablerade på arbetsmarknaden. Det handlar om att den sökande ska ha arbetat under en viss tid., vilket kommer fastställas genom dels ett etableringsvillkor, dels ett aktualitetsvillkor. Förenklat kan man säga att det innebär att man måste ha jobbat minst halvtid i åtta av de senaste fjorton åren, och av dessa måste minst 12 månader vara under de senaste två åren. Alla som möter kvalificeringsvillkoren för stödet kan få ta del av det.

Med bidrag och lån kommer det nya omställningsstudiestödet för de allra

flesta att motsvara cirka 80 procent av den befintliga lönen. I budgetpropositionen beräknas 1,36 miljarder kronor för stödet 2023 och 2,84 miljarder kronor för 2024. Fullt utbyggt beräknas stödet kosta 6–9 miljarder kronor per år.

Regeringen bedömer att den subvention i studiestödssystemet som innebär att staten står för kostnader för lån som inte återbetalas bör justeras. Låntagarna får istället en ökad ränta medan räntesubventionen, det vill säga den nedsättning med 30 procent av räntan som kompensation för att lånen inte är avdragsgilla, finns kvar. Alla låntagare kommer att omfattas av förändringen genom ett påslag på räntan på cirka 0,5–0,6 procentenheter.

Centrala studiestödsnämnden (CSN), Försäkringskassan och Överklagandenämnden för studiestöd beräknas få ökade kostnader av att hantera reformen. Medel för administration och systemutveckling föreslås och beräknas i budgetpropositionen. Bland annat tillförs CSN 128 miljoner kronor för 2022 och Försäkringskassan 7 miljoner kronor för samma år.

Studiestödssystemet stödjer de ökade utbildningsbehoven och ger ekonomiska förutsättningar för människor att ta steget vidare till studier och arbete. Regeringen föreslår att medel avsätts för fler utbildningsplatser inom yrkeshögskolan, regionalt yrkesvux och folkhögskolan. Som en konsekvens av det kommer behovet av studiemedel att öka. Under 2022 satsas 439 miljoner kronor på studiemedel och 436 miljoner kronor 2023.

Tabellen nedan sammanfattar de preliminära konsekvenserna av en ökad räntekostnad för den enskilde låntagaren. Regeringens ambition är att för majoriteten av låntagarna ska förändringen visas genom en något längre återbetalningstid i stället för ett högre årsbelopp.

Skuldens storlek	Årlig ökad räntekostnad	Förändring återbetalningstid	Ökning årsbelopp	Ökad månadsavgift
150 000	825	1 år, från 18 till 19 år	0	0
180 000	990	1 år, från 21 till 22 år	0	0
200 000	1 100	1 år, från 23 till 24 år	0	0
230 000	1 265	Ingen	500–700	40–60
250 000	1 375	Ingen	600–800	50–70
300 000	1 650	Ingen	700–900	60–80

Kolumnen ”Årlig ökad räntekostnad” visar den kostnad som lånet årligen ökar med. Den ökade kostnaden påverkar, beroende på skuldens storlek, antingen årsbeloppet eller den tid som lånet betalas tillbaka.

Kolumnen ”Förändring återbetalningstid” visar det antal år som

återbetalningen förändras. Är ökningen ”ingen” är det maximala återbetalningsår redan uppnådd, det vill säga 25 år, och då påverkas istället årsbeloppets storlek.

Kolumnen ”Ökning årsbelopp” visar hur årsbeloppet förändras med anledning av den ökade räntekostnaden. Är ökningen ”0” påverkas istället återbetalningstiden upp till ett år.

Kunskapslyftet byggs ut

Fler platser på folkhögskolan

Efterfrågan på utbildningsplatser på folkhögskolan har ökat på grund av det rådande arbetsmarknadsläget. Regeringen föreslår därför en fortsatt utbyggnad av antalet utbildningsplatser på folkhögskolan. Satsningen uppgår till 300 miljoner kronor 2022 och beräknas motsvara medel för cirka 3 000 årsplatser på folkhögskolans allmänna och särskilda kurs. För denna tillfälliga utbyggnad kommer ingen regional medfinansiering att krävas. Regeringen föreslår också en förstärkning på 9 miljoner kronor per år av det särskilda utbildningsstödet som används för att underlätta studier för personer med funktionsnedsättning.

Utbildningssatsningar för snabbare väg till jobb och bättre integration

Yrkeskunskaper och goda kunskaper i svenska öppnar vägen till många jobb. Regeringen föreslår därför att 1 560 miljoner kronor avsätts 2022 till 14 000 platser på kombinationsutbildningar, där yrkesutbildning kombineras med kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare (sfi) eller svenska som andraspråk. Kombinationsutbildningarna kommer under 2022 att vara undantagna från kravet att kommunerna ska finansiera ett antal utbildningsplatser för att få del av statsbidraget.

Validering kan avsevärt korta tiden i utbildning och vägen till jobb för en person som exempelvis skolar om sig mitt i livet. Regeringen föreslår att 30 miljoner kronor avsätts för 2022 för att kommunerna ska erbjuda inledande kartläggning och validering inom kommunal vuxenutbildning (komvux). För 2023 och 2024 beräknar regeringen att 60 miljoner kronor avsätts för satsningen, som därefter bör permanentas på den nivån.

Regeringen föreslår också att komvux flex, en försöksverksamhet med

kartläggning och validering inom kommunal vuxenutbildning, ska fortsätta till 1 juli 2023. Satsningen ger kommunerna bättre förutsättningar att bygga upp en väl fungerande infrastruktur för inledande kartläggning och validering inom komvux, inför att den planerade skyldigheten att erbjuda inledande kartläggning och validering blir verklighet. För 2022 föreslås att 70 miljoner kronor tillförs för ändamålet.

För att förbättra kvaliteten i sfi föreslår regeringen att Skolinspektionens anslag för tillsyn ökas med 9,2 miljoner kronor 2022, så att tillsyn nu ska kunna ske även på verksamhetsnivå.

Anställda i välfärden ska få språkträning

För att känna sig trygg måste man kunna bli förstådd. Regeringen föreslår därför att den pågående satsningen på språkträning för anställda inom äldreomsorgen breddas till fler yrkesgrupper inom välfärden, till exempel vård, skola och annan omsorg. Språkträning kan förbättra kvaliteten i verksamheten, liksom kompetensförsörjningen inom välfärden och utrikes födda individers etablering på arbetsmarknaden. Regeringen föreslår att 30 miljoner kronor tillförs satsningen för 2022.

Momskompensation för utbildningsanordnare inom yrkeshögskolan

För att privata utbildningsanordnare ska kunna få en högre ersättning per utbildningsplats som kompensation för deras skyldighet att betala mervärdesskatt (moms) föreslår regeringen att 100 miljoner kronor tillförs till Myndigheten för yrkeshögskolan (MYH) för 2022. Regeringen föreslår också en förstärkning av MYH:s förvaltningsanslag med 9 miljoner kronor för 2022.

Studiemedel

Som en konsekvens av utbyggnaden av utbildningsplatser inom yrkeshögskolan, regionalt yrkesvux och folkhögskolan kommer behovet av studiemedel att öka. Regeringen föreslår att medel avsätts för fler utbildningsplatser inom dessa utbildningsformer. Under 2022 satsas 439 miljoner kronor på studiemedel och under 2023 satsas 436 miljoner kronor.

Svenskt deltagande i undersökningar

Regeringen föreslår medel till Statistiska centralbyrån (SCB) för att genomföra undersökningarna Vuxnas deltagande i utbildning (AES) och Personalutbildning i företagen (CVTS). AES beräknas kosta 9,1 miljoner kronor 2022 och 1,6 miljoner kronor 2023 medan CVTS beräknas kosta 0,9 miljoner kronor 2022.

Regeringskansliet

Artikel från Utrikesdepartementet

Program för statsbesöket från Tyskland

Publicerad 06 september 2021

På inbjudan av H.M. Konungen besöker Förbundsrepubliken Tysklands president Frank-Walter Steinmeier Sverige den 7–9 september tillsammans med sin hustru, Elke Büdenbender.

Statsministern tar emot presidenten för överläggningar. Därutöver deltar statsråden Ann Linde, Märta Stenevi, Anna Hallberg, Tomas Eneroth, Amanda Lind och Matilda Ernkrans, samt statssekreterare Maja Fjaestad under delar av de tre dagar långa programmet.

Tisdag 7 september

Ankomst

Kronprinsessan Victoria och prins Daniel tar emot förbundsresident Frank-Walter Steinmeier och Elke Büdenbender vid ankomst på Arlanda flygplats.

Högtidlig välkomstceremoni

Kungaparet möter presidentparet vid Hovstallet för kortege till Kungliga slottet.

Hovstallet

Vid den högtidliga välkomstceremonin på Inre borggården inspekterar presidenten och kungen Grenadjärkompaniet ur Livgardet och nationalsånger spelas. Presidentparet presenteras för representanter för riksdag och regering. Kungaparet hälsar samtidigt på den tyska delegationen. Kungliga slottet

Kungen och presidenten ger därefter ett pressuttalande i Lovisa Ulrikas

matsal.

Lunch

Kungaparet bjuder presidentparet på lunch på Kungliga slottet. Samtidigt ges en lunch på Utrikesdepartementet, med utrikesministern som värd, för representanter ur den tyska delegationen.

Besök i Tyska kyrkan

Efter lunch besöker presidentparet och kungaparet Tyska kyrkan. Den firar i år 450 år och är en av de äldsta tyska kyrkorna utanför Tyskland.

Församlingen, S:ta Gertruds församling, följer Svenska kyrkans vanliga gudstjänstordning, men de flesta gudstjänster hålls på tyska.

Gästerna välkomnas av kyrkoherde Jörg Weissbach och Daniel Höffker, ordförande i kyrkorådet.

Tyska kyrkan

Möte med talmannen

President Steinmeier tas på eftermiddagen emot av talman Andreas Norlén i riksdagen. Vid ankomst välkomnas han av talmannen och riksdagsdirektör Ingvar Mattson. Efter mötet håller presidenten ett anförande i andrakammarsalen, i närvaro av kungen, på temat innovation och partnerskap, ”Innovation and partnership: Europe’s path into the future”. Anförandet webbsänds på riksdagens webbplats.

Riksdagen

Möte med statsministern

Statsminister Stefan Löfven tar emot president Steinmeier för överläggningar. De kommer bland annat att tala om de goda svensk-tyska relationerna och samarbeten inom bland annat klimat, energi och digitalisering, med fokus på innovativa och hållbara lösningar.

Barnombudsmannen

Elke Büdenbender och drottningen besöker Barnombudsmannen. Från regeringen deltar Märta Stenevi, jämställdhets- och bostadsminister med ansvar för stadsutveckling och arbetet mot segregation och diskriminering. Barnombudsmannen är en statlig myndighet med uppdrag att företräda barns och ungas rättigheter och intressen utifrån barnkonventionen, FN:s konvention om barnets rättigheter. Barnombudsmannen håller regelbundna dialoger med barn för att få kunskap om deras förhållanden och åsikter, särskilt med dem i sårbara situationer. Man följer också upp hur barnkonventionen genomförs och efterlevs i samhället. Barnombudsman Elisabeth Dahlin tar emot vid ankomst och beskriver myndighetens

verksamhet. Därefter följer ett samtal om våld mot barn, barnen i den digitala världen och hur barnen har påverkats av pandemin, i vilket också representanter för stiftelsen Childhood, Barnahus och företaget NetClean deltar.

Barnombudsmannen

Barnahus

Drottningen och Elke Büdenbender besöker Barnahus. Där får barn som misstänks vara utsatta för brott möjlighet att berätta sin historia för specialutbildad personal i en trygg och barnvänlig miljö. I stället för att slussas runt mellan olika myndigheter möts barnen av polis, socialtjänst, barnläkare och barn- och ungdomspsykiatri på en och samma plats. Biträdande enhetschef Anna Friberg tar emot och förevisar verksamheten, tillsammans med socialborgarrådet i Stockholms stad Jan Jönsson.

Galamiddag

Statsbesöket första dag avslutas med att kungaparet ger en galamiddag på Kungliga slottet. Med anledning av pandemin hålls middagen i ett anpassat mindre format.

Onsdag 8 september

Drottningholm

Kungaparet tar emot presidentparet på Drottningholm och förevisar publika delar av slottet samt Drottningholms slottsteater. Världsarvet Drottningholm finns sedan 1991 upptaget på Unescos lista över världsarv, kultur- och naturmiljöer i världen som anses vara enastående och av stor betydelse för hela mänskligheten. Kungaparet bor på Drottningholms slott sedan 1981.

Drottningholms slott

Drottningholms slottsteater

Scania, Södertälje

President Steinmeier och kungen besöker Scania i Södertälje, från regeringen deltar infrastrukturminister Tomas Eneroth. Scania är en global leverantör av transportlösningar, med 50 000 anställda i cirka 100 länder. Företaget, som sedan 2014 är en del av tyska Volkswagen Group, har ett uttalat mål att vara ledande inom hållbara transporter, genom att leverera skräddarsydda tunga lastbilar, bussar, motorer och tjänster med fokus på effektiva lösningar med låga koldioxidutsläpp. Under besöket kommer frågor om elektrifiering, batterier och artificiell intelligens att beröras. Scanias VD Christian Levin hälsar välkommen och ger en presentation av företagets arbete med elektrifiering och hållbara transportsystem. Företagen Northvolt, ordförande

Carl-Erik Lagercrantz, och H2 Green Steel, teknikchefen Maria Persson-Gulda, medverkar och berättar om sina respektive samarbeten med Scania, Volkswagen och andra tyska företag. Medarbetare från Scania berättar också kort om hur produktionen av ellastbilar går till.

Scania Södertälje

Northvolt

H2Green Steel

Stiftelsen Silviahemmet

Elke Büdenbender och drottningen besöker Stiftelsen Silviahemmet, som verkar för att sprida kunskap om demenssjukdom med målet att personer som lever med demens och deras anhöriga ska ges högsta möjliga livskvalitet. Från regeringen deltar Maja Fjaestad, statssekreterare i Socialdepartementet. Drottningen tog initiativ till Silviahemmet 1996, vars verksamhet i dag omfattar specialiserad utbildning i demensvård för vårdpersonal på alla nivåer. Efter en presentation av verksamheten av Silviahemmets rektor och verksamhetschef Wilhelmina Hoffman och koordinator Maria Tannemyr ges möjlighet att träffa några av de boende. Stiftelsen Silviahemmet

Tyska skolan

Drottningen och Elke Büdenbender besöker Tyska skolan för samtal om elevernas upplevelser av digital undervisning under pandemin. De tas emot av skolföreningens ordförande Eva Häussling och rektor Matthias Peters. En liten grupp elever deltar i samtalet. Tyska skolan i Stockholm är den näst äldsta tyska skolan utanför Tyskland. Den startade för 400 år sedan och erbjuder i dag utbildning från förskola till gymnasium för ca 600 elever. Tyska skolan

Lunch i Stockholms stadshus

Stockholms stad ger en lunch med kommunfullmäktiges ordförande Cecilia Brinck och finansborgarrådet Anna König Jerlmyr som värdar. Vid lunchen deltar presidentparet, kungaparet, kronprinsessparet och prinsparet samt ett 30-tal övriga gäster, bland dem utrikeshandelsminister Anna Hallberg. Stockholms stadshus

Karolinska universitetssjukhuset / Karolinska institutet

President Steinmeier och kungen besöker Karolinska universitetssjukhuset, tillsammans med statssekreterare Maja Fjaestad, Socialdepartementet. Sjukhusdirektör Björn Zoëga, Karolinska institutets rektor Ole Petter Ottersen tar emot och presenterar tillsammans med överläkare Anna Martling, hur man ska klara av covid-19-utmaningarna och bibehålla en

stabil patientvård, hur ett universitetssjukhus kan bygga en kunskapsbas för att möta hälsoutmaningar och hälsokatastrofer, samt hur precisionsmedicin kan fungera till gagn för patienterna och överbrygga klyftan mellan vård, forskning och innovation. Karolinska Universitetssjukhuset är ett av Europas största universitetssjukhus. Tillsammans med Karolinska Institutet, med omfattande medicinsk akademisk forskning och stort utbud av medicinska utbildningar, utgör sjukhuset ett medicinskt centrum med internationellt anseende. Varje år utser Nobelförsamlingen vid Karolinska Institutet mottagare av Nobelpriset i fysiologi eller medicin.

Karolinska universitetssjukhuset

Karolinska institutet

Goetheinstitutet

Elke Büdenbender och drottningen besöker Goetheinstitutet. Där deltar de i ett panelsamtal, med Svante Weyler som moderator, om värdet av språkkunskaper och vikten av språkutbyte mellan Sverige och Tyskland. Goetheinstitutets direktör Jutta Gehrig tar emot vid ankomst tillsammans med Kurt Brattby, avdelningschef på Svenska institutet, som är medarrangör av panelsamtalet. Drottningen håller ett öppningstal, följt av tal av Elke Büdenbender.

Panelsamtalet sänds på Svenska institutets webbplats.

Goetheinstitutet

Svenska institutet

ArkDes och digitalt besök i Sara kulturhus

Presidenten och kungen besöker ArkDes, Sveriges nationella centrum för arkitektur och design, där berättelsen om svensk arkitektur och hållbarhet presenteras med fokus på träbyggnation. ArkDes direktör Kieran Long tar emot tillsammans med generaldirektören för Svenska institutet Madeleine Sjöstedt. Ett digitalt besök på Sara Kulturhus i Skellefteå, ett av världens högsta trähus, som öppnar samma dag, äger också rum. Från regeringen deltar kulturminister Amanda Lind, som kommer att hålla ett kort anförande som hälsning till Sara kulturhus.

ArkDes

Sara kulturhus

Presidentparets mottagning

Presidentparet står värd för en konsert på Kungl. Musikhögskolan till sina svenska värdars ära. Den följs av en mottagning i ett till pandemin anpassat mindre format.

Torsdag 9 september

Statsbesökets tredje dag äger rum i Kiruna.

Esrange

Presidentparet och kungaparet besöker Esrange, tillsammans med ministern för högre utbildning och forskning, Matilda Ernkrans. De hälsas välkomna av VD Stefan Gardefjord. På rymdbasen Esrange Space Center, som ägs och drivs av det statligt ägda rymdbolaget Swedish Space Corporation (SSC), bedrivs nationell och internationell forskning och kommersiell rymdverksamhet, bland annat genom uppsändning av sondraketer och stratosfäriska ballonger samt satellitkommunikation. Här samarbetar sedan länge tyska och svenska rymdaktörer för att utveckla rymdområdet. Efter välkomstord av Stefan Gardefjord håller ministern för högre utbildning och forskning Matilda Ernkrans ett anförande. Vid rundvisning på området kommer även representanter för de tyska företagen Rocket Factory Augsburg och ISAR Aerospace att delta.
Esrange, Europeans Space Agency

Lunch – Kiruna nya stadshus

Landshövding Lotta Finstorp, ordföranden i kommunfullmäktige Stefan Sydberg och kommunalrådet Gunnar Selberg står värdar för en lunch i Kiruna nya stadshus, Kristallen. Under lunchen informerar kommunen om den pågående flytten av staden, om nya satsningar och förvaltningen av kulturarvet, inklusive byggnader som ska flyttas.

Kiruna stadshus Kristallen

Kiruna stadsomvandling

LKAB

Efter lunch besöker presidentparet och kungaparet, tillsammans med ministern för högre utbildning och forskning Matilda Ernkrans, LKAB (Luossavaara-Kiirunavaara AB). Statligt ägda LKAB, som grundades 1890, är en internationell gruv- och mineralkoncern. I visningsgruvan, 300 m under jord, kommer LKAB att presentera arbetet med omställningen av järn- och stålindustrin för en hållbar framtid, vilket bland annat inkluderar fossilfri järn- och stålproduktion, en digitaliserad, automatiserad och koldioxidfri gruvdrift och produktion av kritiska mineraler från återvunnet gruvavfall. LKAB:s vd Jan Moström tar emot vid ankomst och ger en introduktion till besöket och övriga presentationer. Representanter för Ericsson och ABB kommer även att delta för att berätta om vikten av digitalisering inom industrisektorn.

LKAB

Ericsson

ABB

Avskedsceremoni Kiruna flygplats

Statsbesöket avslutas när kungaparet tar farväl av sina gäster vid en avskedsceremoni på Kiruna flygplats.

Artikel från Utbildningsdepartementet

Matilda Ernkrans i samtal med brittiska ambassadören om ländernas fortsatta samarbete inom högre utbildning och forskning

Publicerad 28 maj 2021

Matilda Ernkrans, minister för högre utbildning och forskning, och Storbritanniens Sverigeambassadör Judith Gough möttes vid en digital sammankomst under tisdagen. I fokus stod samarbetsfrågor inom högre utbildning och forskning. Under mötet medverkade även Richard King, forsknings- och innovationsråd vid Storbritanniens ambassad.

Storbritannien är inte längre en del av EU men är fortfarande en viktig partner för Sverige. Regeringen ser därför fram emot ett fortsatt givande samarbete med Storbritannien på områden där länderna har starka gemensamma intressen, såväl genom EU som bilateralt. När det kommer till högre utbildning och forskning finns ett flertal sådana områden som kom att diskuteras under mötet.

– Storbritannien är en av de mest attraktiva studiedestinationerna för svenska studenter, och en högt värderad samarbetspartner för svenska universitet och högskolor. Detta ska vi värna om, sade Matilda Ernkrans.

Utöver studentmobilitet kom samtalet att handla om forskningssamarbeten, life science och frågor om klimat och rymd, men även om akademisk frihet, hat och hot mot forskare, etik och forskningsintegritet.

Arbetet med det framtida samarbetet tas nu vidare inom Regeringskansliet.

Artikel från Utbildningsdepartementet

Budgetsatsningar på utbildning för att möta pandemins konsekvenser

Publicerad 15 april 2021

Covid-19-pandemin har slagit hårt mot Sverige. Många elever och studerande har haft distansutbildning, många har blivit av med jobbet och långtidsarbetslösheten har stigit. Regeringen föreslår därför stora satsningar inom utbildningsområdet i vårändringsbudgeten för 2021. Förslaget bygger på en överenskommelse mellan regeringspartierna, Centerpartiet och Liberalerna.

Lovskola och mer pengar till Skolmiljarden

Många av de elever som har haft distansundervisning har påverkats negativt. För att ge huvudmännen ökade möjligheter att bland annat erbjuda eleverna den utbildning de inte har kunnat tillgodogöra sig under pandemin tillför regeringen ytterligare 350 miljoner kronor under 2021. Av dessa kommer 250 miljoner kronor att fördelas på samma sätt som den så kallade Skolmiljarden och får exempelvis användas för att skapa förutsättningar för ökad undervisningstid för att så långt som möjligt undvika att barn och elevers kunskapsutveckling påverkas negativt, för att skapa en bättre arbetsmiljö för elever och lärare och för att smittsäkra verksamheterna. Resterande 100 miljoner kronor avser lovskola och andra insatser som kan vara ett bra stöd för elever som behöver extra undervisningstid för att nå kunskapskraven.

Sänkt avgift vid prövningar för högre betyg

Elever som slutfört sin gymnasieutbildning kan på nytt ges möjlighet att visa

sina kunskaper genom så kallad prövning, för att få högre betyg. Regeringen ökar nu möjligheten för elever som slutfört sin gymnasieutbildning under 2020 eller 2021 att genomgå prövning för högre betyg, genom att sänka den avgift som huvudmannen för utbildningen kan ta ut från den som genomgår prövningen, från dagens 500 kronor till 150 kronor.

Satsning på kombinationsutbildningar

I kombinationsutbildningar kombineras sfi eller svenska som andra språk med yrkeskurser på komvux. Fokus på ett yrke innebär att eleverna i utbildningen får ett konkret slutmål för både språk- och yrkesutbildningen och ger individen, ofta personer som står långt ifrån arbetsmarknaden, bättre förutsättningar att korta ner tiden inför etablering på arbetsmarknaden. Regeringen är därför angelägen att skapa fler sådana platser inom regionalt yrkesvux. Kombinationsutbildningar kräver mycket resurser, bland annat behöver sfi-lärare och yrkeslärare samverka i utbildningarna. De medel regeringen tillför beräknas motsvara ca 7 000 årsstudieplatser.

Utöver medel till platser kommer Skolverket få medel för att stödja huvudmän och lärare i hur utbildningarna kan planeras och genomföras.

Förstärkning av folkhögskolan

På grund av det rådande läget på arbetsmarknaden spelar folkhögskola en viktig roll, bland annat för att erbjuda utbildning för personer som står långt ifrån arbetsmarknaden. Nu förstärks folkhögskolan så att antalet utbildningsplatser både kan upprätthållas och byggas ut, och kvaliteten i utbildningen kan bibehållas. Regeringen föreslår därför att statsbidraget till folkhögskolan förstärks med 170 miljoner kronor under 2021.

Vägledningsinsatser och svenska med yrkesinriktning i yrkeshögskolan

Utbildningsutbudet inom yrkeshögskolan har växt och diversifierats på senare tid och målgruppen har breddats på grund av den ökade arbetslösheten i pandemins spår. Genom förstärkt vägledning kan yrkeshögskolans målgrupper lättare hitta rätt i utbildningsutbudet och göra mer träffsäkra utbildningsval och därför avser regeringen att ge Myndigheten för yrkeshögskolan (MYH) i uppdrag att erbjuda förstärkt vägledning. Regeringen avser också att ge MYH i uppdrag att utveckla stöd till anordnarna inom yrkeshögskolan för att fler av dem ska kunna erbjuda

svenska med yrkesinriktning, något som kan hjälpa studerande med annat modersmål än svenska att uppnå en examen. För dessa uppdrag föreslås att MYH tillförs 3,5 miljoner kronor.

Kartläggning, validering och kompletterande utbildning inom komvux

Regeringen planerar att starta en tillfällig försöksverksamhet för att bygga upp en infrastruktur för kartläggning, validering och kompletterande utbildning inom kommunal vuxenutbildning (komvux). För att vuxna som behöver omställning ska hitta ett nytt arbete där kunskaperna från deras tidigare arbetsliv kommer till nytta, vill regeringen avsätta medel för en försöksverksamhet med fokus på kartläggning, validering och kompletterande utbildning. Detta bör göras inom satsningen på yrkesinriktad utbildning på gymnasial nivå inom komvux (regionalt yrkesvux).

Satsning på sommarkurser

Regeringen föreslår att totalt 180 miljoner kronor inklusive studiemedel satsas på sommarkurser 2021 vilket motsvarar 6 000 sommarkursplatser. Det finns i dagsläget cirka 400 sommarkurser som fortfarande är öppna för sen anmälan.

Det rådande läget på arbetsmarknaden kan innebära att till exempel fler ungdomar ser ett bra tillfälle att läsa en kurs inom högskolan. Studenter som vill läsa in en utbildning med snabbare takt, som vill bredda sina tidigare studier till andra områden, eller som vill genomgå kurser för vidareutbildning, kan göra det under sommarmånaderna.

Fördelning av anslag till forskning och utbildning på forskarnivå

Anslagen för forskning och utbildning på forskarnivå vid lärosätena är grundfinansieringen för svensk forskning. För 2021 föreslår regeringen en permanent ökning av dessa anslag på 720 miljoner kronor. Från 2024 beräknas ökningen stiga till en nivå på 900 miljoner kronor. Resursökningen innebär satsningar på forskning i hela landet, samtidigt som forskning av hög kvalitet premieras.

Från 2021 höjs den så kallade basresursen från nuvarande 12 000 kronor per helårsstudent till 17 500 kronor per helårsstudent. Detta för att öka

möjligheterna till forskningsanknytning och främja kvalitet i utbildningen. Genom en höjning av basresursen ges goda förutsättningar att bedriva forskning och forskarutbilda lärare på alla lärosäten. För vissa enskilda utbildningsanordnare höjs basresursen från 8 000 kronor per helårsstudent till 12 000 kronor per helårsstudent från 2021.

Vid fördelning av medel utifrån kvalitetsindikatorerna 2021 jämförs lärosäten med likartade förutsättningar med varandra, vilket innebär att medel fördelas i konkurrens inom olika grupper av lärosäten. Syftet med grupperingen är att skapa en bättre balans mellan utbildning och forskning vid högskolor och nya universitet för att stärka forskningen i hela landet.

Regeringskansliet

Artikel från Arbetsmarknadsdepartementet, Statsrådsberedningen,
Utbildningsdepartementet

Lärande genom hela yrkeslivet – aktuell diskussion i Innovationsrådet

Publicerad 16 mars 2021

På Nationella innovationsrådets digitala möte den 22 februari diskuterades lärande som en naturlig och återkommande del av arbetslivet. Ett högaktuellt område med många delar som behöver fungera och som kräver samverkan mellan många aktörer.

Kunskap och lärande genom hela livet är en stor fråga för ett framtida arbetsliv. Det har diskuterats på flera av Innovationsrådets möten och på mötet den 22 februari var det återigen en av punkterna på dagordningen.

Carl Heath, utbildningsdirektör på RISE, inledde mötet och lyfte bland annat fram vikten av att utveckla nya sätt att arbeta och att det finns tydliga system.

Carl Heath - vad menar du med tydliga system?

– Vi behöver gå från stängda och slutna digitala system till öppna och interagerande system. Vi behöver ha en verktygslåda, en digital infrastruktur på plats, som innehåller många olika verktyg, tjänster och system och som löser olika komplexa uppgifter som till exempel kompetensmatchning, validering, omställning och analys, säger han och förklarar vidare:

– Vi måste dra nytta av vår samtids landvinningar och kunskaper genom att använda systemkartläggningar, genom att våga utforska nya metoder för att jobba med användaren i fokus, digitala och fysiska metoder för lärande och

utveckling, innovationsledning och om agila, datadrivna arbetsätt. Det handlar om hur vi organiserar. Hur vi styr och hur vi leder företag, utbildningsinstitutioner, organisationer och samhälle.

”Ett digitalt kompetenslyft för alla medborgare”

Caroline Söder, vd på Trygghetsfonden TSL, deltog också i inledningen och poängterade även hon samhällets roll och vikten av system. En annan viktig fråga är också digitaliseringen – både som verktyg i utbildning och som central kompetens i en framtida arbetsmarknad.

Caroline Söder – vad ser du är viktiga delar och möjligheter i den digitalisering som pågår med full kraft?

– Det behövs ett digitalt kompetenslyft för alla medborgare. Grunden är att alla medborgare har förmåga att kunna nyttja digitala verktyg. Vi behöver ett digitalt lyft för enskilda personer motsvarande det som vi hade med hemdatorerna.

– Genom digitala lösningar effektiviserar vi utbildningar till att bli mer resurssnåla. Det innebär att vi skulle kunna öppna upp tillgängligheten till vissa kurser för en mycket bredare grupp än idag.

Utbildningsminister Anna Ekström och arbetsmarknadsminister Eva Nordmark medverkade på mötet och deltog i diskussionerna om lärandet som en naturlig del av yrkeslivet.

Hur ser ni på utvecklingen av en gemensam digital infrastruktur?

– Vi ser allt tydligare hur arbetslivet förändras på grund av exempelvis digitalisering, automation, AI och internationell konkurrens. Oavsett tidigare utbildningsnivå behöver arbetskraften uppdatera och utveckla sin kompetens. De som har en anställning behöver fortbildas och många av dem som saknar ett arbete behöver utbildning för att svara mot de behov som finns på arbetsmarknaden. Mot den bakgrunden har regeringen under flera år tillfört medel för att möjliggöra ett omfattande kunskapslyft motsvarande över 140 000 utbildningsplatser år 2021. Men jag tror att vi måste göra både vägledning, validering och utbildning ännu mer lättillgängligt. Här tror jag att en digital infrastruktur kan bidra till att lärande blir en naturlig och återkommande del av arbetslivet, säger Anna Ekström.

Eva Nordmark svarar att:

– När arbetsmarknaden förändras till följd av digitalisering, globalisering och den gröna omställningen så förändras också kunskapskraven. Utbildning och livslångt lärande är viktigt för att fler ska komma i arbete men även för att Sverige ska fortsätta konkurrera med kunskap.

– Att skapa en gemensam digital infrastruktur är en viktig utvecklingsfråga för att kunna göra verklighet av det livslånga lärandet. Det kommer sänka trösklarna och öka tillgången till den kompetensutveckling man behöver. Jag tror också att det kommer att göra det möjligt att utveckla nya format och former för livslångt lärande, avslutar Eva Nordmark.

Vad är regeringens viktigaste uppgift för att öka tempot i den här frågan?

– Vi ska driva på för att det ska finnas ett utbildningsutbud som både är intressant för individer och som svarar mot behoven på arbetsmarknaden. Sen behöver vi ge våra myndigheter förutsättningar att arbeta tillsammans för att en digital infrastruktur för utbildning ska bli verklighet, säger Anna Ekström.

– Arbetsmarknadspolitiken har en jätteviktig roll att spela. Det handlar dels om att stärka ställningen för de som står långt från arbetsmarknaden genom utbildning. Vi har till exempel nyligen utvidgat möjligheten för arbetssökande med kort utbildningsbakgrund att studera med bibehållen ersättning, och gett Arbetsförmedlingen i uppdrag att öka anvisningarna till reguljär utbildning, säger Eva Nordmark och avslutar med att poängtera vikten av möte arbetsgivarnas behov av kompetens.

– Det handlar även om att bättre möta upp arbetsgivarnas behov av kompetens. Därför gör vi stora satsningar på arbetsmarknadsutbildning för att möta efterfrågan inom bristyrken och stärka kunskaperna hos arbetssökande. Vi har även utsett en samordnare för att kunna hantera bland annat kompetensförsörjningen vid de stora företagsetableringar och företagsexpansioner i Norrbotten och Västerbotten.

Artikel från Utbildningsdepartementet

Samtal om hat och hot mot forskare

Publicerad 08 mars 2021

Den senaste tiden har hat och hot mot forskare uppmärksamrats stort. Forskare inom genusvetenskap har länge varit särskilt utsatta, under pandemin har nya grupper av forskare fått ta emot hat och hot. Matilda Ernkrans, minister för högre utbildning och forskning, höll inför den internationella kvinnodagen ett samtal med genusforskarna Birgitta Jordansson, docent i arbetsvetenskap vid Göteborgs universitet och Helena Henriksson, professor i genusvetenskap vid Uppsala universitet.

- Att få höra att forskare utsätts för hot och hat är oacceptabelt. Det är ett hot mot demokratin och vår samhällsutveckling. När forskare inte längre vågar forska på viktiga områden kan det på lång sikt bli ett alvarligt problem, sade Matilda Ernkrans inledningsvis.

Syftet med samtalet var att få höra Birgitta Jordansson och Helena Henriksson ge sin syn på den utsatthet som forskare inom genusvetenskapen får utstå, hur jämställdheten inom akademien kan stärkas men också vilka problem som fortfarande finns kvar trots att mycket har gjorts.

Birgitta Jordansson har arbetat med ett forskningsprojekt som tittat på det jämställdhetsintegreringsuppdrag som alla universitet och högskolor har. Uppdraget har ett uttalat krav på att förändring ska ske vilket är bra. Hon menar att lärosätena tar uppdraget på allvar men att det finns visst motstånd mot att arbeta med jämställdhet i lärosätenas organisation.

- Vissa hävdar att genusvetenskap inte är vetenskap utan ideologi eller politik. Det innebär att man faktiskt fråntar genusvetare rätten att utöva den akademiska friheten, sade Birgitta Jordansson.

Kvinnor är mer utsatta för hat och hot än män och inom genusvetenskapen finns också fler kvinnor än män. Det visade inte minst #metoo-upproppen där akademien hade sitt eget akademi-upprop.

- Det finns väldigt många uppfattningar och myter om vad genusforskarna gör. Det har länge funnits kritik mot genusforskningen och mot vissa frågor men nu riktas kritik mot hela genusfältet vilket är allvarligt, sade Helena Henriksson.

De allra flesta är dock väldigt nyfikna på genusforskningen vilket inte minst visar sig i de populärvetenskapliga föreläsningar som ofta hålls för att sprida kunskap om området. Forskarna får ofta höra att det är viktiga områden och att man vill höra mer om dessa frågor.

I forsknings- och innovationspropositionen Forskning, frihet, framtid – kunskap och innovation för Sverige som regeringen presenterade i slutet av 2020 finns ett förslag om att stärka den akademisk friheten genom att skriva in den i högskolelagen. Det är en markering om att utbildning och forskning ska fredas. Det är även viktigt för att få en reell akademisk frihet för alla.

Matilda Ernkrans kunde också berätta att regeringen beslutat om flera uppdrag till Universitetskanslersämbetet (UKÄ). De ska bland annat följa upp karriärvägar och meriteringssystem och se över hur kvinnors och mäns möjligheter att meritera sig tillvaratas. De ska också göra en utredning av stapling av tidsbegränsade anställningar samt göra en uppföljning av andelen visstidsanställningar vid universitet och högskolor.

- De strukturella problem som finns inom akademien finns även i samhället i stort. Uppdragen till UKÄ blir ett sätt att följa upp och se att lärosätena arbetar med jämställdhetsfrågorna, sade Matilda Ernkrans.

Artikel från Utbildningsdepartementet

Forskning och återhämtning huvudfråga på ministermöte

Publicerad 26 februari 2021 Uppdaterad 26 februari 2021

När EU:s forskningsministrar möts på ett videomöte 26 februari kommer diskussionen om möjliga synergier mellan de nationella återhämtningsplanerna och det Europeiska forskningsområdet att vara i fokus. Matilda Ernkrans, minister för högre utbildning och forskning, representerar Sverige på videomötet.

Återhämtningsplaner efter covid-19

Ministrarna ska under videomötet diskutera hur forskning och innovation kan bidra till samhällets och ekonomins utveckling i spåren av coronapandemin. Detta samtidigt som Europas forsknings- och innovationssektorer ska stärkas och den gröna och digitala omställningen påskyndas.

Regeringen tycker att det är viktigt att upprätthålla den offentliga finansieringen av forskning och innovation när samhället och ekonomin utsätts för svåra påfrestningar, samtidigt som den privata finansieringen förväntas minska.

Regeringen lyfter även fram att forskning kommer att vara viktigt för att förstå konsekvenserna av pandemin. Samt att det finns behov av att långsiktigt öka den vetenskapliga kunskapen om virus och pandemier för att stärka samhällets beredskap och förebygga pandemier i framtiden.

Övriga frågor

Ministrarna kommer också att avhandla en rad övriga frågor under videomötet. Ordförandeskapet kommer att informera om status i förhandlingarna av ett gemensamt företag för högpresterande datorsystem. Kommissionen kommer också att informera om pakten för forskning och innovation i Europa, europeiska forumet för omställning och den vetenskapliga utvärderingen av plats biologiska nedbrytbarhet. Kommissionen ska även presentera sitt förslag till en gemensam förordning för inrättande av gemensamma företag under Horisont Europa.

Matilda Ernkrans, minister för högre utbildning och forskning, representerar Sverige på videomötet.

Artikel från Näringsdepartementet, Socialdepartementet,
Utbildningsdepartementet

Ett år med life science-strategin – vad har hänt?

Publicerad 01 februari 2021

I december 2019 presenterades den nationella life science-strategin, ett resultat av ett nära samarbete med samverkansprogrammet för hälsa och life science. I strategin har regeringen satt upp 30 målsättningar som bedöms vara särskilt angelägna att uppnå. Nu har det gått ett drygt år sedan strategin presenterades, vad har hänt inom de olika områdena?

Regeringens mål är att Sverige ska vara en ledande life science-nation.

– Därför är det givetvis glädjande att vi ett år efter att den nationella strategin presenterades kan konstatera att mycket redan har genomförts och att arbetet med målsättningarna går framåt, där samverkan mellan aktörer är centralt. Life science-sektorn är en av Sveriges ekonomiska basnäringar vilket inte minst covid-19-pandemin synliggjort, säger näringsminister Ibrahim Baylan.

I förordet till den nationella life science-strategin skrev näringsminister Ibrahim Baylan tillsammans med Matilda Ernkrans – minister för högre utbildning och forskning och Lena Hallengren – socialminister: ”Tillsammans med hela life science-sektorn ska vi lägga grunden för fortsatta framsteg – för att förbättra hälsan i befolkningen, utveckla sjukvården och stärka Sveriges ekonomiska välbefinnande.”

– Nya kunskaper, upptäckter och innovationer inom life science kan leda till utveckling av behandlingar som potentiellt kan bota cancer och ärftliga sjukdomar. Regeringen gör därför stora satsningar inom cancerområdet på

till exempel precisionsmedicin, bland annat individanpassade diagnostik och behandling. Det är en viktig förutsättning för att patienter i Sverige även framöver ska kunna erbjudas en hälso- och sjukvård i världsklass. Framstegen ska komma alla till del, säger socialminister Lena Hallengren.

– Genom forskningspropositionen gör regeringen breda satsningar inom hälsa och life science. På så sätt skapas bättre förutsättningar för utveckling och införande av nya läkemedel och tekniker, så att svenska patienter kan få tillgång till den allra bästa sjukvården med avancerade och effektiva behandlingar i framkant, säger Matilda Ernkrans, minister för högre utbildning och forskning.

Jenni Nordborg, nationell samordnare för life science, är positiv till det gångna året.

–Många olika insatser har gjorts av flera olika aktörer, vilket var tydligt under den nationella konferensen i januari i år. Jag hoppas och tror att strategin och Life science-kontoret bidragit till att öka takten i arbetet. Mycket hade kanske gjorts ändå, men med en strategi i ryggen är det lättare att få en gemensam riktning. Vi har fått till stånd en rad åtgärder, däribland samverkansstrukturer, myndighetsuppdrag, utredningar, insatser för innovationsbolag i pandemins spår och nu kraftigt ökade satsningar i forsknings- och innovationspropositionen, berättar Jenni Nordborg. Nu fortsätter arbetet med att implementera satsningarna i forsknings- och innovationspropositionen.

– Två samverkansstrukturer är helt centrala för framgång i life science-strategin: Samverkansgruppen för hälsa och life science, vars sammansättning består av representanter från hela sektorn inklusive patientperspektivet, samt det regionala-nationella partnerskapet, menar Jenni Nordborg. När målsättningar omsätts i regionala handlingsplaner kommer resultatet bli än mer konkret.

Genomförda insatser

Den nationella life science-strategin innehåller 30 målsättningar inom åtta olika områden. Inom flera av dessa målsättningar är arbetet påbörjat och har i vissa fall kommit en bra bit på väg. Parallellt med regeringens arbete har många av sektorns övriga aktörer tagit initiativ till insatser som stärker svensk life science. Två exempel är Knut och Alice Wallenbergs stiftelses satsning på datadriven life science och SKR:s uppdaterade positionspaper om klinisk forskning. Satsningen på datadriven life science görs med

målsättning att Sverige ska hålla sig bland de världsledande nationerna inom området och är en långsiktig satsning på totalt 3,7 miljarder kr.

På denna sida kan du ta del av exempel på regeringens åtgärder inom de olika områdena, du kan komma direkt till respektive mål genom innehållsförteckningen.

Artikel från Utbildningsdepartementet

Ett starkt samhälle för att möta samhällsutmaningarna

Publicerad 17 december 2020

Sverige ska vara ett av världens främsta forsknings- och innovationsländer och en ledande kunskapsnation. I forsknings- och innovationspropositionen *Forskning, frihet, framtid – kunskap och innovation för Sverige* presenterar regeringen satsningar för att bland annat lösa dagens samhällsutmaningar, ökade medel till forskning vid lärosäten i hela landet samt satsningar på nationella forskningsprogram. Anslagen förslås öka med 3,4 miljarder redan i år för att sedan öka till ytterligare till 3,75 miljarder kronor 2024.

Att investera i forskning och innovation skapar jobb och hållbar tillväxt i hela landet. Det krävs för att återstarta ekonomin efter covid-19-pandemin och för att bygga kompetens, välfärd och konkurrenskraft med utgångspunkt i klimatomställningen.

Fem samhällsutmaningar

Forskning och innovation bidrar till utvecklingskraft i hela landet och stärker samhället. I propositionen presenteras fem övergripande globala samhällsutmaningar som ligger i linje med Agenda 2030. Dessa utmaningar behöver mötas med mer kunskap, utbildning, forskning och innovation. Oavsett om samhället står inför en pandemi, en föränderlig arbetsmarknad eller klimathot så behövs en långsiktig forskningspolitik. Samhällsutmaningarna är Klimat och miljö, Hälsa och välfärd, Demokrati och starkt samhälle, Digitalisering samt Kompetensförsörjning och arbetsliv.

De beskrivs i korthet nedan.

Klimat och miljö

Sverige ska gå före på klimat- och miljöområdet och det arbetet ska baseras på forskning och vetenskap. Därför görs en omfattande förstärkning av svensk klimat- och miljöforskning. Forskningsprogrammet om klimat förstärks och blir det största nationella forskningsprogrammet och ett nytt nationellt forskningsprogram om hav och vatten inrättas. Det satsas på nationella forskningsprogrammet om livsmedel och på hållbart samhällsbyggande. Satsningar görs även på klimatdata från rymden. Satsning görs på hållbar utveckling av grön och blå biobaserad ekonomi där forskning och innovation bidrar till omställningen att bli ett fossilfritt föregångsland samt tillväxt och sysselsättning i hela landet. När det gäller näringslivets klimatomställning satsar regeringen på samverkansprogrammet Näringslivets klimatomställning och på förverkligandet av hållbara innovationer via RISE.

Hälsa och välfärd

Satsningar görs inom två helt avgörande områden. Dels inrättas ett nytt nationellt forskningsprogram om virus och pandemier samt satsningar på förstärkt laboratoriekapacitet, primärvård och life science. Dels görs stora satsningar för bättre folkhälsa, till exempel med ett nytt nationellt forskningsprogram för att motverka psykisk ohälsa.

Demokrati och starkt samhälle

Regeringen föreslår att högskolelagen ändras så att akademisk frihet främjas och värnas. Två nya nationella forskningsprogram lanseras med syfte att minska brottslighet och segregation samt en särskild satsning på säkra samhällen. Även den konstnärliga forskningen spelar en viktig roll i att möta samhällsutmaningarna och är en del i det demokratiska samtalet och förstärks därför.

Digitalisering

För att möta digitaliseringen inrättas ett nytt nationellt forskningsprogram om hur den påverkar samhället. Det görs också en satsning på cybersäkerhet vilket är viktigt nu när pandemin ökar tempot i digitaliseringen. En annan satsning görs på utveckling och tillämpning av ny digital teknik, som artificiell intelligens (AI). Digitaliseringens möjligheter ska tas tillvara för en

bättre välfärd, nya jobb och stärkt konkurrenskraft.

Kompetensförsörjning och arbetsliv

Den svenska välfärden är beroende av välutbildad personal och ett hållbart arbetsliv. Arbetslivsforskningen förstärks och en lagändring föreslås som förtydligar lärosätenas ansvar för livslångt lärande. Satsningar görs på forskarskolor för lärare på vård- och lärarutbildningarna, samt ytterligare åtgärder för bättre kompetensförsörjning och bättre villkor inom universitet och högskola som är den största statliga arbetsgivaren. I dag råder det stor brist på bland annat lärare och sjuksköterskor i hela landet. Regeringens avsikt är att mål ska sättas för hur många som ska examineras inom utbildningar till legitimationsyrken.

Nationella forskningsprogram

Samhället är beroende av forskning, innovation och stark samverkan, det har inte minst krisen visat. Utan forskning hade samhället drabbats mycket hårdare. Covid-19 är ett nytt virus, och forskare lär sig mer om detta för varje dag. Genom forskning och innovation skapas de vaccin, läkemedel och medicinteknik som behövs för att definitivt ta samhället ur denna kris.

Regeringens satsar på sex nya nationella forskningsprogram om Hav och vatten, Virus och pandemier, Psykisk hälsa, Digitalisering, Brottslighet samt Segregation. Dessutom förstärks fem befintliga program om Klimat, Hållbart samhällsbyggande, Livsmedel, Antibiotikaresistens och Arbetslivsforskning. Utöver programmen görs ytterligare forskningssatsningar inom olika områden.

Värnande av en stark och fri forskning i hela landet

Regeringen föreslår satsningar som värnar den fria forskningen. I det ingår ökade medel till universitet och högskolor för forskning och utbildning på forskarnivå i syfte att ge förutsättningar för lärosätena att göra strategiska prioriteringar och ta ansvar för hög kvalitet i verksamheten, inklusive frågor som jämställdhet och profilering. Regeringen vill genom förstärkningen stärka forskningen vid universitet och högskolor i hela landet samtidigt som det genomförs en historiskt stor utbyggnad av högskoleutbildning i hela landet. Ytterligare satsningar på fri forskning görs via en förstärkning av medel till Vetenskapsrådet.

Ändringar i högskolelagen

Regeringen föreslår ändringar i högskolelagen för att dels förstärka och tydliggöra högskolans ansvar för samverkan, internationalisering och livslångt lärande, dels främja och värna den akademiska friheten.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2021. Det aviseras en tydligare styrning utifrån antal examinerade gällande utbildningar till legitimationsyrken.

Forskningens infrastruktur

Olika typer av forskningsinfrastruktur som stora forskningsanläggningar behövs för att bidra med ny kunskap som kan möta de globala samhällsutmaningarna. För att internationellt konkurrenskraftig forskning ska kunna bedrivas föreslås svensk forskningsinfrastruktur förstärkas. En särskild satsning görs bland annat på den internationellt världsledande forskningsinfrastrukturen SciLifeLab. Även ESS och MAX IV i Lund tilldelas medel. Medel tillförs via Vetenskapsrådet till forskningsinfrastruktur. Dessutom tillförs Vinnova medel för forskningsinfrastruktur som är av särskilt värde för näringslivet.

Jämställdhet och trygga villkor

Högskolan är den största statliga sektorn sett till antalet anställda. Villkoren för de som verkar i sektor måste vara goda och både mäns och kvinnors kompetens måste tas tillvara. Det lägger grunden till hög kvalitet i forskning och högre utbildning. De åtgärder som nu görs bygger vidare ett långsiktigt reformarbete. Lärosätena behöver arbeta strategiskt med karriärvägar och meriteringssystem. Regeringen vill att andelen visstidsanställningar minskar och att användningen av anställningen biträdande lektor ökar.

Tryggare anställningar krävs. När tidsbegränsades anställningar staplas på varandra kan den totala tiden fram till en tillsvidare anställning bli mycket lång. Regeringen avser att lämna ett myndighetsuppdrag om att se över detta. Öppen och transparent rekrytering till alla anställningar och utbildning på forskarnivå är viktigt för kvalitet, mobilitet och jämställdhet och kommer nu att följas upp.

Åtgärder för ökad jämställdhet är fortsatt prioriterat. Myndighetsstyrningen utvecklas så att den tydligare främjar en jämställd högskola med goda arbetsvillkor. Regeringen avser att prioritera lärosätesspecifika mål för

andelen kvinnor bland nyrekryterade professorer. Det är angeläget att universitet och högskolor fortsätter att arbeta med jämställdhetsintegrering för att säkerställa fler och långsiktiga resultat. Lärosätena kommer därför få ett förnyat uppdrag om jämställdhetsintegrering.

Mälardalens universitet

Som ett led i en fortsatt utveckling av den strategiska forskningspolitiken och stärka Sverige avser regeringen inrätta ett nytt universitet i Mälardalen. Mälardalens högskola blir Mälardalens universitet 2022 och 130 miljoner ska tillföras för att ge lärosätet möjligheter att utvecklas som universitet. Det är viktigt att se till kvalitetsaspekter när en högskola ska få benämnas universitet. Regeringen kommer därför säkerställa att lärosätet kan visa att det har säkrat sitt kvalitetsarbete inför beslut om universitetsstatus.

Satsningar på innovationssystemet

Innovationssystemet föreslås stärkas med satsningar som avser bland annat strategiska innovationsprogram, forskningsinstitut, test- och demonstrationsmiljöer samt sänkta trösklar för nyttiggörande och kommersialisering. Dessa satsningar bidrar till att möta samhällsutmaningarna, nyttiggöra forskningsresultat och stärka Sverige som kunskapsnation.

Regeringskansliet

Artikel från Utbildningsdepartementet

Matilda Ernkrans och Ibrahim Baylan berättar om innehållet i forsknings- och innovationspropositionen

Publicerad 17 december 2020 Uppdaterad 03 februari 2021

Hör Matilda Ernkrans, minister för högre utbildning och forskning och Ibrahim Baylan, näringsminister berätta om innehållet i forsknings- och innovationspropositionen.

Regeringskansliet

Artikel från Arbetsmarknadsdepartementet, Finansdepartementet,
Socialdepartementet, Utbildningsdepartementet

Välfärdens medarbetare i fokus på Välfärdskommissionens fjärde möte

Publicerad 02 december 2020

Välfärdskommissionen har i dag kommit överens om sex nya åtgärdsförslag som ska förbättra kompetensförsörjningen och arbetsmiljön i välfärden. Det innebär att Välfärdskommissionen nu har presenterat sammanlagt sexton förslag.

När befolkningen i Sverige blir allt äldre ökar behovet av bland annat vård- och omsorgspersonal i välfärden. Utvecklingen sammanfaller också med att många med välfärdsyrken går i pension. Dagens möte i Välfärdskommissionen handlade om nya initiativ för att kunna säkra en långsiktigt hållbar kompetensförsörjning och åtgärder för att förbättra arbetsmiljön för personalen som jobbar i vård, skola och omsorg.

- Jag har själv arbetat i äldreomsorgen och vet att det är oerhört givande. Men för att göra arbetslivet mer hållbart och få fler män och kvinnor att vilja och orka jobba i välfärden måste arbetsmiljön förbättras, säger finansminister Magdalena Andersson.

Välfärdskommissionen konstaterar att det kommer behövas insatser på flera områden för att kunna attrahera, utveckla och behålla medarbetare i välfärden.

- Jag hoppas att Välfärdskommissionens initiativ gör att fler utbildas för arbeten i välfärden och får fler att stanna kvar. Gapet mellan krav och resurser som påverkar arbetsmiljön och hälsan bland välfärdens medarbetare

måste minska. Nu behöver alla parter med ansvar för arbetsmiljöarbetet samverka och engagera sig för en förändring, säger Kommunals ordförande Tobias Baudin.

Breddad satsning på yrkessvenska i välfärden

Välfärdskommissionen föreslår att regeringen ska se över om det finns behov av att utvidga satsningen på yrkessvenska i äldreomsorgen så att fler yrkesgrupper i välfärden ska få möjlighet att utveckla sina språkkunskaper. Till exempel medarbetare i förskolan, assistansen och vården. Bakgrunden är att många personer som arbetar inom välfärden saknar tillräckliga kunskaper i svenska, även efter avslutad sfi.

Nya arbetssätt ska avlasta medarbetarna i välfärden

Ett annat förslag som diskuterades och som kommissionen enades om att gå vidare med är en satsning på nya arbetssätt för att frigöra mer tid för personalen i välfärden. Till exempel genom att anställa personer från andra yrkeskategorier som kan avlasta personalen med administrativa uppgifter. Detta är något som flera kommuner och regioner har gjort under pandemin och som visat sig fungera bra i flera fall. Välfärdskommissionen föreslår att regeringen bör pröva behovet av att ge en eller flera myndigheter i uppdrag att stödja, förstärka och sprida befintliga initiativ för att uppmuntra och underlätta för fler välfärdsutförare att hitta nya arbetssätt.

Praktikplatser bör prioriteras i Kunskapslyftet

Ett tredje förslag som Välfärdskommissionen presenterar i dag handlar om att prioritera välfärdsyrken i den utbyggnad av högskolan och yrkeshögskolan som regeringen har avsatt pengar för att genomföra genom Kunskapslyftet. Välfärdskommissionen lyfter särskilt fram behovet av fler praktikplatser i utbyggnaden eftersom bristen på praktikplatser riskerar att skapa flaskhalsar. Kommissionens förslag är att det ska inrättas en ny process där stat, kommuner, regioner och skolorna ska hitta gemensamma prioriteringar för hur ytterligare utbildningsplatser ska kunna erbjudas för att kunna möta behovet av välfärdspersonal i framtiden.

De tre andra förslagen som Välfärdskommissionen kommit överens om handlar om åtgärder för att bredda rekryteringsbasen till välfärden, införa ett nationellt system för validering av kunskap samt åtgärder för ett hållbart arbetsliv.

I och med förslagen har välfärdskommissionens presenterat sammanlagt sexton förslag i år. Flera av dessa har regeringen fattat beslut om.

Medverkade på mötet gjorde: Finansminister Magdalena Andersson, civilminister Lena Micko, socialminister Lena Hallengren, jämställdhetsminister Åsa Lindhagen, utbildningsminister Anna Ekström, högre utbildning- och forskningsminister Matilda Ernkrans, Veronica Magnusson (TCO), Heidi Stensmyren (SACO), Tobias Baudin (LO), Anders Henriksson (SKR) Detta var Välfärdskommissionens fjärde möte i år. Kommissionens nästa möte äger rum i februari 2021.

Artikel från Utbildningsdepartementet

Investeringar i forskning på EU-möte

Publicerad 26 november 2020

Under videomötet 27 november kommer EU:s forskningsministrar att diskutera investeringar i forskning och utveckling. Matilda Ernkrans, minister för högre utbildning och forskning, representerar Sverige.

EU:s investeringar i forskning och utveckling

EU-kommissionen presenterade i september nya investeringsmål för forskning och utveckling. När EU:s forskningsministrar möts via video är det dessa mål som diskussionen kommer att utgå ifrån.

EU:s spetskompetens, konkurrenskraft och öppenhet ska enligt kommissionens plan påskynda EU:s ledande ställning inom den digitala utvecklingen, stödja social och ekonomisk återhämtning efter coronakrisen och stärka motståndskraften.

Medlemsländerna ställer sig bakom kommissionens förslag att EU ska bibehålla det befintliga målet på investering i forskning och utveckling på 3 procent av BNP. Men det återstår ett antal mål som medlemsländerna ännu inte har tagit ställning till, bland annat hur mycket som ska investeras i gemensamma program. Regeringen anser att om målen för nationella investeringar ska definieras så bör dessa ligga på en realistisk nivå och inte vara bindande.

Ny långtidsbudget och lägesuppdateringar

Ministrarna kommer också få information om hur EU:s nya långtidsbudget påverkar forskningsområdet, främst berör det paketen för

Horisont Europa och Europeiska institutet för innovation och teknik.

På mötet kommer ministrarna även få information om den senaste utvecklingen när det gäller initiativ för att göra vetenskap och forskning öppen och tillgänglig.

EU-kommissionen kommer dessutom att informera om läget för de europeiska institutionaliserade partnerskapen och det senaste gemensamma vetenskapliga yttrandet om förbättrad beredskap och hantering av pandemier.

Matilda Ernkrans, minister för högre utbildning och forskning, representerar Sverige på videomötet.

Regeringskansliet

Artikel från Miljödepartementet, Näringsdepartementet, Socialdepartementet, Utbildningsdepartementet, Utrikesdepartementet

Den svenska modellen bidrar i arbetet mot antibiotikaresistens

Publicerad 20 november 2020

Regeringen uppmärksammar internationella världsantibiotikaveckan den 18–24 november. Bakom kampanjen står WHO och flera internationella organisationer. Syftet är att sätta fokus på vikten av att ha fungerande antibiotika i framtiden.

Covid-19-pandemin fortsätter att skörda liv och medföra förödande konsekvenser för människor och samhällen världen över. En viktig orsak är att det saknas effektiva läkemedel för att förebygga och behandla sjukdomen. Parallellt fortsätter den oroväckande utvecklingen med bakterier och andra mikroorganismer som är resistenta mot behandling. På flera håll finns rapporter om att antibiotikaanvändningen har ökat i samband med pandemin, vilket kan öka risken för resistensutveckling – samtidigt har Folkhälsomyndigheten rapporterat att antibiotikaanvändningen i Sverige faktiskt har minskat under pandemin. Arbetet med att utveckla diagnostik, behandling och vaccin mot covid-19 har tydligt visat vad vi kan åstadkomma när vi arbetar tillsammans för att hantera gemensamma hälsohot. Här finns viktiga lärdomar även för arbetet med antibiotikaresistens.

Antibiotikaresistens har länge varit en profilfråga för svenska regeringar och det finns en blocköverskridande samsyn om arbetets mål och innehåll. Sverige är ett föredöme. Vår arbetsmodell bygger på förebyggande insatser och tvärsektoriellt samarbete. Sverige har ett gynnsamt resistensläge och EU:s lägsta antibiotikaanvändning till djur samtidigt som avkastningen är hög.

– Sverige är ett litet land men vi har en stark röst globalt i frågor om

antibiotikaresistens. Det är ett kvitto på ett flera decennier långt och hårt arbete från svensk vård, svensk forskning och en bred politisk samsyn i arbetet, säger socialminister Lena Hallengren.

– Svensk djurproduktionen kännetecknas av ett starkt djurskydd och en god djurhälsa. Vi har stark samverkan mellan staten, näringen och forskningen och vi har visat att det går att kombinera ansvarsfull antibiotikaanvändning med hög avkastning. Det gör oss till en viktig förebild i omvärlden, säger landsbygdsminister Jennie Nilsson.

– Sverige var tidiga med att uppmärksamma miljöns roll i uppkomst och spridning av antibiotikaresistens. För att förhindra att antibiotika kommer ut i miljön har vi börjat uppgradera avloppsvattenreningen. Nu tar vi oss an utsläppen vid tillverkningen genom att ta fram en försöksverksamhet med en miljöpremie i läkemedelsförmånssystemet. Vad vi gör i Sverige väcker intresse i andra länder, säger miljö- och klimatminister Isabella Lövin.

– Regeringen har länge prioriterat antibiotikaresistens och forskningsområdet är inget undantag. Forskning och innovation är vägen framåt om vi ska kunna komma tillrätta med resistensproblematiken. Vi behöver nya behandlingsalternativ, men också mer kunskap om till exempel vad som får människor att följa riktlinjer för att begränsa användningen av antibiotika, säger Matilda Ernkrans, minister för högre utbildning och forskning.

– Antibiotikaresistens är ett globalt problem som kräver globala lösningar. Ökande resistens hotar att drabba de fattigaste allra hårdast, och utvecklingssamarbetet spelar en viktig roll. Här finns också lärdomar från den pågående covid-pandemin, inte minst när det gäller förebyggande av smitta, tillgång till vatten och sanitet och vikten av effektiv behandling, säger minister för internationellt utvecklingssamarbete Peter Eriksson.

Artikel från Utbildningsdepartementet

Europas roll i den globala rymdekonomin på EU-möte

Publicerad 19 november 2020

När EU:s rymdministrar möts för ett videomöte 20 november står Europas roll i den globala rymdekonomin högst upp på agendan. Sverige representeras av Matilda Ernkrans, minister för högre utbildning och forskning.

Global rymdekonomi

På videomötet ska ministrarna hålla en riktlinjedebatt om Europas roll i den globala rymdekonomin. De ska bland annat diskutera hur EU kan göra sin rymdindustri mer konkurrenskraftig och hur EU kan öka förutsättningarna för rättvis internationell konkurrens.

Ministrarna kommer också diskutera behovet av förstärkning av europeisk rymdverksamhet i EU, finansieringsmöjligheter för nystartade företag inom rymdverksamhet och cybersäkerhet i rymdinfrastrukturen.

För regeringen är det viktigt att rymdverksamheten bedrivs utifrån ett helhetsperspektiv, där nyttan för samhället står i centrum, samtidigt som Sveriges säkerhet säkerställs. Europa ska bidra till att främja rättvisa förutsättningar för konkurrens inom den globala rymdekonomin och att rymdsamarbetet mellan EU, ESA och deras respektive medlemsstater förstärks.

Förberedelser för rymdråd

Under mötet ska ministrarna förbereda inför rymdrådet, där EU:s medlemsländer deltar tillsammans med Europeiska rymdorganisationens råd

på ministernivå.

På rymdrådet ska ministrarna diskutera vilka åtgärder som krävs för att bygga upp en globalt konkurrenskraftig och stabil europeisk rymdekonomi, hur europeiskt oberoende, säkerhet och motståndskraft ska främjas, samt vad som krävs för att intensifiera det europeiska samarbetet på rymdområdet.

Sverige representeras på videomötet av Matilda Ernkrans, minister för högre utbildning och forskning

Artikel från Statsrådsberedningen

Viktigt att Sverige är attraktivt för forskare

Publicerad 12 oktober 2020

Ministern för forskning och högre utbildning Matilda Ernkrans, som också är ledamot i statsministerns Nationella innovationsråd, är både stolt och glad över att Sverige som relativt liten nation är en viktig aktör i den internationella forskningen.

Häromdagen blev det klart att nobelpriset i kemi år 2020 tilldelas forskarna Emmanuelle Charpentier och Jennifer A. Doudna för upptäckten och utvecklingen av gensaxen CRISPR/Cas9. Emmanuelle Charpentier var verksam som forskare vid Umeå universitet mellan åren 2012–2015 då hon också gjorde sin upptäckt som kom att leda fram till nobelpriset. Gensaxen kan förändra arvsmassan hos växter, djur och mikroorganismer, och kan på så sätt bidra till bland annat behandling av cancer och ärftliga sjukdomar.

- Att ett nobelpris tilldelas en forskare som gjorde sitt viktiga arbete vid ett svenskt universitet visar på att vi är ett attraktivt land att vara i för framstående internationella forskare. Vi har verkligen stark och världsledande forskning vid våra universitet och högskolor, säger Matilda Ernkrans.

Vad betyder utbytet med forskare för ett land som Sverige?

- Det är viktigt. Att Sverige är ett forsknings- och innovationsland är avgörande för vår fortsatta konkurrenskraft och välfärd. Då behöver vi också se till att det finns goda förutsättningar att både bedriva forskning, men också nyttiggöra resultaten av forskningen. Forskning utförs ofta i samarbete mellan forskare och forskargrupper från flera olika länder och här är det absolut nödvändigt att vi både har framstående forskare som kommer

till Sverige, men också att svenska forskare reser ut och arbetar i vetenskapliga miljöer i andra länder.

Hur ska Sverige fortsatt vara ett attraktivt land för forskare och forskning?

- Det är bland annat viktigt att skapa förutsättningar för internationellt konkurrenskraftiga och starka forsknings- och utbildningsmiljöer vid universiteten och högskolorna där forskarna kan erbjudas bra villkor för. Då blir Sverige ett attraktivt alternativ och vi får forskare som vill komma hit och bedriva världsledande forskning. Vi har dessutom ett näringsliv och en offentlig sektor som är intresserat av att samverka och nyttiggöra forskningsresultaten. Detta skapar ytterligare attraktivitet och förutsättningar för hela samhället att dra nytta av resultaten.

Artikel från Utbildningsdepartementet

Enat EU om Horisont Europa

Publicerad 30 september 2020

När EU-ländernas forskningsministrar möttes i Bryssel 29 september stod två beslut om EU:s ramprogram för forskning och innovation på dagordningen. Matilda Ernkrans, minister för högre utbildning och forskning, företrädde Sverige.

Beslut om Horisont Europa, EU:s ramprogram för forskning och innovation

Ministrarna kom överens om fördelningen av medel mellan Horisont Europas olika programdelar.

– Dagens möte med EU:s forskningsministrar är verkligen viktigt. Det är i dag vi fattar beslut om ministerrådets position för budgeten för det som kanske är världens största forskningsprogram, Horisont Europa. Det här är väl ändå EU-samarbetet när det är som bäst, när vi tillsammans kan hjälpas åt med forskning och innovation att möta de stora samhällsutmaningar som vi står inför, sa Matilda Ernkrans i samband med mötet.

I och med Europeiska rådets överenskommelse om EU:s långtidsbudget för 2021-2027, är budgetramen för Horisont Europa 75,9 miljarder euro, det vill säga nästan 8 miljarder euro mindre än det ursprungliga förslaget från EU-kommissionen som presenterades 2018.

Internationellt samarbete

Ministrarna enades också om kriterier för internationellt samarbete inom Horisont Europa. Fler länder utanför EU än tidigare kommer under perioden 2021-2027 få möjlighet att delta i Horisont Europa.

Kriterierna är riktade till länder utanför EU och handlar bland annat om krav på medlemskap i Europas ekonomiska område, EEA, eller att landet i fråga är på väg mot EU-medlemskap eller ingår i EU:s grannskapspolitik.

Kriterierna för att kunna delta handlar också om att landet ifråga lever upp till krav på demokrati, marknadsekonomi och för en politik som syftar till att förbättra medborgarnas ekonomiska och sociala välbefinnande.

Reglerna för internationellt samarbete innebär att utlandsägda europeiska företag med huvudkontor i EU kan komma att begränsas från att delta i samarbete. Sverige tog initiativ till en deklARATION för att belysa risken som begränsningen kan leda till. Deklarationen fick gehör av flera medlemsländer.

Artikel från Utbildningsdepartementet

Beslut om Horisont Europa på ministermöte om forskning

Publicerad 28 september 2020 Uppdaterad 28 september 2020

När EU-ländernas forskningsministrar möts i Bryssel 29 september står två beslut om EU:s ramprogram för forskning på dagordningen. Matilda Ernkrans, minister för högre utbildning och forskning, företräder Sverige.

Beslut om Horisont Europa, EU:s ramprogram för forskning och innovation

Ministrarna förväntas komma överens om fördelningen av medel mellan Horisont Europas olika programdelar. I och med Europeiska rådets överenskommelse om EU:s långtidsbudget för 2021-2027, är budgetramen för Horisont Europa 75,9 miljarder euro, det vill säga nästan 8 miljarder euro mindre än det ursprungliga förslaget från EU-kommissionen som presenterades 2018.

Ministrarna ska också enas om kriterier för internationellt samarbete inom Horisont Europa. Fler länder utanför EU än tidigare kommer under perioden 2021-2027 få möjlighet att delta i Horisont Europa. Kriterierna är riktade till länder utanför EU och handlar bland annat om krav på medlemskap i Europas ekonomiska område, EEA, eller att landet i fråga är på väg mot EU-medlemskap eller ingår i EU:s grannskapspolitik. Kriterierna för att kunna delta handlar också om att landet ifråga lever upp till krav på demokrati, marknadsekonomi och för en politik som syftar till att förbättra medborgarnas ekonomiska och sociala välbefinnande.

Regeringen står bakom förslaget till beslut om fördelning av resurser och kriterier för internationellt samarbete.

Program för att genomföra

Ministrarna förväntas fatta beslut om det särskilda programmet för hur Horisont Europa ska genomföras.

Regeringen understryker vikten av excellens och kvalitet i genomförandet och står bakom det förslag till beslut som ligger på bordet.

Regeringskansliet

Artikel från Utbildningsdepartementet

Utbildningsdepartementets samlade budgetsatsningar 2021

Publicerad 21 september 2020

Regeringens utbildningspolitik ska befästa Sveriges position som ledande kunskaps- och forskningsnation präglad av hög kvalitet. För att bygga ett starkare samhälle krävs fortsatta investeringar i kunskap. I budgetpropositionen för 2021 föreslås en rad satsningar för höjda kunskapsresultat och fler behöriga lärare, stärkt kompetensförsörjning och bättre möjligheter till utbildning i hela landet, samt investeringar i forskning för att återstarta ekonomin och möta samhällsutmaningarna. Regeringens förslag bygger på en överenskommelse mellan regeringspartierna, Centerpartiet och Liberalerna. Här presenteras regeringens satsningar på utbildningsområdet i budgetpropositionen för 2021.

Kunskap och jämlikhet i förskolan och skolan

Stärkt kompetensförsörjning och utbildning som leder till jobb

Fler utbildningsplatser på högskolan

Fler behöriga lärare och bättre kompetensutveckling

Forskning för att återstarta ekonomin

Ökade möjligheter till studiestöd

Artikel från Utbildningsdepartementet

Ökade möjligheter till studiestöd

Publicerad 21 september 2020

En förändrad arbetsmarknad gör att fler kommer att behöva utbilda sig genom hela livet. För att det ska vara möjligt att arbeta längre behövs möjligheter till omställning och kompetensutveckling under en större del av livet. Det krävs också att den som vill eller behöver studera har möjlighet att finansiera studierna.

Bättre studiestöd högre upp i åldrarna

Regeringen anser att åldersgränserna för rätt till studiemedel och studiestartsstöd ska höjas för att förbättra möjligheterna att vidareutbilda sig eller omskola sig högre upp i åldrarna. Regeringen avser att återkomma med sådana lagförslag i fråga om studier som bedrivs från och med 2022.

I budgetpropositionen för 2021 föreslår regeringen att medel avsätts för höjda åldersgränser för rätt till studiemedel och studiestartsstöd samt ändrade återbetalningsregler. Förslagen om höjda åldersgränser beräknas kosta 119 miljoner kronor årligen.

Regeringen föreslår att CSN:s resurser förstärks med 12 miljoner kronor 2021. För 2022 och 2023 beräknas resurserna öka med 12 miljoner kronor respektive 7 miljoner kronor för att möjliggöra höjda åldersgränser för rätt till studiemedel och studiestartsstöd samt ändrade återbetalningsregler.

Ökade resurser till studiestartsstödet

Arbetslöshetsvillkoret inom studiestartsstödet har tillfälligt lättats under 2020 så att även nyligen arbetslösa kan omfattas. För att studerande som beviljats studiestartsstöd under 2020 fortsättningsvis ska kunna beviljas maximalt stöd

utan att tränga undan nya studerande föreslår regeringen att mer medel avsätts under 2021. Förslaget innebär att anslaget ökas med 142 miljoner kronor 2021.

Höjt tilläggs lån för att fler vuxna med tidigare inkomst ska kunna studera

Möjligheten att få studiemedel som kan täcka levnadsomkostnaderna kan vara avgörande i valet att börja studera. Studerande som är minst 25 år och som har haft en viss inkomst året före studiestarten kan utöver de vanliga studiemedlen också få tilläggs lån.

Regeringen föreslår vissa ändringar i studiestödslagen och att medel tillförs för att möjliggöra en tillfällig höjning av tilläggs lånet inom studiemedlen med cirka 1 000 kronor per studiemånad för heltidsstuderande under 2021–2022. Totalt beräknas kostnaderna motsvara 48 miljoner kronor årligen 2021–2022.

Höjningen syftar bland annat till att underlätta ekonomiskt för personer med tidigare inkomster som har behov av att läsa exempelvis kortare kompletteringskurser, tvååriga yrkes- eller masterutbildningar eller kompletterande pedagogisk utbildning som leder till ämneslärarexamen.

Förstärkt återbetalningsverksamhet för studielån

Sverige har ett av världens mest robusta studiemedelssystem som gör det möjligt för alla oavsett ekonomisk bakgrund att studera. För att systemet ska kunna upprätthållas med hög trovärdighet måste de som har tagit lån också betala tillbaka dessa. Det gäller alla låntagare men just låntagare bosatta utomlands har en väsentligt lägre återbetalningsgrad än låntagare bosatta i Sverige.

För att upprätthålla trovärdigheten i systemet och även fortsättningsvis kunna tillhandahålla ett omfattande studiestöd behöver personer som är bosatta utomlands i större utsträckning än i dag återbeta sina studieskulder. För att CSN:s arbete med detta ska kunna fortsätta och även intensifieras förstärks CSN:s resurser med 7 miljoner kronor från och med 2022.

Artikel från Utbildningsdepartementet

Stärkt kompetensförsörjning och utbildning som leder till jobb

Publicerad 21 september 2020 Uppdaterad 21 september 2020

Utbrottet av covid-19 försämrar förutsättningarna på arbetsmarknaden och ökar behovet av utbildning. Det ska finnas goda möjligheter att utbilda sig oavsett var i landet man bor och kompetensförsörjningen ska förbättras.

Utbildningsinsatser som tar Sverige ur krisen

Fler utbildningsplatser inom yrkesvux

På arbetsmarknaden är det nu rekordhöga varsel och efterfrågan på utbildning har ökat och kan förväntas fortsätta öka. För att möta de stora behoven av gymnasialt yrkesutbildade behöver kommunerna kunna erbjuda fler utbildningsplatser inom regionalt yrkesvux. Yrkesinriktad utbildning på gymnasial nivå inom kommunal vuxenutbildning spelar en viktig roll för Sveriges kompetensförsörjning på längre sikt, men också för en snabbare omställning på arbetsmarknaden i det rådande läget.

Regeringen föreslår därför att statsbidraget för regionalt yrkesvux utökas med 1 013 miljoner kronor till totalt ca 3 300 miljoner kronor för 2021 och beräknar att det kommer att utökas med 1 313 miljoner kronor för 2022, så att kommunerna ges möjlighet att anordna fler av de utbildningsplatser de planerat och ansökt om medel för. Med den utökade budgeten beräknar regeringen att kommunerna kommer att kunna erbjuda ytterligare 15 500 statligt finansierade utbildningsplatser inom yrkesutbildning för vuxna. Tillsammans med tidigare beslutade satsningar på yrkesvux innebär det sammanlagt 63 500 statligt finansierade platser under 2021 enligt det

regelverk som börjar gälla den 1 jan 2021 där staten finansierar sju platser av tio och kommunerna tre.

Fortsatt utbyggnad av yrkeshögskolan

Yrkeshögskolans utbud utformas utifrån arbetslivets behov, är väl lämpad för att tillgodose en betydande del av det utbildningsbehov vi ser både just nu och på längre sikt. Regeringen föreslår att medel motsvarande ytterligare 1 100 nya årsplatser tillförs. Yrkeshögskolan kommer därmed att omfatta sammanlagt 50 000 årsplatser 2021, vilket är en fördubbling av antalet platser sedan 2014. För 2021 tillförs yrkeshögskolan 72 miljoner kronor och 42 miljoner kronor föreslås avsättas för studiemedel. För 2022 och 2023 beräknas ytterligare 360 respektive 350 miljoner kronor tillföras exklusive kostnader för studiemedel, vilket motsvarar en ökning med omkring 5 600 respektive 5 500 årsplatser dessa år.

Korta, flexibla utbildningar i form av kurser och kurspaket inom yrkeshögskolan underlättar kompetensutveckling för yrkesverksamma och omställning. Regeringen föreslår en satsning på ytterligare 100 miljoner kronor för 2021, vilket beräknas räcka till utbildning för omkring 6 000 studerande. Till detta kommer 50 miljoner kronor för studiemedelskostnader.

Satsning på kompetensinsatser vid korttidsarbete

Regeringen föreslår att arbetsgivare som får stöd vid korttidsarbete också ska kunna få ersättning för 60 procent av kostnaderna, upp till ett högsta belopp per arbetstagar, för kompetensinsatser som genomförs under arbetsbefriad tid. Syftet är att stärka arbetsgivares och arbetstagares möjligheter att använda tiden som frigörs till att höja kompetensnivån hos både individen och företaget. 80 miljoner kronor avsätts för 2021 och därefter beräknas 15 miljoner kronor per år från och med 2022.

Fler undersköterskor ska kunna bli sjuksköterskor

Det finns stora behov av kompetent personal inom vården, och det krävs fler åtgärder för att komma till rätta med bristen på sjuksköterskor och annan vårdpersonal i hela landet. De som redan arbetar i vården behöver också kunna få goda möjligheter till utveckling och vidareutbildning under sitt yrkesliv.

Därför föreslår regeringen 5 miljoner kronor årligen 2021 och 2022 för ett uppdrag att utreda möjligheter att underlätta för framför allt undersköterskor att vidareutbilda sig till sjuksköterskor. Uppdraget syftar främst till att skapa fler vägar till att bli främst sjuksköterska och att möjliggöra förkortade utbildningstider genom till exempel ökad möjlighet att tillgodoräkna sig tidigare kunskaper.

Insatser för att stödja entreprenörskap

Regeringen föreslår att medel även fortsatt avsätts för insatser för att stödja entreprenörskap inom skolväsendet och högre utbildning. Förslaget innebär att 18 miljoner kronor tillförs under 2021, som ska fördelas till organisationer som arbetar med entreprenörskap inom skolväsendet och i högre utbildning. För åren 2022, 2023 och 2024 beräknas 18 miljoner behövas tillföras ändamålet årligen.

Ökade möjligheter till utbildning i hela landet

Förstärkt satsning på lärcentrum

Lärcentrum är en verksamhet inom kommunen där den studerande erbjuds stöd från lärare och annan personal samt ges möjlighet att möta andra studerande. Lärcentrum riktar sig till olika utbildningsformer på alla nivåer och mötesplatsen lärcentrum kan också fungera rekryterande genom att studerande på olika nivåer möts och kan inspirera varandra.

Regeringen vill se fler lärcentrum och föreslår en satsning som omfattar 40 miljoner kronor 2021 och 2022 samt 35 miljoner kronor 2023, utöver det befintliga statsbidraget om 50 miljoner kronor.

Höjd kvalitet i distansutbildning vid högskolan och medel för VFU på distans

Vårens erfarenheter har visat att universitet och högskolor har förutsättningar att klara distansutbildning väl. Samtidigt krävs det samlade insatser för att möjliggöra bättre kvalitet och för att fler ska ta examen. Regeringen föreslår därför en satsning på 15 miljoner kronor 2021 och 2022 för att höja kvaliteten i distansutbildning och för att stärka stödet till studieovana personer som studerar på distans. På så sätt ska det ges bättre förutsättningar för personer i hela landet att studera vid universitet eller

högskolor.

Vårens undervisning på distans i högskolan har tydliggjort behoven av att kunna läsa även praktiska moment på distans, som verksamhetsförlagd utbildning (VFU). Regeringen föreslår att 15 miljoner kronor satsas 2021 och 2022 för att förstärka möjligheterna till VFU via distansutbildning i hela landet. Genom bland annat förbättrade samverkansformer ska studenter i olika delar av landet kunna genomgå distansutbildningar inom VFU för att kunna börja arbeta inom vård och skola.

Särskilda satsningar på integration

Fortsatt satsning för bland andra utrikes födda kvinnor

Det behövs fortsatta insatser riktade till utrikes födda kvinnor och andra grupper som befinner sig långt från studier och arbete. Regeringen föreslår därför en förstärkning av statsbidraget till folkbildningen med 50 miljoner kronor 2021. Medlen fördelas till studieförbund via Folkbildningsrådet. Studieförbunden har erfarenhet av att arbeta med målgruppen genom insatsen Uppsökande och motiverande studieförbundsinsatser.

Språkträning för anställda inom äldreomsorgen

Trots avslutad sfi saknar många personer som arbetar inom äldreomsorgen tillräckliga kunskaper i svenska för det yrke de utövar. Enbart sfi ger inte heller tillräckligt hög språknivå för arbete inom många yrken. Samtidigt är äldreomsorgen en viktig väg in på arbetsmarknaden för många utrikes födda, inte minst kvinnor.

Regeringen föreslår därför en riktad satsning för att förbättra yrkessvenskan hos personal inom äldreomsorgen, till exempel vårdbiträden och undersköterskor, som saknar tillräckliga kunskaper i det svenska språket för det yrke de utövar. Satsningen beräknas omfatta 31 miljoner kronor per år 2021 och 2022. Stödet bör kunna gå till såväl befintliga som nya insatser.

Artikel från Utbildningsdepartementet

Forskning för att återstarta ekonomin

Publicerad 21 september 2020

Forskning och innovation är lika viktigt för att återstarta ekonomin som för att långsiktigt bygga kompetens, konkurrenskraft och välfärd. Den fria forskningen ska värnas samtidigt som forskningspolitiken ska svara mot globala och nationella samhällsutmaningar. I höst kommer regeringen att presentera den forsknings- och innovationspolitiska propositionen med fortsatta investeringar i forskning och innovation som kan möta samhällets utmaningar, med stora investeringar tidigt i perioden för propositionen. Resurser till satsningar i den kommande propositionen föreslås nu i budgetpropositionen.

Satsningar för att befästa Sveriges position som ledande forskningsnation

Sverige är en ledande forskningsnation med en lång tradition av investeringar i forskning och utveckling som skapar välfärd, jobb och tillväxt. För att försvara Sveriges position krävs fortsatta satsningar och stärkt kvalitet inom svensk forskning. Regeringen föreslår en kraftig nivåhöjning redan 2021 för forskning och innovation på 3, 4 miljarder kronor och den beräknade nivåhöjningen fram till 2024 är 3,75 miljarder kronor.

Ökade resurser till Vetenskapsrådet och andra forskningsfinansiärer

Regeringen föreslår en sammanlagd forskningssatsning till Vetenskapsrådet på 1,1 miljarder kronor för 2021 och en beräknad nivåhöjning på knappt 1,3 miljarder kronor 2023. Dessa satsningar görs för att fortsätta investera i forskning och innovation som kan hjälpa oss att möta samhällets utmaningar och bidra till att stärka näringslivets konkurrenskraft.

Regeringen föreslår forskningssatsningar på totalt 372 miljoner kronor 2021 till forskningsfinansiärerna Forte, Formas och Rymdstyrelsen och för 2023 beräknas nivån till 570 miljoner kronor. Insatserna består av satsningar för att möta stora samhällsutmaningar som klimat och miljö, hälsa och välfärd.

Medel till Vinnova och RISE AB

Regeringen föreslår en satsning till Vinnova på 545 miljoner kronor 2021 och en beräknad nivåhöjning på 614 miljoner kronor 2023. Vidare föreslår regeringen en satsning till RISE AB på 95 miljoner kronor 2021 och en beräknad nivå på 75 miljoner kronor 2023.

Stor satsning på forskningsinfrastruktur

Tillgång till forskningsinfrastruktur, såsom databaser, forskningsbibliotek, biobanker och storskaliga anläggningar som ESS, Max IV och SciLifeLab, är avgörande för att Sverige ska kunna fortsätta vara i forskningsfronten och bidra med forskning och innovationer.

Regeringen föreslår därför att 400 miljoner av anslagsökningen till Vetenskapsrådet går till forskningsinfrastruktur 2021. För 2022 och 2023 beräknas nivån öka med ytterligare 50 miljoner kronor per år. Det tillkommer även en tillfällig satsning till European Spallation Source ERIC (ESS) på 340 miljoner kronor 2021.

Förstärkning av basanslagen till universitet och högskolor

Universitets och högskolors forskningsanslag (basanslagen) utgör grundfinansieringen för svensk forskning. Universitet och högskolor har en central roll för forskning och innovation och regeringen föreslår en förstärkning av basanslagen.

I spåren av covid-19-pandemin sker en minskning av privat extern finansiering till forskningsprojekt och forskningsmiljöer. För att upprätthålla svensk forskningskapacitet och för att landets universitet och högskolor ska

kunna ta tillvara kompetens föreslås en särskild förstärkning av basanslagen redan 2021 på 500 miljoner kronor. Regeringen föreslår därtill en permanent ökning av basanslagen med 720 miljoner kronor 2021. Från och med 2024 är den permanenta nivåökningen 900 miljoner kronor.

Satsning på excellenscentra

Inför den kommande forsknings- och innovationspropositionen avsätts 40 miljoner kronor 2021 inom ökningen av anslaget till Vetenskapsrådet för excellenscentra. Den nya satsningen på excellenscentra främjar starka och strategiska forsknings- och utbildningsmiljöer. Regeringen vill ge långsiktigt stöd till spjutspetsforskning genom bättre möjligheter att möjliggöra rekryteringar av världsledande forskare som ges bästa tänkbara förutsättningar.

Satsning på forskarskola för folkhögskollärare

För att säkra folkhögskolans vetenskapliga grund föreslås Linköpings universitet tilldelas 2 miljoner kronor per år i fyra år för att anordna en forskarskola för yrkesverksamma folkhögskollärare. Genom forskarskolan får folkhögskollärare möjlighet att gå en forskarutbildning till licentiatnivå. Detta är ett förslag ur den kommande forsknings- och innovationspropositionen som kommer presenteras senare i höst.

Förstärkning av finansmarknadsforskning

En central del som har stor betydelse för samhällsekonomin är det finansiella systemet. För att öka kunskapen om hur finansmarknaden fungerar satsar nu regeringen på finansmarknadsforskning som syftar till att förbättra förståelsen för de nya utmaningar som väntar i ekonomin framöver och möjligheterna att utveckla mer effektiva och träffsäkra verktyg för att hantera dessa. Satsningen beräknas öka anslagen från nuvarande nivå på 30 miljoner kronor per år till 40 respektive 50 miljoner kronor för 2021 och 2022. För 2023 beräknas anslaget öka till 60 miljoner kronor.

Artikel från Utbildningsdepartementet

Fler behöriga lärare och bättre kompetensutveckling

Publicerad 21 september 2020

Alla elever ska möta kompetenta och kunniga lärare, oavsett var i landet de bor. Därför är en avgörande faktor för att fortsätta höja kunskapsresultaten i skolan att det finns behöriga och skickliga lärare i hela landet. Med detta syfte genomförs en rad satsningar för fler lärare och bättre kompetensutveckling för lärare.

Vägar till läraryrket

Den kompletterande pedagogiska utbildningen byggs ut

Det finns många personer som vill vidareutbilda sig till lärare och deras kompetens behöver tas till vara. Sverige har fortsatt en stor brist på ämneslärare och kompletterande pedagogisk utbildning (KPU) fyller en viktig funktion för personer med ämneskunskaper som vill bli ämneslärare. För att ge fler möjlighet att omskola sig och bli behöriga lärare föreslår regeringen en utbyggnad som uppgår till 47 miljoner kronor under 2021 och till 70 miljoner kronor 2022-2023. Regeringen förlänger även satsningen på validering inom KPU med 13,5 miljoner kronor under 2021 för att bedriva ett mer aktivt arbete med validering av sökandes tidigare utbildnings- och arbetslivserfarenhet.

Den särskilda satsningen på en kompletterande pedagogisk utbildning (KPU) för personer med examen på forskarnivå har haft ett högt söktryck och på så sätt lyckats locka fler forskarutbildade att bli lärare i till exempel matematik, naturvetenskap och teknik. För att ytterligare öka antalet forskarutbildade lärare i skolan föreslår regeringen nu att satsningen ska förlängas och för

2021 öka med 7 miljoner kronor, och med 23 miljoner kronor 2022-2026.

Förstärkt satsning på vidareutbildning av obehöriga lärare och förskollärare

Genom vidareutbildning av lärare och förskollärare (VAL) kan obehöriga lärare och förskollärare som arbetar i skolan eller förskolan läsa in en behörighetsgivande lärar- eller förskolläraryt utbildning. Regeringen har beslutat om en förordningsändring som skapar bättre möjligheter för fler att bli antagna till utbildningen. Därför ökar regeringen satsningen och föreslår att 22 miljoner kronor tillförs under 2021–2024.

Fler yrkeslärare

Fler platser på yrkeslärarutbildningen

Det råder stor brist på yrkeslärare. Yrkeslärarutbildningen byggs därför ut permanent med cirka 17 miljoner kronor 2021 för att ta tillvara personer med relevanta yrkeskunskaper som kockar, frisörer, elektriker och målare som i spåren av covid-19-pandemin vill omskola sig för att få nya möjligheter på arbetsmarknaden.

Fortsatta insatser för att öka yrkesutbildningens attraktivitet

För att bidra till WorldSkills Swedens arbete med att höja yrkesutbildningens kvalitet och attraktivitet och att stimulera fler att vilja bli yrkeslärare föreslår regeringen att 15 miljoner kronor avsätts årligen under 2021 och 2022 för att delfinansiera verksamheten.

WorldSkills Sweden är ett samarbete mellan Svenskt Näringsliv, LO och staten. Utöver dessa parter medverkar branschorganisationer, yrkesnämnder, skolor och företag. Organisationen genomför olika insatser för att stärka yrkesutbildningens kvalitet och attraktionskraft och för att locka fler yrkesverksamma att bli yrkeslärare. WorldSkills Sweden genomför bland annat kampanjer och informationsinsatser med stöd av olika branschorganisationer och organiserar Yrkes-SM och svenskt deltagande i internationella yrkestävlingar.

Professionsprogram för förskollärare, lärare och rektorer

För att säkra tillgången till relevant kompetensutveckling för förskollärare, lärare och rektorer ska professionsprogram för förskollärare, lärare och rektorer inrättas. Sedan tidigare har 20 miljoner kronor avsatts 2021 och 30 miljoner kronor från och med 2022 för planering och förarbeten. Nu tillförs ytterligare 42 miljoner kronor 2021, 102 miljoner kronor 2022 samt 181 miljoner kronor från och med 2023 så att insatserna i professionsprogrammen kan genomföras.

Masterutbildning för yrkeslärare

För att ge goda förutsättningar för utbyggnaden av yrkeslärarutbildningen och stärka kvaliteten i utbildningen föreslår regeringen även en särskild satsning med 2 miljoner kronor för 2021 på utbildning på avancerad nivå (master) för yrkeslärare. Genom att satsa på en utbildning på avancerad nivå för yrkeslärare kan kvaliteten stärkas i både yrkesutbildningarna och i förlängningen också bidra till kompetensförsörjningen på yrkeslärarutbildningen, då fler yrkeslärare genom masterutbildning kan bli behöriga för forskarutbildning.

Artikel från Utbildningsdepartementet

Fler utbildningsplatser på högskolan

Publicerad 21 september 2020

För 2021 föreslår regeringen medel som möjliggör för nära 19 000 nya utbildningsplatser så att fler ska kunna studera vid universitet och högskolor. En investering i utbildning är både en investering i människan och en investering i samhällsbygget. Antalet sökande till högskolan är rekordhøgt och regeringen möter upp med både fler platser på längre utbildningar och med fler platser på kortare kurser och vidareutbildning för att den som blivit av med sitt jobb ska kunna omskola sig eller få nya kunskaper.

Fler möjligheter till utbildning på avancerad nivå

Regeringen föreslår att det ska bli möjligt för fler att studera på avancerad nivå, genom att satsa ca 496 miljoner kronor årligen 2021 och 2022 inklusive studiemedel. Det möjliggör för över 4 000 fler utbildningsplatser per år vilket innebär att fler kan fortsätta sin utbildning på avancerad nivå men ger också möjlighet för fler kurser som kan förbereda studenterna för den framtida arbetsmarknaden till exempel genom praktikperioder.

Utbildning i hela landet

Personer som har blivit arbetslösa ska få chans till utbildning och omställning för att snabbt komma tillbaka till arbetslivet igen. Därför föreslår regeringen ca 167 miljoner kronor årligen (232 miljoner kronor inklusive studiemedel) för att ge universitet och högskolor möjlighet att ta emot fler studenter 2021–

2022. Satsningen beräknas motsvara ca 2 000 helårsstudenter 2021–2022 och beräknas pågå till och med 2025.

Satsning på livslångt lärande och omställning

För att fler ska kunna ställa om eller vidareutbilda sig föreslår regeringen att 259 miljoner kronor (359 miljoner kronor inklusive studiemedel) fördelas till lärosätena som en särskild satsning på livslångt lärande och omställning. De beräknas motsvara cirka 3 000 helårsstudenter under 2021.

Ytterligare platser på behörighetsgivande utbildning (basår)

För att göra det möjligt för fler att studera behörighetsgivande utbildning (bland annat basår) och på så sätt bli behöriga att söka bland annat vårdutbildningar och tekniska utbildningar föreslår regeringen en satsning på cirka 420 miljoner kronor under 2021. Pengarna motsvarar ytterligare cirka 4 000 helårsstudenter under 2021. Regeringen föreslår även en förlängning av denna satsning till 2022 motsvarande cirka 1 300 helårsstudenter.

Lärosätena ska kunna anta ännu fler studenter

Universitet och högskolor kan i dag utbilda fler studenter än vad anslagen räcker till upp till 10 procent av anslagen. Under år då intresset för utbildning är mindre kan sedan lärosätena få betalt för dessa extra studenter. Nu utökas möjligheten för lärosätena att anta ännu fler studenter, upp till 15 procent av anslagen, vilket gör det lättare för lärosätena att möta att rekordmånga söker till högskolan.

Korta kurser för yrkesverksamma

På grund av covid-19-pandemin söker sig många personer som har blivit permitterade till högskolan för att omskola sig eller utveckla tidigare kompetens. För att möta utbildningsbehovet hos yrkesverksamma inom flera områden föreslår regeringen att satsningen på korta kurser för yrkesverksamma fortsätter och att 30 miljoner kronor fördelas till lärosäten under 2021.

Höjd ambition för studenthälsan

Regeringen vill förstärka studenthälsan som en förebyggande åtgärd för att

alla studenter ska kunna känna sig trygga under studietiden. Satsningen innebär att regeringen riktar medel för att öka ambitionen för studenthälsan. Från och med 2021 föreslås 25 miljoner kronor för att förstärka studenthälsan, förebygga psykisk och fysisk ohälsa och bidra till en bättre studiemiljö. Satsningen kan särskilt gynna studieovana studenter.

Stärkt stöd till studentkårer för ökat studentinflytande

Tröskeln kan vara hög till högskolan och utbildningen kan vara krävande. Studenter behöver få bra förutsättningar för sina studier, och ett aktivt studentinflytande är viktigt för att utbildningen ska bli bra och hålla hög kvalitet. Regeringen föreslår därför att stödet till studentkårerna förstärks och att det under 2021 satsas 25 miljoner kronor för att stärka studenters inflytande över sin utbildning.

Försöksverksamhet med nationellt behörighetsprov

För att fler ska få tillgång till högre utbildning oavsett bakgrund har regeringen beslutat om en försöksverksamhet med behörighetsprov 2022–2023. Ett nationellt behörighetsprov innebär en tydligare väg för dem som genom arbetslivserfarenhet eller annan erfarenhet har de kompetenser som krävs för att kunna tillgodogöra sig högskoleutbildning.

För att fortsätta arbetet med att ta fram ett behörighetsprov föreslår regeringen att Universitets- och högskolerådet (UHR) får 20 miljoner kronor för detta 2021 och 30 miljoner kronor årligen 2022–2023.

Medel till jämställdhetsintegrering

Universitet och högskolor ska vara jämställda. Könsbundna studieval ska motverkas och det ska finnas tydliga karriärvägar för män och kvinnor i högskolan. Nu föreslår regeringen att Jämställdhetsmyndigheten får 5 miljoner kronor 2021 och 2022 årligen för att de fortsatt ska kunna stödja universitet och högskolor i deras arbete med jämställdhetsintegrering.

BEDA betygsdatabas

Inför antagning till utbildning inom komvux, folkhögskola och yrkeshögskola behöver utbildningsanordnare få tillgång till gymnasiebetyg från betygsdatabasen BEDA. Universitets- och högskolerådet (UHR) ges i uppdrag att utveckla betygsdatabasen BEDA i syfte att ge bättre kvalitet och

underlätta administration och antagning till utbildningar. Regeringen föreslår att UHR får 5 miljoner kronor för 2021.

Artikel från Utbildningsdepartementet

Stora satsningar på forskning i årets budget

Publicerad 15 september 2020

Sverige är en ledande forskningsnation med en lång tradition av investeringar i forskning och utveckling som skapar välfärd, jobb och tillväxt. För att försvara Sveriges position krävs fortsatta satsningar och stärkt kvalitet inom svensk forskning. I budgetpropositionen för 2021 föreslår regeringen bland annat fortsatta investeringar på 3,4 miljarder kronor för forskning och innovation genom satsningar på bland annat forskningsinfrastruktur och en tidig ökning av universitets och högskolors basanslag. Från och med 2024 beräknas nivåökningen till drygt 3 miljarder kronor, men till skillnad mot tidigare propositioner görs stora investeringar tidigt i perioden för propositionen. Den totala satsningen som regeringen föreslår för forskning och innovation för 2021 är 3,4 miljarder kronor och en beräknad nivåhöjning till 3,75 miljarder kronor 2024. Regeringens förslag bygger på en överenskommelse mellan regeringspartierna, Centerpartiet och Liberalerna.

Satsningar för att försvara Sverige som ledande forskningsnation

Sverige är en ledande forsknings- och innovationsnation med en lång tradition av investeringar i forskning och utveckling. Den positionen ska försvaras. Det krävs för att återstarta ekonomin och bygga kompetens, konkurrenskraft och välfärd. Pandemin har också med all tydlighet visat på vikten av forskning och kunskap för att möta kriser och samhällsutmaningar.

I höst kommer regeringen att presentera den forsknings- och innovationspolitiska propositionen med fortsatta investeringar i forskning och innovation som kan möta samhällets utmaningar, med stora investeringar tidigt i perioden för propositionen. Resurser till satsningar i den kommande propositionen föreslås nu i budgetpropositionen.

Förstärkning av medel till Vetenskapsrådet samt riktade satsningar och övrig grundforskning

I budgetpropositionen föreslår regeringen en sammanlagd forskningssatsning till Vetenskapsrådet på 1,1 miljarder kronor för 2021 och en beräknad nivåhöjning på knappt 1,3 miljarder kronor 2023. Exklusive satsningar för forskningsinfrastruktur och excellenscentra (se nedan) blir nivåhöjningen till Vetenskapsrådet 330 miljoner kronor 2021 och för 2023 beräknas nivån till 660 miljoner kronor. Satsningarna till Vetenskapsrådet görs för att fortsätta investeringarna i forskning och innovation som kan hjälpa oss att möta samhällets utmaningar och bidra till att stärka näringslivets konkurrenskraft. För att möta stora samhällsutmaningar som klimat och miljö, hälsa och välfärd samt för riktade satsningar och övrig grundforskning föreslår regeringen forskningssatsningar på totalt 372 miljoner kronor 2021 till forskningsfinansiärerna Forte, Formas och Rymdstyrelsen och för 2023 beräknas nivån till 570 miljoner kronor.

Satsning på forskningsinfrastruktur

Tillgång till forskningsinfrastruktur, såsom databaser, forskningsbibliotek, biobankar och storskaliga anläggningar som ESS, Max IV och SciLifeLab är avgörande för att Sverige ska kunna fortsätta vara i forskningsfronten och bidra med forskning och innovationer. Långsiktiga investeringar i storskalig infrastruktur för högkvalitativ svensk forskning är viktiga. Sådana anläggningar krävs för att ta fram nya hållbara material och för att Sverige ska vara ledande i den internationella kunskapskonkurrensen. Det behövs utökade medel för forskningsinfrastruktur för att bland annat främja innovationer och genombrott som behövs för att möjliggöra klimatomställningen och samtidigt skapa nya jobb. Regeringen föreslår

därför att anslaget till Vetenskapsrådet ökas med 400 miljoner kronor för forskningsinfrastruktur 2021. För 2022 och 2023 beräknas nivån öka med ytterligare 50 miljoner kronor per år. Vidare tillkommer även en tillfällig satsning till European Spallation Source ERIC (ESS) på 340 miljoner kronor 2021.

Ökade basanslag till universitet och högskolor

Lärosätenas anslag för forskning och utbildning på forskarnivå, de så kallade basanslagen, utgör grundfinansieringen för svensk forskning. Universitet och högskolor har en central roll för forskning och innovation och regeringen föreslår en förstärkning av basanslagen. I spåren av pandemin sker en minskning av privat extern finansiering till forskningsprojekt och forskningsmiljöer. För att upprätthålla svensk forskningskapacitet och för att landets universitet och högskolor ska kunna ta tillvara kompetens föreslås en särskild förstärkning av basanslagen redan 2021 på 500 miljoner kronor. Regeringen föreslår dessutom en permanent ökning av universitets och högskolors basanslag med 720 miljoner kronor 2021. Från och med 2024 är den permanenta ökningen 900 miljoner kronor.

Satsning på excellenscentra

Inför den kommande forsknings- och innovationspropositionen avsätts 40 miljoner kronor 2021 till Vetenskapsrådet för excellenscentra. Med denna nya satsning på excellenscentra främjas starka och strategiska forsknings- och utbildningsmiljöer. Regeringen vill ge långsiktigt stöd till spjutspetsforskning genom bättre möjligheter att möjliggöra rekryteringar av världsledande forskare som ges bästa tänkbara förutsättningar.

Satsning på forskarskola för folkhögskollärare

För att säkra folkhögskolans vetenskapliga grund föreslås Linköpings universitet tilldelas 2 miljoner kronor per år i fyra år för att anordna en forskarskola för yrkesverksamma folkhögskollärare. Genom forskarskolan får folkhögskollärare möjlighet att gå en forskarutbildning till licentiatnivå. Forskningen förväntas bidra med att ny kunskap tillförs forskningsfältet om folkhögskolan och folkbildningen, men även utveckla den vetenskapliga grunden för undervisning på landets folkhögskolor. Detta är ett förslag ur den kommande forsknings- och innovationspropositionen som kommer presenteras senare i höst.

Förstärkning av finansmarknadsforskning

En annan central del som har stor betydelse för samhällsekonomin är det finansiella systemet. Det är viktigt att öka kunskapen om hur finansmarknaden fungerar. Satsningen på finansmarknadsforskning syftar till att förbättra förståelsen för de nya utmaningar som väntar i ekonomin framöver och möjligheterna att utveckla mer effektiva och träffsäkra verktyg för att hantera dessa. Satsningen beräknas öka successivt de kommande tre åren, från nuvarande nivå på 30 miljoner kronor per år för att öka till 40 respektive 50 miljoner kronor för 2021 och 2022. För 2023 beräknas anslaget öka till 60 miljoner kronor. Även detta är ett förslag ur den kommande forsknings- och innovationspropositionen som kommer presenteras senare i höst. Fler förslag kommer presenteras i propositionen.

Artikel från Arbetsmarknadsdepartementet, Utbildningsdepartementet

Regeringens arbete om utbildning till jobb

Publicerad 03 september 2020

Den 2 september höll Matilda Ernkrans, Anna Ekström och Eva Nordmark en pressbriefing där de berättade om vad regeringen gjort i frågor som gäller utbildning för jobb i spåren av coronakrisen.

Utbildning kommer bli avgörande för att ta oss ur krisen

Coronapandemin har fått allvarliga konsekvenser för arbetsmarknaden. En viktig utmaning för arbetsmarknadspolitiken i detta läge är att i så stor utsträckning som möjligt undvika varaktigt ökande långtidsarbetslöshet. Vi behöver också se till att kompetensförsörjningen fungerar. Redan innan coronakrisen fanns en långvarig utmaning med en otillräcklig matchning på arbetsmarknaden.

När ekonomin startar om kommer arbetsgivare behöva rätt kompetens. Då kommer också människors möjligheter att söka sig till de nya jobben vara beroende av att man har de kunskaper och kompetenser som efterfrågas.

– Utbildning kommer vara en avgörande nyckel för att klara de utmaningar vi står inför, säger arbetsmarknadsminister Eva Nordmark.

Kunskapslyftets utbyggnad

Genom kunskapslyftet har regeringen totalt tillsatt över 100 000 utbildningsplatser inom komvux, yrkeshögskolan, universitet och högskolor samt folkhögskolan. Satsningarna är särskilt riktade mot de som har varslats eller på annat sätt drabbats av den osäkra arbetsmarknaden.

Rätt utbildning för rätt person

Regeringen har, inom ramen för kunskapslyftet, gjort satsningar på flera olika typer av utbildning. Det gäller bland annat yrkesinriktad vuxenutbildning, där regeringen har ökat antalet platser och förstärkt jobbfokuset inom utbildningarna.

– När läget på arbetsmarknaden är sämre är det väl värt att investera i utbildning. Redan innan pandemin hade Sverige stora kompetensbrister och det är centralt att vi nu utbildar till bristyrken för att Sverige ska stå starkare efter krisen, säger utbildningsminister Anna Ekström.

Regeringen har också ökat antalet platser på yrkeshögskolan. Inom yrkeshögskolan finns bland annat utbildningar som leder till framtidsjobb som solcellsmontör och vindkrafttekniker.

Folkhögskolan är en viktig utbildningsform eftersom den når deltagare som andra skolformer inte når. Folkhögskolan ger personer en annan eller andra chans att komma vidare till arbete eller fortsatta studier.

En stor andel av de utbildningsplatser som har tillkommit efter regeringens satsningar under våren 2020 är inom vård- och omsorgsutbildningar.

12 000 fler utbildningsplatser på högskolan

I år har regeringen byggt ut högskolan med över 12 000 fler utbildningsplatser för att möta att rekordmånga söker sig till högskolan. Antalet sökande till höstterminen har ökat med 13 procent, det högsta antalet sökande hittills.

Sverige har fortfarande brist på bland annat lärare, sjuksköterskor och ingenjörer. Det ökade intresset att studera i coronapandemins spår leder också till att fler vill studera utbildningar som leder till dessa yrken. Utbildningarna mot bristyrken byggs därför ut ytterligare. Samtidigt sker också satsningar riktade för de som behöver ställa om, bland annat genom korta kurser för yrkesverksamma och en satsning på livslångt lärande.

Redan innan pandemin uppgick kunskapslyftet inom högskolan till resurser motsvarande 25 000 utbildningsplatser fram till 2021. Kunskapslyftet är fortsatt en central del i regeringens utbildningspolitik och har redan i år förstärkts bland annat med ytterligare 12 000 nya utbildningsplatser på högskolenivå.

– Kunskapslyftet är nödvändigt både i det korta och längre perspektivet. Och det behövs i hela landet, säger Matilda Ernkrans, minister för högre utbildning och forskning.

Artikel från Utbildningsdepartementet

Resultat på högskoleprovet är giltigt i åtta år

Publicerad 07 augusti 2020

Den 6 augusti fattade regeringen beslut om att förlänga giltighetstiden för resultat på högskoleprovet från 5 till 8 år. Förändringen är en av många satsningar på universitet och högskolor som regeringen har gjort med anledning av det nya coronaviruset.

I och med beslutet blir vissa ogiltiga provresultat giltiga igen, och alla resultat från hösten 2012 och framåt går att använda för antagning till vårterminen 2021. Den nya giltighetstiden på provresultat gäller tills vidare.

- Alla provresultat som inte är äldre än 8 år är nu giltiga att söka till högskolan på. Det här är en av många insatser vi gör för att fler ska kunna utbilda sig, säger Matilda Ernkrans, minister för högre utbildning och forskning.

Frågor om högskoleprovet besvaras av Universitets- och högskolerådet

Universitets- och högskolerådets webbplats

Regeringskansliet

Artikel från Utbildningsdepartementet

Budgetsatsningar inom utbildningsområdet för att möta det nya coronaviruset

Publicerad 30 mars 2020 Uppdaterad 11 september 2020

Regeringen vidtar åtgärder för att mildra de ekonomiska konsekvenserna av virusutbrottet och för att möta ett ökat behov av utbildning och omställning på arbetsmarknaden.

Grund- och gymnasieskola
Vuxenutbildning
Folkbildning
Universitet och högskolor
Studiefinansiering
Forskning

Grund- och gymnasieskola

120 miljoner kronor ska ge fler möjlighet att delta i lovskola

Lovskola kan vara ett framgångsrikt stöd för de elever som inte uppnår behörighet till gymnasieskolans nationella program eller som riskerar att lämna gymnasieskolan våren 2020 utan en gymnasieexamen. Regeringen öronmärker 120 miljoner kronor till lovskola för att ge elever bättre förutsättningar att nå kunskapskraven. Det handlar både om att nya medel tillförs och att existerande medel omfördelas. Syftet är att utöka det statsbidrag som huvudmän kan söka för att erbjuda lovskola till elever som inte nått eller riskerar att inte nå kunskapskraven för betyget E.

Vuxenutbildning

Fler ges möjlighet att utbilda sig till ett bristyrke inom yrkesvux. De som förlorar sina jobb med anledning av det nya coronaviruset ska ges goda möjligheter att utbilda sig. Kommunerna bör därför ges bättre förutsättningar att erbjuda gymnasial yrkesutbildning till vuxna. Utbildningar inom regionalt yrkesvux ger möjlighet att utvecklas inom en bransch eller växla till en bransch där det råder kompetensbrist. Exempelvis kan en person som arbetat inom besöksnäringen utbilda sig för arbete inom välfärden.

Kravet på att kommunerna finansierar lika många platser själva som staten finansierar tas bort för 2020 och staten finansierar samtliga platser i yrkesvux samt ytterligare 1 500 platser under 2020.

Anslaget för regionalt yrkesvux ökas med 675 miljoner kronor under 2020 och ytterligare 25 miljoner kronor avsätts för studiestöd för de tillkommande platserna.

För att säkerställa att det finns tillräckligt många utbildningsplatser skjuter regeringen också till medel så att 10 000 personer kan vara i utbildning med fokus på vård och omsorg inom regionalt yrkesvux under det fjärde kvartalet 2020 om de studerar på halvtid. Platserna är helfinansierade av staten under 2020. För de utbildningsplatser som söks för 2021 är kommunerna med och finansierar 30% av platserna.

Fler får möjlighet att studera inom yrkeshögskolan

Utbildningar inom yrkeshögskolan ger möjligheter till att utvecklas inom sin bransch eller att byta bransch. För att möta det väntade ökade intresset för att studera inom yrkeshögskolan utökas antalet platser. För att snabbt öka det ordinarie utbildningsutbudet tillförs 250 miljoner kronor inklusive studiestöd för cirka 5 000 fler platser (motsvarande 2 500 årsplatser) under 2020 på redan beslutade utbildningar inom yrkeshögskolan.

Fler kurser och kurspaket inom yrkeshögskolan för snabb omställning

För att möta nya behov av omställning på arbetsmarknaden tillförs 80 miljoner kronor inklusive studiestöd för kurser och kurspaket inom yrkeshögskolan, vilket ger över 6 000 fler studerande möjlighet att ta del av sådan utbildning redan i år.

Dessa kurser fokuserar bland annat på att möta behovet av ökade kunskaper med anledning av klimatomställning och digitalisering. Kurser och kurspaket kan också möta utbildningsbehoven i de branscher som drabbats hårdast till följd av virusutbrottet.

Försöksverksamhet för en snabbare väg genom yrkeshögskolan

En försöksverksamhet för en snabbare och mer flexibel väg till en yrkeshögskoleexamen för den som redan har yrkeskunskaper som motsvarar en betydande del av en yrkeshögskoleexamen införs. Modeller ska utvecklas för hur tillgodoräknande kombinerat med kompletterande utbildning ska kunna korta vägen till en yrkeshögskoleexamen. En sådan möjlighet skulle kunna nyttjas av någon med gedigen erfarenhet och vilja att arbeta vidare inom sin bransch, men med ytterligare ansvar. Det skulle exempelvis kunna handla om en undersköterska med lång erfarenhet som vill ta klivet till att bli specialistundersköterska.

I budgeten tillförs 35 miljoner kronor inklusive studiestöd för detta ändamål per år 2020, 2021 och 2022.

Mer stöd till distansundervisning inom Myndigheten för yrkeshögskolans ansvarsområde

Mot bakgrund av Folkhälsomyndighetens rekommendation att bedriva distansundervisning inom vissa utbildningsformer behöver Myndigheten för yrkeshögskolan utöka stödet till utbildningsanordnare för att bistå dem i att säkra kvaliteten i distansundervisningen. I vårändringsbudgeten för 2020 tillförs 5 miljoner kronor för detta ändamål.

För Myndigheten för yrkeshögskolans hantering av de samlade satsningarna ökas förvaltningsanslaget med 4 miljoner kronor 2020.

10 miljoner kronor i nytt statsbidrag för utveckling av branschvalidering som ska främja kompetensförsörjningen

För att främja kompetensförsörjning och kompetensutveckling genom förbättrad tillgång till validering i arbetslivet har regeringen beslutat om en förordning om statsbidrag för utveckling av branschvalidering. I och med den nya förordningen och de 10 miljoner kronor som efter regeringens förslag i

budgetpropositionen för 2020 årligen satsas på detta från och med 2020 kommer stödet för utveckling, anpassning och revidering av kvalifikationer och branschmodeller för validering också att bli mer långsiktigt.

Folkbildning

Fler ges en annan och andra chans inom folkhögskolan

Folkhögskolan är viktig för att bland annat ge personer som saknar grundläggande kompetens en annan och andra chans att studera.

För att möta ett ökat utbildningsbehov hos vuxna tillförs folkhögskolorna 76 miljoner kronor inklusive studiemedel för att skapa motsvarande cirka 1 000 halvårsplatser på folkhögskolans allmänna kurs 2020, som ger vuxna möjlighet att slutföra grund- och gymnasieskolan, samt yrkesutbildningar på gymnasial och eftergymnasial nivå. Staten står för hela kostnaden för dessa platser och ingen regional medfinansiering kommer att behövas.

Utöver detta tillförs folkhögskolan ytterligare cirka 74 miljoner kronor inklusive studiemedel för att bygga ut folkhögskolans yrkesutbildningar med cirka 1 000 nya halvårsplatser 2020, med tyngdpunkt på utbildningar till yrken inom vård och omsorg. Staten står för hela kostnaden för även dessa platser och ingen regional medfinansiering kommer att behövas.

Kompetensutveckling via studieförbunden

Studieförbunden tillförs 30 miljoner kronor under 2020 för att förstärka sina insatser på distans för att möta ett ökat behov av kompetensutveckling hos vuxna, exempelvis distanskurser inom it, ekonomi och språk.

Universitet och högskolor

Nationell samordnare ska arbeta för högskoleprov i höst

Till följd av coronapandemin och det aktuella smittläget har Universitets- och högskolerådet (UHR) ställt in högskoleprovet under våren och hösten 2020. Tillsammans med lärosätena som genomför provet har myndigheten kommit fram till att det inte är möjligt att genomföra högskoleprovet utan att riskera en ökad smittspridning. Regeringen flyttar därför tillfälligt ansvaret för provets genomförande till UHR. Regeringen tillsätter också en nationell samordnare för att bistå UHR att genomföra smittskyddssäkra högskoleprov

hösten 2020 och våren 2021. De högskolor som ska använda provet som urvalsgrund ska bistå UHR vid genomförandet av provet. Regeringen skjuter till 30 miljoner kronor för ändamålet.

Regeringen beslutar om ytterligare coronasatsning på lantbruksuniversitetet

Sveriges lantbruksuniversitet (SLU) har tilldelats extra medel på 3,3 miljoner kronor för utbildning till bristyrken redan under 2020. Beslutet innebär även att nivåhöjningen permanentas till 6,6 miljoner kronor från 2021 och framåt för utbildning till bristyrken. SLU tilldelas därutöver 1,7 miljoner kronor i en engångssatsning inom livslångt lärande. Satsningen gör det möjligt för fler personer med tidigare arbetslivserfarenhet att läsa kortare utbildningar för omställning och vidareutbildning, för att på så sätt stärka det livslånga lärandet.

Tidigare i våras presenterade regeringen en utbildningsatsning, som för SLU innebar en satsning på omkring 7 miljoner kronor 2020. Vidare är det redan beslutat att 8 miljoner kronor satsas 2021. 100 nya platser på sommarkurserna inrättades och basåret förstärktes med motsvarande 37 helårsstudentplatser hösten 2020 samt 74 helårsstudentplatser 2021.

Högskolorna ska rustas för att kunna ta emot fler studenter

Regeringen bedömer att det på grund av det rådande läget kommer finnas ett ökat behov av utbildning. Det behövs utbildning för att vidareutveckla tidigare kompetens, ställa om till en annan inriktning eller ett annat yrke, eller för att genom öppen nätbaserad utbildning inhämta nya kunskaper. Regeringen bedömer också att det krävs resurser till universitet och högskolor för att möjliggöra för fler studenter att läsa sommarkurser eller för att påbörja en längre utbildning för att förstärka möjligheterna på arbetsmarknaden. Sammantaget genomförs satsningar på utbildning vid högskolan motsvarande 12 000 fler platser 2020 (cirka 7 600 helårsstudenter) och cirka 9 200 platser 2021 (9 200 helårsstudenter). Resursmässigt tillförs 944 miljoner kronor 2020 och 1 174 miljoner kronor 2021 inklusive studiemedel för dessa satsningar.

Fler studenter ska kunna läsa sommarkurser

Det förändrade läget på arbetsmarknaden tyder på att fler på kort tid behöver utbildning. En möjlighet är att läsa sommarkurser redan i sommar.

Sommarkurserna kan ge studenter möjlighet att läsa in en utbildning i snabbare takt, men även till att bredda sina studier till andra områden, eller för att genomgå kurser för vidareutbildning. För att möjliggöra att fler kan läsa kurser under sommaren och för att kunna ge information om utbudet av sommarkurser tillförs 127 miljoner kronor till universitet och högskolor under 2020. Tillförseeln av resurser motsvarar cirka 6 000 sommarkursplatser (1 500 helårsstudenter) Totalt satsar regeringen 177 miljoner kronor inklusive studiemedel för att fler studenter ska kunna läsa sommarkurser under 2020.

Högskolan förstärks med 5 200 permanenta platser

De närmaste åren förväntas fler söka sig till högskolan för att påbörja en utbildning eller för att omskola sig och utveckla tidigare kompetens. Regeringen tillför därför 223 miljoner kronor till universitet och högskolor från och med 2020, vilket beräknas motsvara cirka 2 600 helårsstudenter. I första hand bör medel användas för utbildningar där det bedöms råda en brist på kompetens, men medel kan även användas för att bygga ut utbildningar där det bedöms bli ett ökat söktryck. De ökade resurserna bör också användas för att bygga ut utbildningar som kan underlätta för personer som är i behov av omställning. Totalt satsar regeringen 310 miljoner kronor inklusive studiemedel för att fler ska få möjlighet att studera på högskolan. Från och med 2021 beräknas cirka 620 miljoner kronor tillföras för fler studenter i högskolan inklusive studiemedel vilket beräknas motsvara drygt 5 200 helårsstudenter.

Basårssatsning för att öppna fler vägar till högskolan

Behörighetsgivande utbildning (basår) gör det möjligt att komplettera kunskaper och bli behörig till högskolan. Utbildningen är också viktig för det livslånga lärandet och har stor betydelse för rekryteringen till bland annat tekniska utbildningar.

För att möjliggöra för fler att läsa basåret för att på så sätt ge behörighet att söka till bland annat vårdutbildningar och tekniska utbildningar tillförs universitet och högskolor drygt 210 miljoner kronor under 2020 och 420 miljoner kronor 2021 för behörighetsgivande och högskoleintroducerande utbildning. Detta beräknas motsvara cirka 2 000 helårsstudenter redan till hösten och 4 000 helårsstudenter 2021.

Totalt innebär det att 277 miljoner kronor inklusive studiemedel satsas under

2020 och 554 miljoner kronor 2021. Det här är en viktig åtgärd för att möjliggöra omskolning, men även för att fler nya studenter ska kunna påbörja en bristyrkesutbildning.

Fler ska kunna ställa om till läraryrket

Fler personer med högskoleutbildning bör kunna omskola sig till ämneslärare genom kompletterande pedagogisk utbildning (KPU). Därför får universitet och högskolor medel under 2020 för att kunna öka valideringen av tidigare utbildnings- och arbetslivserfarenhet. På så sätt får fler möjlighet att omskola sig till ämneslärare. För att kunna utöka insatserna för validering inom Vidareutbildning av obehöriga lärare (VAL) så att fler ska kunna antas till VAL fördelas ytterligare medel under 2020. Totalt satsas 15 miljoner kronor på ökad validering under 2020.

Regeringen bedömer även att regeländringar kan behövas för att underlätta omställning till läraryrket ytterligare. Ett arbete pågår för att möjliggöra för fler att kunna studera en KPU och regeringen kommer att återkomma med fler åtgärder.

Förstärkta möjligheter till distansundervisning och nätbaserad utbildning

Under våren har universitet och högskolor övergått till att huvudsakligen ha undervisning på distans. För att stärka detta arbete och kvaliteten i distansundervisningen tillförs universitet och högskolor medel under 2020.

Universitet och högskolor kan genom öppen nätbaserad utbildning (så kallade moocar) erbjuda undervisning som är avgiftsfri och öppen för allmänheten. Moocar ger inte högskolepoäng, men kan komma att tillgodoräknas inom en senare högskoleutbildning. Individer som varslas kan genom öppen nätbaserad utbildning snabbt börja påbörja kunskapsinhämtning. Fler bör därför få möjlighet att ta del av sådan utbildning och kunskapen om denna utbildningsform bör öka. Ytterligare medel tillförs därför för att möjliggöra ett ökat utbud och mer information om de moocar som finns tillgängliga. Totalt satsas 50 miljoner kronor för att förstärka möjligheter till distansundervisning och öppen nätbaserad utbildning under 2020.

Swedish University Computer Network (Sunet) som tillhandahåller infrastruktur och plattformar för distansundervisning tillförs ytterligare 10

miljoner kronor under 2020 för att stärka arbetet med övergång till undervisning på distans.

30 miljoner till korta högskolekurser

Coronapandemin slår hårt mot arbetsmarknaden. Nu satsar regeringen 30 miljoner kronor på korta kurser som kan ge personer som blivit permitterade möjlighet att vidareutbilda sig under permitteringstiden.

Särskild satsning på livslångt lärande

För att göra det möjligt för lärosätena att kunna erbjuda kurser för vidareutbildning och omställning fördelas 130 miljoner kronor (180 miljoner kronor inklusive studiemedel) till lärosätena som en särskild satsning på livslångt lärande. Medel beräknas motsvara cirka 1 500 helårsstudenter under 2020.

Förstärkning av Universitets- och högskolerådet med 10 miljoner kronor

Universitets- och högskolerådet (UHR) får ytterligare 10 miljoner kronor under 2020. UHR har fått en ökad arbetsbelastning till följd av att universitet och högskolor under våren övergått till undervisning på distans. Under våren har också högskoleprovet ställts in för att minska smittspridningen och UHR kommer troligen få ökad arbetsbelastning i anslutning till sommarens och höstens antagningar. Därför får UHR 10 miljoner kronor ytterligare bland annat för att kunna hantera ett ökat antal ärenden och frågor samt för utökade informationsinsatser.

Studiefinansiering

Fortsatt studiestöd till studerande vid extraordinära händelser
Riksdagen har i enlighet med förslag från regeringen beslutat om ändringar i studiestödslagen och lagen om studiestartsstöd som ger regeringen möjlighet att föreskriva om studiestöd under ledighet vid extraordinära händelser (prop. 2019/20:132). Regeringen har sedan beslutat en ny förordning som innebär att studiemedel och studiestartsstöd får behållas för den tid stödet redan har beviljats, om den studerande saknar möjlighet att bedriva sina studier på grund av åtgärder för att förhindra spridningen av coronaviruset. Det kan till exempel handla om att en läroanstalt inte kan erbjuda utbildning

eller andra omständigheter som den studerande inte kan råda över. Även studiehjälpen, som främst lämnas till studerande i gymnasieskolan, får behållas i en sådan situation. Förordningen gäller för studier i såväl Sverige som utomlands.

Tillfälligt slopat fribelopp för studerande med studiemedel

Utbrottet av coronaviruset har aktualiserat behovet av en särskild lagstiftning vid extraordinära händelser. Riksdagen har i enlighet med förslag från regeringen beslutat om ändringar i studiestödslagen som möjliggör föreskrifter om att en studerandes inkomst kan beaktas på annat sätt, i samband med prövningen av rätten till studiemedel. I det läge Sverige befinner sig i anser regeringen att det inte bör göras någon inkomstprövning under 2020 för studerande med studiemedel, så att till exempel vårdpersonal som studerar kan gå in och avlasta vården. Att man inte gör någon inkomstprövning innebär i realiteten att fribeloppet slopas. Genom att ta bort fribeloppet behöver en studerande med studiemedel som vill gå in och arbeta i vården, eller andra samhällsviktiga funktioner, under coronakrisen inte oroa sig för negativa effekter för rätten till studiemedel till exempel när studierna återupptas.

Lättat arbetslöshetsvillkor och slopat fribelopp inom studiestartsstödet

Nyligen arbetslösa kan ha ett stort behov av utbildning för att kunna återetablera sig på arbetsmarknaden. Det nuvarande kravet på sex månaders arbetslöshet för att få studiestartsstöd riskerar att skapa inlåsnings effekter i arbetslöshet och minskade möjligheter till snabba utbildningsinsatser. Därför ändras arbetslöshetsvillkoret tillfälligt så att studiestartsstödet tillfälligt ska kunna lämnas till den som är anmäld som arbetssökande hos Arbetsförmedlingen oavsett hur lång tid i arbetslöshet som den arbetssökande har.

Nyligen arbetslösa kan redan ha haft sådana inkomster att risken för reducering eller en helt utebliven rätt till stöd är betydligt större än för nuvarande målgrupp. Därför slopas tillfälligt det så kallade fribeloppet för personer med studiestartsstöd under 2020. Det innebär att man har rätt till studiestartsstödet under 2020 oberoende av vilken inkomst man haft tidigare under året.

Förstärkning av Centrala studiestödsnämnden med 10 miljoner kronor

Centrala studiestödsnämnden (CSN) har fått en ökad arbetsbelastning till följd av det nya coronaviruset. Ett antal nya reformer måste implementeras på kort tid vilket bland annat kommer kräva stora utvecklings- och informationsinsatser. Myndigheten kommer även behöva hantera ökade volymer av studiestödsärenden och ett ökat antal frågor från studiestödstagarna. Det kommer krävas utökade resurser till CSN så att myndigheten kan hantera detta på ett bra sätt. Därför ökas anslaget med 10 miljoner kronor under 2020.

Forskning

100 miljoner till snabba forskningsinsatser för att möta det nya coronaviruset

Smittspridningen behöver minskas för att begränsa effekterna på människors hälsa och ekonomiska konsekvenser. I Sverige finns flera forskargrupper som bedriver forskning av hög kvalitet med koppling till det nya coronaviruset, och 100 miljoner kronor avsätts till forskningsinsatser kopplat till viruset. Syftet är att tillgängliggöra resurser till forskning som snabbt kan bidra till att begränsa pandemin.

Artikel från Utbildningsdepartementet

Fortsatt studiestöd till studerande vid extraordinära händelser

Publicerad 18 mars 2020

Folkhälsomyndigheten rekommenderar från och med den 18 mars alla gymnasieskolor, yrkeshögskolor, vuxenutbildningar, universitet och högskolor att stänga för att hindra smittspridningen av det nya coronaviruset. Undervisningen rekommenderas istället bedrivas på distans, det vill säga inte i de ordinarie lokalerna.

- Så länge undervisning ges, till exempel genom distansundervisning, kommer studiestöd i form av studiehjälp, studiemedel och studiestartsstöd fortsätta lämnas som vanligt. Om undervisningen helt skulle ställas in med anledning av coronaviruset, är det dock viktigt för mig att studerande ska kunna känna sig trygga och inte riskera att stå utan försörjning, säger Matilda Ernkrans, minister för högre utbildning och forskning.

Regeringen kommer därför inom kort att lägga ett förslag på riksdagens bord som gör det möjligt för regeringen att besluta att studerande vid högskola, yrkeshögskola och vuxenutbildning vid extraordinära händelser, som vid den nuvarande coronasituationen, ska få behålla sina studiemedel för den period de redan beviljats för. Detta ska även gälla studiestartsstödet till vissa arbetslösa som behöver läsa in en grund- eller gymnasieutbildning. Gymnasieelevernas studiehjälp ska fortsatt betalas ut.

Regeringens bedömning är att beviljat studielån som lämnas vid extraordinära händelser i de fall ingen undervisning ges, inte heller bör behöva betalas tillbaka.

Artikel från Utbildningsdepartementet

Samtal om hot och hat mot forskare och anställda vid svenska lärosäten

Publicerad 09 mars 2020

Tisdagen den 3 mars bjöd Matilda Ernkrans, minister för högre utbildning och forskning, in representanter från ett flertal universitet och högskolor för att diskutera utvecklingen av hat och hot mot forskare och andra anställda som uppmärksammats under senare tid. Syftet med mötet var att ge lärosätena en möjlighet att ge sin bild av situationen, hur de arbetar med frågorna och vad de upplever behöver göras.

Kunskapen får inte tystna

Flera av deltagarna pekade på att problemet inte kan reduceras till en säkerhetsfråga, det är också en fråga om arbetsmiljö för anställda inom universitet och högskola.

– Vi ser ett hårdnande klimat där hot och hat mot personer som verkar inom akademien upplevs som allt mer vanligt. Kunskapen får inte tystna, om det sker är det i förlängningen ett hot mot demokratin, yttrandefriheten och den fria forskningen. Forskare ska våga utmana och söka sanningen, betonade Matilda Ernkrans.

Vissa ämnen är mer utsatta

Den senaste tidens mediala debatt har uppmärksammat hot och hat mot forskare verksamma inom genusvetenskap. Under mötet togs också

klimatforskning, kriminologi, statsvetenskap och viss medicinsk forskning på bland annat djur upp som exempel på andra ämnesområden. Försvarshögskolan har också sett att hot och hat kan se olika ut mot kvinnor och män.

Kursutvärderingar där grova tillmälen skrivs ut är ett annat exempel där hat uttrycks. Det lyftes även fram att hot och hat ökat i frekvens och att de framförs på ett mer välorganiserat sätt än förr. Även konstnärlig forskning är utsatt.

Konstfack lyfte fram att det inom den konstnärliga forskningen finns en dubbel problematik där lärare och forskare själva är verksamma som konstnärer i eget namn utanför akademien. På så sätt möter man hat och hot från två olika håll.

Den fria forskningen ska värnas

Matilda Ernkrans välkomnade att Sveriges universitets- och högskoleförbund (SUHF), tillsammans med SULF och nationella sekretariatet för genusforskning vid Göteborgs universitet, nu ska göra en kartläggning av forskares utsatthet för hot och hat. Ernkrans lyfte fram att det för regeringen är viktigt att få en tydligare bild av situationen.

– Det här mötet var ett första steg för att skapa mig en bild av situationen. Jag tar nu arbetet vidare för att värna den fria forskningen, sa Matilda Ernkrans.

Artikel från Näringsdepartementet, Utbildningsdepartementet

Strategisk innovation och den gröna given på EU:s ministerråd för konkurrenskraft

Publicerad 03 mars 2020

När EU:s ministerråd för konkurrenskraftsfrågor möttes i Bryssel 27-28 februari stod en hållbar industripolitik och strategisk innovation i fokus. Forskningsminister Matilda Ernkrans företrädde Sverige.

Strategiskt innovationsprogram

Ministrarna enades om ett förslag till ett strategiskt innovationsprogram från Europeiska institutet för innovation och teknik.

– Vi behöver ta ytterligare steg inom den europeiska forsknings- och innovationspolitiken och det gör vi i och med det beslut vi har fattat i dag. Det ger EU bättre möjligheter att samverka mellan forskning, innovation och högre utbildning. För Sverige spelar beslutet inte minst en viktig roll för de de kreativa näringarna där Sverige är ett av de länder i EU som ligger långt framme, sa forskningsminister Matilda Ernkrans i samband med mötet.

Internationellt samarbete inom forskning och innovation

Forskningsministrarna debatterade EU:s strategi för internationellt samarbete inom forskning och innovation.

En av frågorna handlade om möjligheterna till internationellt samarbete inom forskning och innovation inom EU:s nya ramprogram för forskning Horisont

Europa och möjligheten för länder att delta som inte är med i EU.

Den europeiska gröna given

På mötet diskuterade ministrarna den så kallade gröna given med fokus på EU:s industriella utveckling. Diskussionen ägde rum inför att EU-kommissionen planerar att presentera ett förslag till industristrategi och en ny handlingsplan för cirkulär ekonomi senare i vår.

Tillgången till resurser, stöd till forskning och innovation, EU:s handlingsplan för batterier, den digitala teknikens möjligheter, energieffektivitet och återvinning är exempel på frågor som rymdes inom ramen för den gröna givens industridiskussion.

Rapport om EU:s inre marknad och beslut om förbättrad lagstiftning

EU-kommissionen presenterade en rapport om den inre marknaden. Ministrarna antog rådslutsatser om ett förslag från ordförandeskapet om bättre lagstiftning. Slutsatserna uppmanar EU-kommissionen att arbeta mer aktivt med att utvärdera konsekvenser och att granska reglers effektivitet.

Regeringskansliet

Artikel från Näringsdepartementet, Utbildningsdepartementet

Gröna given och strategisk innovation på EU:s ministerråd för konkurrenskraft

Publicerad 26 februari 2020

När EU-ländernas ministrar för konkurrenskraftsfrågor möts i Bryssel 27 februari står miljö- och klimatperspektivet på EU:s industripolitik i fokus. På mötets andra dag 28 februari ska forskningsministrarna diskutera ett strategiskt innovationsprogram.

Den europeiska gröna given

På mötet första dag ska ministrarna diskutera den gröna given med fokus på EU:s industriella utveckling. Diskussionen äger rum inför att EU-kommissionen planerar att presentera ett förslag till industristrategi och en ny handlingsplan för cirkulär ekonomi senare i vår.

Tillgången till resurser, stöd till forskning och innovation, EU:s handlingsplan för batterier, den digitala teknikens möjligheter, energieffektivitet och återvinning är exempel på frågor som ryms inom ramen för den gröna givens industridiskussion.

Regeringen välkomnar den europeiska gröna given och anser att EU:s industri ska ta täten i miljö- och klimatomställningen. Det finns en stor potential i utvecklingen av ny teknik och innovation, vilket öppnar för stärkt europeisk konkurrenskraft, menar regeringen.

Rapport om EU:s inre marknad

EU-kommissionen ska också presentera en rapport om den inre marknaden.

Regeringen välkomnar rapporten och anser att den kan vara användbar i arbetet med att utvärdera den inre marknaden. Det är viktigt att arbetet med att analysera och motverka hinder för den inre marknaden fortsätter, anser regeringen.

Beslut om förbättrad lagstiftning

Ministrarna ska anta rådslutsatser om ett förslag från ordförandeskapet om bättre lagstiftning. Förslaget uppmanar EU-kommissionen att arbeta mer aktivt med att utvärdera konsekvenser och att granska reglers effektivitet.

Regeringen står bakom slutsatserna.

Strategiskt innovationsprogram

På mötets andra dag ska forskningsministrarna komma överens om ett förslag om det europeiska institutet för innovation och tekniks strategiska innovationsprogram.

Regeringen anser att förslaget till det strategiska innovationsprogrammet ger bra förutsättningar för att utveckla samverkan mellan högre utbildning, forskning och innovation. Regeringen anser vidare att reglerna i förordningen för Horisont Europa ska gälla även europeiska institutet för innovation och teknik. Det innebär att principerna om excellens, jämställdhet samt rapportering och utvärdering även ska gälla fullt ut för institutet och dess kunskaps- och innovationsgrupper.

Internationellt samarbete inom forskning och innovation

Forskningsministrarna ska även debattera strategin för internationellt samarbete inom forskning och innovation. Diskussionen kommer bland annat att handla om tredjeländers framtida deltagande i EU-program.

Regeringen anser att möjligheterna till internationellt samarbete inom forskning och innovation bör öka i Horisont Europa jämfört med tidigare ramprogram. Länder utanför EU bör därför ges utökade möjligheter att ansluta sig till hela eller delar av ramprogrammet.

Ambassadör Torbjörn Haak representerar Sverige på torsdag 27 februari. Forskningsminister Matilda Ernkrans deltar på mötets andra dag, fredag 28

februari.

Regeringskansliet

Artikel från Arbetsmarknadsdepartementet, Miljödepartementet, Näringsdepartementet, Socialdepartementet, Statsrådsberedningen, Utbildningsdepartementet, Infrastrukturdepartementet

Ledamöter med uppdrag att göra skillnad för Sverige – och världen

Publicerad 11 februari 2020

Samverkansgruppernas ledamöter är utsedda. I måndags träffades ledamöterna i de fyra samverkansprogrammen. Statsminister Stefan Löfven, fem statsråd och flera statssekreterare var på plats på mötet för att visa att hela regeringen står bakom initiativet.

Statsminister Stefan Löfven inledde mötet.

– Vi står inför helt nya utmaningar, en av de största är förstås klimatförändringarna. Vi kan inte hantera det genom att göra som vi alltid gjort. Det krävs innovation! Jag kan inte se något annat land som är bättre lämpat än Sverige att ta sig an den här utmaningen, sa Stefan Löfven.

– Ni kan göra skillnad – som individer, genom era företag och organisationer, genom samverkan. Ni är med i något som har betydelse för vårt land och för en hel värld, fortsatte han, vänd till ledamöterna i samverkansgrupperna.

Näringsminister Ibrahim Baylan har ett särskilt uppdrag för att samordna samverkansprogrammen.

– I Sverige är vi bra på att samverka. Själva idén bakom samverkansprogrammen är att tillsammans få fram och genomföra nya idéer som svarar på de samhällsutmaningar vi ser. Så rustar vi oss inför framtiden och stärker Sveriges konkurrenskraft. Känn att ni har mandat att ifrågasätta givna sanningar, sa Ibrahim Baylan.

Samverkansprogrammen sträcker sig över flera departement. Anna Ekström, utbildningsminister, Matilda Ernkrans, minister för högre utbildning och forskning, Eva Nordmark, arbetsmarknadsminister och Anders Ygeman, energi- och digitaliseringsminister talade också under mötet. Även Miljödepartementet och Socialdepartementet är involverade i samverkansprogrammen.

Samverkansgrupperna består av experter och företrädare för näringsliv, akademi och civilsamhället så väl som det offentliga samhället och har en rådgivande roll. Varje samverkansgrupp har omkring 20 ledamöter. Med gemensam kompetens, beslutskraft, resurser och nätverk ska samverkansgrupperna bistå med att hitta innovativa lösningar som möter de stora samhällsutmaningarna och bidrar till svensk konkurrenskraft.

Artikel från Utbildningsdepartementet

Sverige ökar satsningarna på rymden

Publicerad 17 december 2019

Under den sista veckan i november träffades europeiska ministrar med ansvar för rymdfrågor på ESA-möte i Sevilla, Spanien. Matilda Ernkrans, minister för högre utbildning och forskning och med ansvar för rymdfrågor, representerade Sverige.

Vart tredje år träffas dessa ministrar för att diskutera vilka utvecklingsprogram man ska satsa på de kommande åren. Vid mötet bestämdes bland annat hur mycket pengar varje medlemsland ska lägga i olika rymdprogram under de närmaste åren. Tidigare i år avsatte regeringen mer pengar för en ökad rymdbudget som gör det möjligt för Sverige att fortsätta delta på en nivå som ger svensk rymdindustri goda möjligheter i både pågående och nya program.

- Jag är glad att vi på mötet lyckades säkra framtida arbetsplatser inom rymdverksamheten i Sverige, säger Matilda Ernkrans, minister för högre utbildning och forskning.

På mötet fick den svenskledda arktiska vädersatelliten, Arctic Weather Satellite (AWS), stort stöd från medlemsländerna. För Sveriges del var det ett viktigt framsteg och den kommer att fungera som ett komplement till redan existerande vädersatelliter för att med bättre noggrannhet kunna följa utvecklingen i Arktis och högre latituder inklusive norra Sverige.

Sveriges ståndpunkter på mötet och deltagande i program utgick från omfattande förhandlingar med svenska rymdaktörer samt från regeringens rymdstrategi som lyfter fram rymdverksamhetens ökande roll för viktiga samhällsfunktioner så som navigation, kommunikation, jordobservation och

klimatövervakning.

Artikel från Utbildningsdepartementet

Beslut om rymdsamarbete och Horisont Europa på EU-möte

Publicerad 02 december 2019 Uppdaterad 02 december 2019

Matilda Ernkrans, minister för högre utbildning och forskning, företrädde Sverige när rymd- och forskningsfrågor diskuterades i Bryssel 29 november. Europeiskt rymdsamarbete och forskningsprogrammet Horisont Europa stod bland annat på dagordningen.

Beslut och debatt om rymdteknologins möjligheter

Ett hållbart Arktis

Ministrarna antog slutsatser om hållbarhet i Arktis. Slutsatserna belyser hur rymdteknologiska lösningar kan bidra till arbetet med miljömässig, ekonomisk och social hållbarhet. Slutsatserna nämner tjänster som är kopplade till programmen Copernicus, Galileo och EGNOS.

Beslutet är i linje med den svenska Arktisstrategins prioriteringar inom bland annat klimat och miljö.

En hållbar rymdekonomi

Ministrarna hade en debatt om hur EU:s rymdverksamhet kan främja en hållbar tillväxt.

Debatten utgick från EU:s rymdstrategi som antogs 2016 och EU-kommissionens förslag till rymdförordning för perioden 2021-2027.

- Mötet i dag var ett tillfälle att lyfta fram den viktiga roll som rymden spelar för utvecklingen av hållbarhet och klimatomställning. Det här är också ett område där Sverige ligger i forskningens framkant och har företag som

utvecklar teknik och tjänster. Det gäller till exempel för den nya arktiska vädersatellit som den europeiska rymdorganisationen ESA nyligen beslutade om, sa Matilda Ernkrans i samband med mötet.

Inriktning och program för Europeiska institutet för innovation och teknik, EIT

Ministrarna ställde sig bakom ett förslag om förordning för EIT. Institutet inrättades 2008 för att bemöta stora samhällsutmaningar och förbättra EU:s innovationsförmåga genom att integrera utbildning, forskning och innovation. EIT ingår i EU-kommissionens förslag om forskningsprogrammet Horisont Europa, 2021–2027.

Ministrarna fick också en lägesrapport om arbetet med EIT:s strategiska innovationsprogram. Programmet fastställer EIT:s prioriterade områden, strategi och finansiella behov.

Horisont Europa, 2021-2027

EU-ländernas forskningsministrar fattade våren 2019 beslut om en förordning för EU:s ramprogram för forskning och innovation, Horisont Europa, för perioden 2021-2027.

Den 29 november fattade ministrarna beslut om den del av programmet som handlar om synergier med andra EU-program. Här nämns en rad olika program bland annat EU:s gemensamma jordbrukspolitik, havs- och fiskerifonden, utbildningsprogrammet Erasmus och socialfonden.

EU:s bioekonomistrategi

Ministrarna antog slutsatser om en uppdatering av EU:s strategi för bioekonomi. Ansatsen i slutsatserna är tvärsektoriell och uppmärksammar bland annat vikten av synergier med andra områden exempelvis med EU:s strukturfonder och regionala initiativ som Östersjöstrategin.

På grund av olika uppfattningar om enstaka delar i förslaget kunde ministrarna inte enas om forsknings- och utbildningsprogrammet inom europeiska atomenergigemenskapen, Euratom, för perioden 2021-2025.

Artikel från Utbildningsdepartementet

Rymdsamarbetets potential och Horisont Europa på EU-möte

Publicerad 28 november 2019 Uppdaterad 28 november 2019

Andra mötesdagen, 29 november, i EU:s ministerråd för konkurrenskraft handlar om rymd- och forskningsfrågor. Europeiskt rymdsamarbete, forskningsprogrammet Horisont Europa och kärnsäkerhet och strålskydd är några av de frågor som står på dagordningen. Matilda Ernkrans, minister för högre utbildning och forskning, företräder Sverige.

Ett hållbart Arktis

Ministrarna förväntas ta ställning till ett förslag om rymdlösningar för ett hållbart Arktis. Förslaget belyser hur Arktis kan dra nytta av tjänster kopplade till programmen Copernicus, Galileo och EGNOS.

Regeringen välkomnar förslaget. Regeringen anser att det beskriver rymdlösningarnas bidrag till ett hållbart Arktis väl. Förslaget är i linje med den svenska Arktisstrategins prioriteringar inom bland annat klimat och miljö.

En hållbar rymdekonomi

Ministrarna kommer att ha en debatt om hur EU:s rymdverksamhet kan främja en hållbar rymdekonomi.

Debatten kommer att utgå från EU:s rymdstrategi som antogs 2016 och EU-kommissionens förslag till en sammanhållen rymdförordning för perioden 2021-2027. Förslaget handlar om rymdverksamhetens roll för hållbar tillväxt.

Regeringens ståndpunkt utgår från Sveriges rymdstrategi från 2018 som belyser rymdverksamhetens ökande roll för viktiga samhällsfunktioner som kommunikation, navigation, finansiella transaktioner, jordobservation och klimatövervakning. Regeringen anser att rymdverksamheten som innovationsdrivande kraft och nytta för samhället ska stå i fokus liksom att möjligheterna att bidra till Agenda 2030 tas till vara.

Inriktning och program för Europeiska institutet för innovation och teknik, EIT

Förordning

Ministrarna förväntas ställa sig bakom ett förslag om förordning för EIT. EIT inrättades 2008 för att bemöta stora samhällsutmaningar och förbättra EU:s innovationsförmåga genom att integrera utbildning, forskning och innovation. EIT ingår i EU-kommissionens förslag om forskningsprogrammet Horisont Europa, 2021–2027.

Regeringen står bakom förslaget och anser att EIT:s inriktning på samhällsutmaningar kan ge ett europeiskt mervärde. Regeringen understryker vikten av att EIT skapar synergier med andra program och initiativ och särskilt med Europeiska innovationsrådet. Regeringen vill se en tydligare roll för medlemsstaternas grupp av företrädare i EIT.

Program

Ministrarna kommer att få en lägesrapport om förhandlingen om EIT:s strategiska innovationsprogram. Programmet fastställer EIT:s prioriterade områden, strategi och finansiella behov.

Horisont Europa, 2021-2027

EU-ländernas forskningsministrar fattade våren 2019 beslut om en förordning för EU:s ramprogram för forskning och innovation, Horisont Europa. Den 29 november förväntas de fatta beslut om den del av som handlar om synergier med andra EU-program. Här nämns en rad olika program bland annat EU:s gemensamma jordbrukspolitik, havs- och fiskerifonden, utbildningsprogrammet Erasmus och socialfonden.

Regeringen står bakom förslaget. Regeringen anser att synergier mellan EU-program är en förutsättning för att använda EU:s budget effektivt. Samtidigt

måste regelverket vara tydligt om avgränsningar och för att undvika överlappningar mellan programmen. Synergierna bör också förstärka satsningar nationellt och på EU-nivå.

Euratom

Det främsta syftet med forsknings- och utbildningsprogrammet under Europeiska atomenergigemenskapens, Euratom, är forskning och utbildning på kärnenergiområdet för att förbättra kärnsäkerhet och strålskydd.

Det pågående programmet avslutas 2020. Det nya programmet har samma inriktning som tidigare och ska genomföras under perioden 2021–25.

Regeringen anser att Euroatom bör fortsätta arbetet med att säkerställa forskning och utbildning inom kärnvetenskap och kärnteknik.

EU:s bioekonomistrategi

Ministrarna ska besluta om en uppdatering av EU:s strategi för bioekonomi.

Ansatsen i förslaget är tvärsektoriell. Förslaget uppmärksammar bland annat vikten av synergier med andra områden exempelvis med EU:s strukturfonder och regionala initiativ som Östersjöstrategin.

Regeringen står bakom förslaget.

Artikel från Utbildningsdepartementet

Arbetet med jämställdhetsintegrering i högskolan

Publicerad 15 oktober 2019

Den 3 oktober träffade Matilda Ernkrans, minister för högre utbildning och forskning, rektorer från universitet och högskolor som omfattas av regeringens uppdrag om jämställdhetsintegrering. Under åren 2016-2019 har universitet och högskolor haft ett särskilt uppdrag att arbeta med jämställdhetsintegrering och nu när det uppdraget går ut ville Matilda Ernkrans lyssna in lärosätenas tankar och idéer inför beslut om ett fortsatt uppdrag.

Matilda Ernkrans betonade vikten av jämställdhetsarbete på högskolan och att det ska bidra till att nå det jämställdhetspolitiska målet om jämställd utbildning. Hon lyfte även att det var helt nödvändigt att ett uppdrag om jämställdhetsintegrering gavs till universitet och högskolor 2016.

- En fjärdedel av de statligt anställda finns i högskolesektorn och det är väldigt viktigt att jämställdhetsarbetet är prioriterat då det påverkar många anställda och hundratusentals studenter, sade Matilda Ernkrans.

Jämställdhet i högskolan är i grunden en fråga om rättvisa för individen, men det är också en avgörande fråga för samhällsutvecklingen.

Lena Ag, generaldirektör och Ida-Maria Linder, utredare från Jämställdhetsmyndigheten presenterade en lägesrapport som de tagit fram över arbetet med jämställdhetsintegrering i universitet och högskolor.

Jämställdhetsmyndigheten ville också höra vad lärosätena hade för synpunkter på nuvarande uppdrag och medskick inför ett fortsatt uppdrag.

Jämställdhetsmyndighetens lägesrapport har fokuserat på fyra delar;

- Satsningen på jämställdhetsintegrering i ett sammanhang,
- Lärosätenas prioriteringar,
- Lärosätenas resultat så här långt, och
- Jämställdhetsmyndighetens slutsatser

Samtliga 33 lärosäten som har haft uppdraget har tagit fram planer för att utveckla sitt arbete med jämställdhetsintegrering och de flesta har påbörjat arbetet med att implementera innehållet i sina planer.

Två goda exempel

Två lärosäten hade blivit ombudda att berätta om hur de arbetar med jämställdhetsintegrering som goda exempel. Först ut var Sigbritt Karlsson, rektor vid Kungl. Tekniska högskolan, KTH, som berättade att det har krävts ett djupgående arbete för att medvetandegöra problem kring jämställdhet men också att de satsat på kompetensutveckling inom området så att ledare på alla nivåer ska känna till sitt ansvar och agera för att främja arbetet med jämställdhet och värdegrund.

Anna-Karin Edberg, vicerektor vid Högskolan Kristianstad berättade om högskolans nya system för fördelning av internt forskningsstöd. I högskolans plan för arbetet med jämställdhetsintegrering ingick att de skulle arbeta med att stödja jämlik fördelning av forskningsresurser genom att se över fördelningsmodellen ur ett jämställdhetsperspektiv. Idag sätts den samlade prestationen i relation till den tid för forskning som den enskilda forskaren har haft till sitt förfogande under samma tid, samverkansfaktorer räknas också in. Kombinationen av dessa justeringar i fördelningsmodellen verkar ha gynnat kvinnor då en större andel forskare som är kvinnor nu har blivit tilldelade extra prestationsbaserad tid.

Hur har arbetet med uppdraget gått

Deltagarna från lärosätena diskuterade i grupper hur lärosätena skulle fortsätta arbeta med jämställdhetsintegrering och vilka inspel de ville ge till regeringen inför ett eventuellt fortsatt uppdrag. Frågor som lyftes var vikten av att arbetet fortsätter, att det även fortsättningsvis finns ett uppdrag från

regeringen samt att det följs upp i ordinarie processer som dialoger och årsredovisningar. Matilda Ernkrans tackade alla för engagerande diskussioner och för de goda exempel och den inspiration som dagen hade gett. Det viktiga arbete som görs på universitet och högskolor inom ramen för jämställdhetsuppdraget är högt prioriterat för regeringen.

- Jämställdhetsengagemanget hos mig och den feministiska regeringen är väldigt stort så det gläder mig att många är eniga om att arbetet med jämställdhetsintegrering ska fortsätta, avslutade Matilda Ernkrans.

Artikel från Näringsdepartementet, Utbildningsdepartementet

Hållbar tillväxt i konkurrenskraftsrådet

Publicerad 02 oktober 2019

Hållbar tillväxt stod i fokus på konkurrenskraftsrådet 26 och 27 september. Näringsminister Ibrahim Baylan och forskningsminister Matilda Ernkrans representerade Sverige.

Industripolitiken ska bidra till hållbar tillväxt

På konkurrenskraftsrådet 26 september diskuterade näringsministrarna kopplingen mellan industripolitiken och den inre marknaden samt hur industripolitiken kan bidra till en hållbar tillväxt.

– EU:s industri bör ta ledningen i klimatomställningen. Vi ska bygga vår politik på en robust inre marknad, en stark konkurrenspolitik och en öppen handel med tydliga regler, sa näringsminister Ibrahim Baylan på mötet.

Forskning för hållbar tillväxt

På mötet 27 september diskuterade EU:s forskningsministrar hur forskning och innovation ska bidra till hållbar tillväxt.

– Vi hade ett riktigt bra samtal om det här. Jag lyfte fram hur viktigt det är att EU:s forskningsprogram Horisont Europa använder minst 35 procent av medlen till klimatomställningen, sa forskningsminister Matilda Ernkrans.

Näringsminister Ibrahim Baylan och forskningsminister Matilda Ernkrans representerade Sverige på mötena i Bryssel.

Artikel från Utbildningsdepartementet

Forskningsministrarar diskuterar hållbar tillväxt

Publicerad 25 september 2019

På vilka sätt ska forskning och innovation bidra till en hållbar tillväxt inom EU? Denna fråga står i fokus den 27 september när forskningsminister Matilda Ernkrans möter sina EU-kollegor i Bryssel.

Strategi för hållbar tillväxt

Inför mötena i konkurrenskraftsrådet den 26–27 september har det finska ordförandeskapet tagit fram en vision för en långsiktig strategi för hållbar tillväxt. Diskussionen den 27 september tar avstamp i visionen och ska fokusera på hur forskningen ska kunna bidra till en hållbar tillväxt.

Europeisk forskning har en central roll

Regeringen anser att forskning och innovation har en central roll för att driva utvecklingen mot en ekonomiskt, socialt och ekologiskt hållbar tillväxt. Till exempel har Horisont Europa, det kommande ramprogrammet för forskning och innovation, en struktur och inriktning som kan främja utvecklingen. Dessutom kan utvecklingen av det Europeiska forskningsområdet (ERA) bidra till hållbar tillväxt genom fri rörlighet av kunskap och forskare. Regeringen anser även att forskningsinfrastrukturer samt utvecklingen av rymdteknik är av stor vikt.

Synergier med andra program

Ministerrådet är nu mitt uppe i förhandlingar om hur EU:s budget ska fördelas för 2021–2027. Parallellt diskuterar också ministerrådet hur EU kan uppnå synergier mellan olika program och hur man undviker överlappning.

De program som, enligt EU-kommissionen, kan skapa synergier med programmet Horisont Europa är bland annat Erasmus, strukturfonderna, ett digitalt Europa, Invest EU och Kreativa Europa. Forskningsministrarna kommer under mötet att diskutera dessa möjliga synergieffekter med Horisont Europa.

Forskningsminister Matilda Ernkrans representerar Sverige på mötet i Bryssel.

Regeringskansliet

Artikel från Utbildningsdepartementet

Utbildningsdepartementets samlade budgetsatsningar 2020

Publicerad 19 september 2019 Uppdaterad 19 september 2019

Regeringens utbildningspolitik ska värna Sveriges position som en ledande kunskaps- och forskningsnation som präglas av hög kvalitet. Fokus i budgetpropositionen för 2020 ligger på att höja kunskapsresultaten och öka jämlikheten i skolan, att säkra lärarförsörjningen och kompetensförsörjningen samt att värna den fria forskningen.

Budgetpropositionen är en del av samarbetet mellan regeringspartierna, Centerpartiet och Liberalerna. Här presenteras regeringens satsningar på utbildningsområdet i 2020 års budgetproposition.

Grund- och gymnasieskola

Fortbildning och kompetensutveckling för lärare och skolledare

Lärarförsörjning

Högre utbildning

Studiefinansiering

Forskning

Yrkeshögskola och folkbildning

Artikel från Utbildningsdepartementet

Fortbildning och kompetensutveckling för lärare och skolledare

Publicerad 19 september 2019 Uppdaterad 19 september 2019

Professionsprogram

Varje elev ska få en trygg skolgång och mötas av riktigt kompetenta lärare med höga förväntningar på varje elev. Skickliga lärare och skolledare är det viktigaste för att alla elever ska lära sig mer. Lärarkets attraktionskraft behöver fortsätta öka så att fler lärare kan utbildas och anställas. Ett nationellt professionsprogram med bland annat ett strukturerat utbud av kompetensutveckling kommer att höja lärar- och förskollärarkets status, och därmed locka fler att söka sig till dessa yrken. Programmet syftar till att öka lärarkets attraktionskraft och stärka det pedagogiska ledarskapet genom att skapa förutsättningar för lärares, förskollärares och skolledares professionella utveckling genom hela yrkeslivet. I budgetpropositionen för 2020 avsätter regeringen 20 miljoner kronor 2021 och 30 miljoner kronor från och med 2022 för införandet av ett professionsprogram.

Fler lärare och speciallärare fortbildas

Skolverket har i uppdrag att till och med 2019 svara för genomförandet av Lärarlyftet II. Uppdraget syftar till att lärare genom utbildning, inom ramen för Lärarlyftet II, ska bli behöriga att undervisa i alla skolformer, ämnen och årskurser som de undervisar i. Lärarlyftet II omfattar även utbildning i ett eller två praktiska eller estetiska ämnen för fritidspedagoger eller motsvarande så att de kan bli behöriga att undervisa i dessa ämnen. Uppdraget omfattar även utbildning som leder till speciallärarexamen med alla specialiseringar. För att möta behovet av behörighetsgivande utbildning avser regeringen att under perioden 2020–2025 förlänga satsningen

Läraryftet II, och ge fler lärargrupper möjlighet att ta del av kursutbudet. Regeringen avser att avsätta 135 miljoner kronor till Läraryftet II årligen under denna tidsperiod.

Specialpedagogik för lärande förlängs

Tidiga stödinsatser och en skola som möter varje elev utifrån deras förutsättningar lägger grunden för höga kunskapsresultat och att alla elever lär sig mer. Fortbildningssatsningen Specialpedagogik för lärande syftar till att stärka den specialpedagogiska kompetensen generellt bland lärare i grundskolan. Genom ett kollegialt lärande får lärare ökade kunskaper om specialpedagogiska förhållningssätt, arbetssätt och metoder i arbetet med att anpassa undervisning och lärmiljö efter elevers olika behov och förutsättningar. Medel i budgetpropositionen för 2020 avser förlängning av nuvarande satsning och målgrupp till och med läsåret 2020/21. Medlen ska även användas till utveckling av fler webbaserade fortbildningsmoduler som omfattar skolformerna förskola, förskoleklass, gymnasieskola och kommunal vuxenutbildning. Från läsåret 2021/22 inkluderas även dessa skolformer i satsningen. För detta avser regeringen att satsa 39 miljoner kronor 2020, 120 miljoner kronor 2021 och 81 miljoner kronor per år 2022 och 2023.

Förlängning av Läslyftet

I förskolan läggs grunden för barns lärande. Genom att tidigt väcka barns intresse för språk och läsning blir barnen bättre förberedda för skolstarten och sitt fortsatta lärande. Fler förskollärare behöver få verktyg och kompetens att stärka barns språk och läslust. Därför förlängs kompetensutvecklingsinsatsen Läslyftet för personalen i förskolan. Sedan tidigare är 75 miljoner kronor avsatta för Läslyftet 2020. Regeringen föreslår att Läslyftet tillförs 27 miljoner kronor 2021.

Statsbidrag för yrkeslärares kompetensutveckling

Enligt Skolverkets beräkningar kommer det 2031 att saknas närmare 10 000 yrkeslärare i gymnasieskolan och den kommunala vuxenutbildningen. Fler verksamma lärare behöver ges möjlighet att kombinera behörighetsgivande yrkeslärarutbildning med arbete som yrkeslärare i skola och vuxenutbildning. Regeringens satsning erbjuder den möjligheten och förstärks nu utifrån att många yrkeslärare vill läsa in lärarbehörighet. Hittills har regeringen tillfört 30 miljoner kronor per år till och med 2020. I budgetpropositionen för 2020 förstärker regeringen statsbidraget med ytterligare 30 miljoner kronor per år

och förlänger satsningen till 2023.

Fortbildning rektorer

Ska kunskapsresultaten fortsätta öka i svensk skola och alla barn och elever lära sig mer så behövs duktiga skolledare med ett tydligt pedagogiskt ledarskap på varje förskola och skola. Ett attraktivt läraryrke och ett starkt pedagogiskt ledarskap förutsätter att lärare och skolledare kan utvecklas professionellt under hela yrkeslivet. Därför vill regeringen samtidigt vidga satsningen så att alla skolledare ska kunna ta del av fortbildningen, även rektorer i förskolan och biträdande rektorer. Regeringen permanentar satsningen på 20 miljoner kronor per år till fortbildningen för rektorer och annan personal med motsvarande ledningsfunktion i skolväsendet.

Artikel från Utbildningsdepartementet

Läraryrsörjning

Publicerad 19 september 2019 Uppdaterad 19 september 2019

Jobba och studera till lärare samtidigt

Sverige behöver fler kunniga och kompetenta lärare. Regeringen föreslår en satsning som gör det möjligt för fler lärosäten att erbjuda en arbetsintegrerad lärarutbildning, där möjlighet finns att jobba på en skola och studera till lärare parallellt. Det finns goda exempel på hur universitet och högskolor arbetat med denna form av lärarutbildning och hur den kunnat öka antalet sökande till lärarutbildningen. Satsningen som nu föreslås inriktar sig inte på en viss bestämd form av arbetsintegrerad lärarutbildning, men gör det möjligt för lärosätena att kunna planera och utveckla utbildningen, rekrytera studenter samt samordna sig med skolhuvudmännen. Regeringen föreslår att 30 miljoner kronor per år satsas 2020–2026 för att utveckla fler möjligheter för lärarstudenter att gå en arbetsintegrerad lärarutbildning. Detta är viktigt för att skapa förutsättningar för denna studieform vid fler lärosäten runtom i landet.

Flexibla utbildningsvägar för att bli lärare

Flexibla utbildningsvägar, fler utbildningsplatser och utvecklingsmedel ska göra det enklare för högskoleutbildade att sadla om och bli lärare. Sju universitet och högskolor har fått i uppdrag att skapa fler effektiva och ändamålsenliga vägar in i lärar- och förskolläraryrket. Lärosätena ska bland annat ta fram kortare ämneskurser som ska kunna erbjudas till studenter som vill läsa till ämneslärare genom en kompletterande pedagogisk utbildning (KPU), men som saknar en del av de ämnesstudier som krävs. I uppdraget ingår också att ta fram och erbjuda kortare påbyggbara kurser för dem som till exempel arbetar som lärarassistenter. Sådana kurser ska senare kunna tillgodoräknas inom en lärarutbildning, så det kan vara ett första steg till en lärarexamen. Det tillförs ca 26 miljoner kronor 2020, 24 miljoner kronor från 2021 och 32 miljoner kronor från 2022 för att ge flexibla vägar in till

läraryrket.

Utveckling av övningsskolor

I övningsskolor får studenter möta vardagen i skolan och träna på sitt pedagogiska ledarskap. Övningsskolor är en satsning som inleddes 2014 och har bland annat inriktats mot en ökad kvalitet på handledningen och har gett utrymme för erfarenhetsutbyte och ökad koppling mellan teori och praktik. Vid 15 utvalda lärosäten kan lärar- och förskollärostudenterna göra större delen av sin verksamhetsförlagda utbildning (VFU) på en övningsskola eller övningsförskola. Satsningen på övningsskolor fortsätter nu och vidareutvecklats. Det innebär att ytterligare 10 miljoner kronor per år fördelas för övningsskolor. Tillsammans med den tidigare satsningen innebär det att 55 miljoner kronor fördelas årligen.

Fler kunniga och kompetenta lärare

Vidareutbildning av obehöriga lärare (VAL) och särskild kompletterande pedagogisk utbildning (KPU) är satsningar som pågått sedan några år. Syftet med VAL är att personer som arbetar i skolan, men som saknar behörighet och legitimation kan läsa in den på kortare tid. Det är ett smart sätt att öka antalet behöriga lärare och samtidigt möjliggöra för personer med erfarenhet av att arbeta i skolan att utveckla sig och bli behöriga. Regeringen vidareutvecklar nu VAL genom en kommande förordningsändring och möjliggör genom satsningen att det fortsatt går att utbilda sig inom VAL. I budgetpropositionen för 2020 förstärks VAL med 10 miljoner kronor årligen. Inklusiv tidigare satsningar uppgår VAL till drygt 140 miljoner kronor årligen.

Särskild KPU är satsningar för att öka antalet ämneslärare i vissa bristämnen, såsom matematik, naturvetenskap, teknik, språk, m.m. Medel fördelas till KPU i samarbete med Teach for Sweden, till Brobyggaren vid Göteborgs universitet och till Högskolan i Halmstad för ämnesdidaktisk KPU. I budgetpropositionen för 2020 förstärks KPU med 6 miljoner kronor årligen. Inklusiv tidigare satsningar uppgår särskild KPU till knappt 30 miljoner kronor årligen.

Fler lektorer och ämneslärare för höjda kunskapsresultat

Kunskapsresultaten i skolan behöver fortsätta stärkas. Att ha fler ämneslärare och lektorer i skolan är en viktig del av det arbetet. Genom

satsningen på forskar-KPU kan antalet lärare med examen på forskarnivå i skolan öka vilket kan bidra till att höja kunskapsresultaten ytterligare. Syftet med satsningen är att få fler ämneslärare och lektorer i skolan. För att vara behörig till utbildningen ska den sökande ha ämnesstudierna avklarade i ett eller flera skolämnen, främst inom matematik, naturvetenskap och teknik. Satsningen är en försöksverksamhet som pågår fram till 2021 och innebär att de som läser forskar-KPU kan studera i hög takt med utbildningsbidrag. Eftersom satsningen har haft ett högt söktryck anser regeringen att den bör utökas och även fortsatt ge rätt till ett utbildningsbidrag om 25 000 kr/månad. På så sätt kan vi snabbare få fler behöriga lärare i skolan. Totalt satsas 23 miljoner kronor 2020 och 16 miljoner kronor 2021.

Artikel från Utbildningsdepartementet

Högre utbildning

Publicerad 19 september 2019 Uppdaterad 19 september 2019

Utbyggnaden av högskolan

Regeringen gör inom kunskapslyftet en omfattande utbyggnad av högskolan i hela landet och har särskilt prioriterat att bygga ut utbildningar där det har rått stor brist på personal med rätt kompetens och där det krävs investeringar för att klara samhällets framtida kompetensförsörjning. Regeringen prioriterar särskilt att bygga ut samhällsviktiga utbildningar inom förskolläro- och lärarutbildningar, ingenjörsutbildningar, samhällsbyggnadsutbildningar, vårdutbildningar, samt läkarutbildningar. Utbyggnader av dessa utbildningar genomförs nu och utbildningarna byggs ut permanent för att klara samhällets kompetensförsörjningsbehov på lång sikt. Utöver det avsätts medel för studiemedel när antalet platser i högskolan ökar. Sedan utbyggnaden av kunskapslyftet infördes kommer ca 2 miljarder ha tillförts till högskolan fram till 2021, resurser motsvarande ca 25 000 utbildningsplatser.

Sommarkurser lärarutbildningen

Det ska bli enklare att studera under sommaren och kunna ta examen snabbare. Utbyggnaden av sommarkurser kommer även fortsatt att inriktas mot att möjliggöra för lärarstudenter att studera i snabbare takt, men även möjliggöra för lärare att till exempel få behörighet. Satsningen på sommarkurser är en viktig åtgärd i regeringens arbete för att alla elever ska få möta kunniga och kompetenta lärare. Från 2020 tillförs ytterligare ca 37 miljoner kronor per år. Totalt inklusive tidigare insatser uppgår satsningen till 75 miljoner kronor per år från 2021.

Satsning på distansutbildning

Distansutbildningar och övriga utbildningsmöjligheter som når människor där

de befinner sig är en viktig pusselbit för att ge människor tillgång till utbildning och för att hela landet ska kunna leva och utvecklas. I budgetpropositionen för 2020 föreslås en satsning på att utveckla och förbättra distansutbildningarna. Det är ett steg i arbetet med att öka möjligheterna att studera i hela landet. 7 miljoner kronor föreslås fördelas till lärosäten under 2020. För åren 2021–2022 beräknas 15 miljoner kronor per år tillföras för satsningen.

Tillskott till högskolan mnkr i BP20	2020	2021
Utbyggnad högskolan 2015*	33	33
Utbyggnad lärar- och förskollärarytbildningar	108	162
Utbyggnad ingenjörsutbildningar	80	110
Utbyggnad samhällsbyggnadsutbildningar	55	76
Utbyggnad läkarutbildning	35	53
Sommarkurser inom lärarytbildningen	37	37
Studiemedel	182	185
Totalt	530	656

* Utbyggnad av bland annat hälso- och sjukvårdsutbildningar och lärarytbildningar som inleddes 2015.

Fusk på högskoleprovet

Fusk på högskoleprovet är helt oacceptabelt och undergräver dessutom legitimiteten för hela provet. Universitets- och högskolerådet (UHR) har under de senaste åren intensifierat arbetet för att motverka fusk vid högskoleprovet. Man har bland annat i högre utsträckning än tidigare analyserat provsvar, sett över rutiner för hur provet distribueras och tagit fram parallella versioner av provet. Myndigheten har även bidragit med underlag till polis och åklagare. De senaste årens ökade kostnader för att stävja fusket täcks inte av den anmälningssavgift som regleras i högskoleförordningen och som delas mellan UHR och de högskolor som anordnar provet. Regeringen föreslår därför att 15 miljoner kronor per år satsas 2020–2022 för att utveckla arbetet mot fusk på högskoleprovet. Från 2023 beräknas 10 miljoner kronor årligen tillföras för att förstärka det kontinuerliga arbetet med ändamålet.

Satsning på distansutbildning

Distansutbildningar och övriga utbildningsmöjligheter som når människor där de befinner sig är en viktig pusselbit för att ge människor tillgång till utbildning och för att hela landet ska kunna leva och utvecklas. I budgetpropositionen för 2020 föreslås en satsning på att utveckla och

förbättra distansutbildningarna. Det är ett steg i arbetet med att öka
möjligheterna att studera i hela landet. 7 miljoner kronor föreslås fördelas till
lärosäten under 2020. För åren 2021–2022 beräknas 15 miljoner kronor per
år tillföras för satsningen.

Regeringskansliet

Artikel från Utbildningsdepartementet

Studiefinansiering

Publicerad 19 september 2019 Uppdaterad 19 september 2019

Studiestartsstödet förlängs

Studiestartsstödet infördes 2017 i syfte att öka rekryteringen till studier bland personer med kort tidigare utbildning och ett stort utbildningsbehov, för att därigenom öka deras möjligheter att etablera sig på arbetsmarknaden. Satsningen på studiestartsstöd har varit en viktig del i regeringens satsning på kunskapslyftet. I budgetpropositionen för 2020 föreslås nu att 410 miljoner kronor anvisas för studiestartsstöd 2020 och att denna nivå ska gälla framöver.

Artikel från Utbildningsdepartementet

Forskning

Publicerad 19 september 2019

I november 2016 presenterades forskningspropositionen Kunskap i samverkan – för samhällets utmaningar och stärkt konkurrenskraft, där forskningspolitikens inriktning för perioden 2017–2020 beskrevs. I propositionen presenterades flertalet satsningar för att möta globala och nationella samhällsutmaningar.

I propositionen aviserades successiva anslagsökningar för universitetens och högskolornas forskningsanslag vilka nu genomförs. Det innebär en ökning av de universitets och högskolors forskningsanslag som ingår i den kvalitetsbaserade resursfördelningsmodellen med närmare 550 miljoner kronor från och med 2020.

Satsning på rymdsektorn

Regeringen fortsätter nu satsningen på rymdsektorn för att Sverige ska kunna behålla och utveckla sin framskjutna position inom forskning och industri. Denna satsning är stor i ett historiskt perspektiv. I budgetpropositionen för 2020 föreslås en nivåhöjning på 150 miljoner kronor per år från och med 2020 till Rymdstyrelsens anslag för rymdforskning och rymdverksamhet. Dessutom förslås en höjning av anslaget på 150 miljoner kronor för innevarande år i höständeringsbudgeten för 2019. De ökade medel som föreslås kommer att möjliggöra finansiering av nya nationella projekt med utvecklingsmöjligheter för svenska rymdaktörer och regioner. Sverige kommer också kunna fortsätta och utveckla sitt deltagande i europeiska rymdprogrammet, vilket kan ge ökade möjligheter för svensk rymdindustri att delta med teknik och kunnande.

Artikel från Utbildningsdepartementet

Matilda Ernkrans ledde forskningsberedningens första möte

Publicerad 13 september 2019

Den 11 september samlade Matilda Ernkrans, minister för högre utbildning och forskning, ledamöterna i forskningsberedningen till ett första möte. I regeringsförklaringen, som presenterades i veckan, meddelade statsministern att en ny forskningsproposition ska tas fram och nu är arbetet i full gång. Ledamöterna är experter och forskare inom en rad olika områden och deras samlade kompetens kommer utgöra ett bra underlag för regeringen i arbetet med den kommande forskningspolitiska propositionen.

Ledamöterna fick lämna sin syn på den tidigare forskningspolitiska propositionen som presenterades 2016 och gav förslag på insatser för att stärka Sverige som forskningsnation. De gav också sin syn på vad de anser är de viktigaste omvärldsfaktorerna och samhällsutmaningarna som kommande proposition behöver ta hänsyn till.

- Det känns bra att vi haft ett konstruktivt första möte med forskningsberedningen. I tider av faktaresistens och stora samhällsutmaningar som klimatförändringarna behöver vi forskningen för att stärka vårt samhälle och skapa framtidstro. Jag tar med mig många kloka och värdefulla förslag och synpunkter från mötet, säger Matilda Ernkrans.

Arbetet framåt

Förutom dialog med forskningsberedningen har regeringen gett forskningsfinansiärerna Vetenskapsrådet, Formas, Forte, Vinnova och Energimyndigheten i uppdrag att inkomma med underlag till regeringens arbete. Därutöver har en inbjudan skickats till ca 200 myndigheter, företag och andra organisationer att inkomma med synpunkter på regeringens forskningspolitik. Dessa inspel blir också en viktig del i arbetet för innehållet i propositionen.

Regeringskansliet

Artikel från Finansdepartementet, Justitiedepartementet,
Näringsdepartementet, Utbildningsdepartementet, Utrikesdepartementet

Straffrätt för hedersbrott ses över – en av frågorna på regeringens pressfika

Publicerad 18 juli 2019

Straffrätten för hedersbrott ska ses över, staten ska ge ut gröna obligationer samt tydligare etiska regler och skärpta straff vid forskning på människor. Det var några av veckans regeringsbeslut som presenterades på den traditionella pressfikan med journalister på torsdagen.

På torsdagens pressfika med regeringen redogjorde justitie- och migrationsminister Morgan Johansson och de andra närvarande statsråden för några av de beslut regeringen fattat på dagens regeringssammanträde.

Ett särskilt hedersbrott ska utredas

Regeringen har i dag beslutat om direktiv för att se över straffrätten när det gäller så kallade hedersbrott. Det handlar bland annat om att det bör införas en särskild brottsrubricering. Riksåklagaren Petra Lundh har utsetts till särskild utredare.

Pressmeddelande: Ett särskilt hedersbrott ska utredas

Tydligare etiska regler och skärpta straff vid forskning på människor

Etikprövningslagen syftar till att skydda den enskilda människan och respekten för människovärdet vid forskning. Dagens regelverk behöver

förtydligas och regeringen har därför tillsatt en utredning som har sett över etikprövningslagen, dess tillämpningar samt vilka straff som ska ges vid överträdelse. Nu har regeringen beslutat en lagrådsremiss med förslag så att otydligheter i lagen kan åtgärdas och straffen skärpas.

Pressmeddelande: Tydligare etiska regler och skärpta straff vid forskning på människor

Staten ska ge ut gröna obligationer senast 2020

Regeringen beslutade i dag att ge Riksgäldskontoret i uppdrag att senast 2020 genomföra en emission av gröna obligationer, det vill säga obligationer som finansierar utgiftsposter i budgeten som går till hållbara investeringar och projekt. Emissionen ska främja den svenska marknaden för gröna obligationer och är en del av regeringens arbete i omställningen mot hållbar utveckling.

Pressmeddelande: Staten ska ge ut gröna obligationer senast 2020

Förlängt uppdrag till länsstyrelserna att kartlägga vattensituationen i landet

Regeringen har idag beslutat att förlänga uppdraget till länsstyrelserna att kartlägga och analysera vattensituationen på regional och lokal nivå. Förlängningen av uppdraget syftar till att ge fördjupad information om hur vattensituationen utvecklas för att vara förberedd på eventuell vattenbrist.

Pressmeddelande: Förlängt uppdrag till länsstyrelserna att kartlägga vattensituationen i landet

Översyn av reglerna om gode män och förvaltare

Regeringen har i dag beslutat direktiv till en utredning som ska föreslå reformer för att förbättra rekryteringen av och stödet till gode män, förvaltare och andra ställföreträdare. Dessutom ska tillsynen av rättssäkerheten stärkas.

Pressmeddelande: Översyn av reglerna om gode män och förvaltare

Regeringen satsar på besöksnäringen

Regeringen avsätter fem miljoner kronor för att stärka Tillväxtverkets arbete för en konkurrenskraftig svensk besöksnäring. För medlen ska Tillväxtverket undersöka hur besöksnäring och industri bättre kan samverka samt genomföra insatser som syftar till att förenkla för företagen i besöksnäringen.

Pressmeddelande: Regeringen satsar på besöksnäringen

Ökade ambitioner i svenskt klimatarbete

På pressfikat presenterade också Peter Eriksson, minister med ansvar för internationellt utvecklingssamarbete, att Sverige har för avsikt att redan i år ingå fyraåriga avtal om upp till ca 1 miljard kronor sammanlagt till Anpassningsfonden och till fonden för de minst utvecklade länderna (ca 500 miljoner kronor per organisation). Detta ökar Sveriges ambitioner i klimatarbetet samtidigt som vi bidrar till effektivitet och förutsägbarhet i vårt klimatstöd.

Artikel från Utbildningsdepartementet

Regeringens arbete efter #metoo – nolltolerans mot sexuella trakasserier inom all utbildning

Publicerad 18 juni 2019

Hösten 2017 präglades av #metoo. Kraften i de personliga berättelserna synliggjorde behovet av att förändra strukturerna. Med anledning av #metoo gav regeringen Skolverket 50 miljoner kronor för att stärka sex- och samlevnadsundervisningen och skolans arbete mot sexuella trakasserier. Regeringen gav också Universitets- och högskolerådet i uppdrag att synliggöra lärosätens arbete för att förebygga sexuella trakasserier. Regeringen följer nu upp dessa insatser.

Den 30 november 2017 bjöd regeringen in till ett möte som handlade om #metoo och skolan. Möten hölls också med aktörer inom högskolesektorn.

På uppföljningsmötet den 18 juni 2019 visades en film med bland annat exempel på pågående och genomförda insatser efter regeringens satsning på utbildningsområdet.

– Många av vittnesmålen i #metoo beskrev övergrepp och kränkningar som aldrig ska tolereras i skolan, säger utbildningsminister Anna Ekström.

Regeringen svarade bland annat med att ge Skolverket 50 miljoner kronor i extra medel för att stärka sex- och samlevnadsundervisningen och skolans arbete mot sexuella trakasserier. Skolverket fördelade 30 miljoner kronor till ett drygt 50-tal aktörer i civilsamhället som på olika sätt stöttar skolans arbete med frågorna. Skolverket kan nu också erbjuda skolan att använda

det digitala självskattningsverktyget Koll på arbetet mot sexuella trakasserier.

– Genom att arbeta tillsammans med myndigheter och civilsamhället kan vi nå den långsiktighet som behövs i frågorna, säger Anna Ekström.

– Svensk högskola och forskning håller världsklass men på detta område finns det fortfarande mer att göra. Attityder och förhållningssätt tar tid att förändra. Vi behöver kontinuerligt arbeta med att synliggöra och bekämpa förtryck och trakasserier. Därför kommer regeringen att hålla i och fortsätta att arbeta för ett svenskt utbildningssystem fritt från sexuella trakasserier, säger Matilda Ernkrans, minister för högre utbildning och forskning.

UHR fick 2018 i uppdrag att synliggöra lärosätenas arbete för att förebygga sexuella trakasserier samt lärosätenas arbete när de fått kännedom om misstänkta sexuella trakasserier. Regeringen har också gett universitet och högskolor i uppdrag att synliggöra sitt förebyggande och främjande arbete för att motverka sexuella trakasserier. Flera universitet och högskolor har tagit egna initiativ för att arbeta mot sexuella trakasserier genom bland annat forskningsprojekt.

Se fler filmer från pågående och genomförda insatser efter regeringens satsningar med anledning av #metoo på Regeringskansliets Youtubekanal.

Artikel från Utbildningsdepartementet

Ministerdebatt om EU:s ramprogram för forskning och innovation

Publicerad 20 februari 2019

EU-ländernas forskningsministrar träffades 19 februari inom ramen för EU:s ministerråd för konkurrenskraft. De diskuterade det särskilda programmet för hur Horisont Europa ska genomföras.

Ordförandeskapet hade inför mötet tagit fram en lägesrapport om förhandlingarna på tjänstemannanivå om Horisont Europa. Horisont Europa är EU:s ramprogram för forskning och innovation under perioden 2021-2027.

I ordförandeskapets rapport framgår att det i dagsläget finns en samsyn kring delar av programmet men att medlemsländerna inte är eniga på alla punkter.

- Horisont Europa är en oerhörd möjlighet att tillsammans ta oss an de stora gemensamma utmaningarna. Det gäller inte minst inom hälsa, rent vatten och klimat. Om vi ska klara det måste vi ha ett starkt EU-samarbete inom forskningen, sa Matilda Ernkrans, minister för forskning och högre utbildning, i samband med mötet.

Ministrarna diskuterade förhandlingsläget med två utgångspunkter. Det handlade dels om valet av områden för olika partnerskap och uppdrag, så kallade missions, och om hur de bäst kan koordineras och samordnas med nationella insatser.

Dels handlade det om att säkerställa effektiv sammanhållning av EU:s innovationsinsatser och att få dem att komplettera varandra. Här finns vid sidan av Horisont Europa programmen InvestEU, VentureEU och det

europiska innovationsrådet, EIC.

I samband med diskussionen fick också ministrarna information om läget i de förhandlingar som just nu pågår med Europaparlamentet på området.

Matilda Ernkrans, minister för högre utbildning och forskning företrädde Sverige på mötet som ägde rum i Bryssel.

Den 19 februari är konkurrenskraftsrådets andra mötesdag. Den 18 februari företrädde statssekreterare Emil Högberg Sverige.

Regeringskansliet

Artikel från Utbildningsdepartementet

EU:s ramprogram för forskning och innovation 2021-2027

Publicerad 15 februari 2019

EU-ländernas forskningsministrar träffas 19 februari inom ramen för EU:s ministerråd för konkurrenskraft. De ska då diskutera det särskilda programmet för hur Horisont Europa ska genomföras.

Ordförandeskapet har tagit fram en lägesrapport om förhandlingarna på tjänstemannanivå om Horisont Europa. I rapporten framgår att det i dagsläget finns en samsyn kring delar av programmet men att medlemsländerna inte är eniga på alla punkter.

Ministrarna kommer att diskutera förhandlingsläget med två utgångspunkter. Det handlar dels om valet av områden för olika partnerskap och uppdrag, så kallade missions, och om hur de bäst kan koordineras och samordnas med nationella insatser.

Dels handlar det också om att säkerställa effektiv sammanhållning av EU:s innovationsinsatser och att få dem att komplettera varandra. Här finns vid sidan av Horisont Europa programmen InvestEU, VentureEU och det europeiska innovationsrådet, EIC.

I samband med diskussionen kommer också ministrarna få information om läget i de förhandlingar som just nu pågår med Europaparlamentet.

Matilda Ernkrans, minister för högre utbildning och forskning företräder Sverige på mötet som äger rum i Bryssel.

Den 19 februari är konkurrenskraftsrådets andra mötesdag. Den 18 februari företrädde statssekreterare Emil Högberg Sverige.

Regeringskansliet

Artikel från Utbildningsdepartementet

Fler lärare i klassrummen

Publicerad 15 februari 2019

Se Matilda Ernkrans, minister för högre utbildning och forskning, berätta om sin nya roll och hur hon vill ta sig an viktiga utmaningar.

Artikel från Utbildningsdepartementet

Matilda Ernkrans premiärresa som statsråd

Publicerad 28 januari 2019

I dag, måndag den 28 januari, gjorde regeringens minister för högre utbildning och forskning Matilda Ernkrans sin första inrikes resa. Premiärresan gick till Örebro där ministern besökte Örebro universitet.

Under dagen besökte Matilda Ernkrans bland annat Teknikhuset där universitetets forskning inom artificiell intelligens, AI, samt satsningen på uppdragsutbildningen Smarter presenterades. Smarter riktar sig mot yrkesverksamma inom industrin och kurserna anpassas utifrån företagens behov.

Ministern fick även en introduktion av universitetets lärarutbildningar. Fokus låg på satsningen Framtidens lärarutbildning som syftar till att utveckla en lärarutbildning av hög kvalitet som svarar mot både nuvarande och framtida behov.

– Det var väldigt roligt att träffa universitetsledning, lärare och studenter i Örebro. Jag ser fram emot att besöka fler universitet och högskolor runt om i landet, säger Matilda Ernkrans, minister för högre utbildning och forskning.

Redan i förra veckan träffade den nya ministern rektorerna för landets högskolor och universitet i samband med rektorernas årliga konferens på Steningevik.